

Jaarverslag 2019

Stichting

Pensioenfonds

Tandartsen en

Tandarts-specialisten

Verslag over het boekjaar 2019

Inhoud

	Pagina
Voorwoord voorzitter	5
Kerncijfers	7
Verslag van het bestuur	
Het pensioenfonds	9
Financiële positie	10
Toeslagbeleid	13
Communicatie	15
Beleggingsverslag	17
Maatschappelijk verantwoord beleggen	26
Actuariële analyse	29
Uitvoeringskosten	31
Governance	34
Uitbestedingsbeleid	42
Risicoparagraaf	43
Toekomstparagraaf	48
Gevolgen coronavirus	49
Ondertekening	49
Personalia	51
Raad van toezicht	
Verslag raad van toezicht SPT	55
Reactie bestuur	60
Verantwoordingsorgaan	
Oordeel Verantwoordingsorgaan SPT	61
Reactie bestuur	64

Jaarrekening

Balans	66
Staat van baten en lasten	68
Kasstroomoverzicht	69
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	70
Toelichting op de balans	74
Toelichting op de staat van baten en lasten	79
Resultaatbestemming	82
Gebeurtenissen na balansdatum	83
Risicoparaagraaf	84

Overige gegevens

Statutaire bepaling van resultaatbestemming	95
Actuariële verklaring	96
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	98

Bijlagen

Begrippenlijst	105
Inventarisatie Code Pensioenfondsen	115

Voorwoord voorzitter

Met dit verslag informeert het bestuur SPT u over de financiële en andere zaken van uw pensioenfonds betreffende het jaar 2019.

Op het moment van schrijven zijn we echter in de ban van de heersende pandemie COVID-19. Deze virusuitbraak zorgt wereldwijd voor vele dodelijke slachtoffers en ernstig zieken. Het bestuur SPT maakt zich grote zorgen over de gezondheidssituatie van haar deelnemers en hun naasten.

Uiteraard houdt het bestuur zich bestuurlijk gezien bezig met de economische gevolgen van deze uitbraak en de financiële gevolgen daarvan voor uw pensioenfonds. SPT beschikt over een robuuste beleggingsportefeuille die past bij een gesloten fonds.

Bij het vaststellen van haar beleid is rekening gehouden met de gevolgen van uiterst negatieve financiële scenario's zoals die zich nu in 2020 voordoen. SPT neemt daarom verhoudingsgewijs weinig risico.

In 2019 is door de stijging van de waarde van de aandelenportefeuille van SPT een hoog rendement behaald. Een pensioenfonds heeft echter bij het vaststellen van zijn verplichtingen naar de toekomst ook te maken met de gevolgen van rentedalingen. In 2019 was sprake van een aanzienlijke rentedaling. De effecten hiervan op het verloop van de dekkingsgraden leest u uitgebreid in dit verslag.

Voor het derde jaar op rij was er tot tevredenheid van het bestuur ruimte voor een beperkte toeslagverlening.

Het afgelopen jaar is er een pensioenakkoord gesloten. De uitwerking ervan vindt nog plaats. Daarom is weinig te zeggen over de gevolgen voor SPT. De kans is groot dat voor nieuw gepensioneerden vanaf 2021 de mogelijkheid wordt geboden bij ingang pensioen een bedrag ineens op te nemen van het voor hen opgebouwde pensioenkapitaal. In een later stadium wordt mogelijk ook het verplicht aanhouden van de 10% kapitaalbuffer afgeschaft. Door deze maatregel zouden de pensioenen eerder kunnen worden verhoogd.

SPT kent een rijke historie aan geschillen en conflicten over de bestuurlijke organisatie van het fonds. Ook in 2019 was dat niet anders. Door verschillen van inzicht over rol en taken van de diverse organen betrokken bij de organisatie van SPT heeft de externe toezichthouder DNB haar toezicht vanaf 1 januari 2020 moeten intensiveren. Zij verlangt maatregelen die gericht zijn op versterking van de onderlinge samenwerking en de kwaliteit van het besluitvormingsproces. Het bestuur SPT zet zich ervoor in dit te bewerkstelligen.

De afgelopen jaren is er meer belangstelling gekomen voor maatschappelijk verantwoord beleggen. Om meer inzicht te krijgen in de mening van de deelnemer hierover en over ander te voeren beleid is SPT overgegaan tot het instellen van een periodieke deelnemersenquête. Over de eerste resultaten zal in de komende deelnemersvergadering verslag worden gedaan.

Het bestuur bedankt iedereen die zich het afgelopen jaar voor SPT heeft ingespannen. Zij is zeer tevreden met de professionele wijze waarop het afgelopen jaar invulling is gegeven aan de bestuursondersteuning.

Han Bakker
Voorzitter SPT

Kerncijfers

	2019	2018	2017	2016	2015
Aantal deelnemers					
Pensioengerechtigden	4.494	4.356	4.232	4.125	3.921
Gewezen deelnemers	2.157	2.424	2.626	2.829	3.098
Arbeidsongeschikten	12	16	19	22	29
	6.663	6.796	6.877	6.976	7.048
Financiële gegevens (x € 1000)					
Pensioenvermogen	2.002.321	1.836.642	1.912.907	1.945.864	1.857.396
Voorziening pensioenverplichtingen	1.767.362	1.667.852	1.689.550	1.773.165	1.739.949
Pensioenuitkeringen	69.098	65.957	64.347	62.007	58.510
Belegd vermogen	2.070.706	1.836.904	1.880.621	1.918.055	1.792.577
Beleggingsopbrengsten	236.723	-8.453	33.617	152.674	4.029
Rendement					
Rendement portefeuille	13,2%	-0,4%	2,0%	8,4%	0,2%
Rendement benchmark	13,3%	-0,3%	2,1%	7,7%	-0,1%
Dekkingsgraad (%)					
Actuele dekkingsgraad	113,3%	110,1%	113,2%	109,7%	106,8%
Beleidsdekkingsgraad	111,9%	113,4%	111,9%	106,8%	107,7%
Vereiste dekkingsgraad	107,6%	108,0%	108,4%	108,5%	109,0%
Toeslagverlening ¹⁾					
Pensioengerechtigden	0,36%	0,67%	0,11%	-	-
Gewezen deelnemers	0,36%	0,67%	0,11%	-	-
Arbeidsongeschikten	0,36%	0,67%	0,11%	-	-

1) Toeslagverlening per 1 januari volgend boekjaar

	2019	2018	2017	2016	2015
Kosten pensioenbeheer					
Totale kosten (x € 1.000)	1.946	1.856	2.231	1.839	1.663
Kosten als % belegd vermogen ¹⁾	0,10%	0,10%	0,12%	0,10%	0,09%
Kosten per deelnemer (x € 1) (excl. gewezen deelnemers)	432	425	525	443	421
Kosten per deelnemer (x € 1) (incl. gewezen deelnemers)	292	273	324	264	236
Kosten vermogensbeheer					
Totale kosten, inclusief transactiekosten (x € 1.000)	2.830	3.172	4.281	2.710	4.790
Kosten als % belegd vermogen (incl. transactiekosten) ¹⁾	0,15%	0,17%	0,22%	0,15%	0,25%
Kosten als % belegd vermogen (excl. transactiekosten) ¹⁾	0,14%	0,15%	0,20%	0,13%	0,17%
Transactiekosten als % belegd vermogen	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%	0,08%

1) Dit betreft het gemiddeld belegd vermogen.

Verslag van het bestuur

Het pensioenfonds

Profiel

SPT is een beroepspensioenfonds. Sinds 1 januari 1995 treden geen nieuwe deelnemers toe en sinds 1 januari 1997 vindt er geen premiebetaling meer plaats. De minister van SZW heeft de verplichtstelling van SPT met ingang van 4 augustus 2010 ambtshalve ingetrokken.

Statutaire doelstelling

Het fonds heeft ten doel de beroepspensioenregeling uit te voeren en uit dien hoofde ten behoeve van de deelnemers, pensioengerechtigden en aanspraakgerechtigden, voorzieningen bij ouderdom, arbeidsongeschiktheid of overlijden te treffen volgens bij pensioenreglement te stellen regelen.

Missie

SPT heeft de volgende missie geformuleerd:

- Uitzicht bieden op gemiddeld 1,15% verhoging van de pensioenen en pensioenaanspraken per jaar op lange termijn.

Visie

Om aan de missie invulling te geven heeft SPT de volgende visie:

- Verhoging van de pensioenen is voor deelnemers van belang voor behoud van koopkracht. De hoogte en ontwikkeling van inflatie is echter niet te voorspellen en SPT kan zich hiertegen niet aantoonbaar effectief indekken. De mate waarin de verhoging gelijke tred houdt met de inflatie is een risico voor de deelnemer;
- Bij evenwichtige belangenafweging wordt rekening gehouden met het pensioenresultaat (koopkracht) per geboortegaargroep;
- Solidariteit moet gebaseerd zijn op collectiviteit, reciprociteit en schaalvoordelen waar in beginsel alle deelnemers van kunnen profiteren. Solidariteit is het delen van beleggingsrisico, langlevensrisico en kosten;
- Grote en kleine pensioenen zijn even belangrijk;
- Een bestuur bestaande uit tandartsen en pensioenprofessionals past bij de organisatie en aard van SPT. Daarnaast biedt de combinatie van professionals en participatie vanuit de achterban een evenwichtige belangenafweging en vergemakkelijkt het de communicatie met belanghebbenden;
- Lage vermogensbeheerkosten verhogen het rendement;
- Beleggingsrisico wordt gemiddeld op lange termijn beloond, renterisico niet;
- Beleggingsrendement moet op een maatschappelijk verantwoorde manier behaald;
- Een gesloten pensioenfonds kan zich relatief weinig risico veroorloven.

Strategie

SPT beoogt de missie te verwezenlijken door middel van de volgende strategie:

- Om de gewenste toeslag mogelijk te maken stuurt SPT op de samenstelling van de beleggingsmix en het risico zoals gemeten door het vereist eigen vermogen. Dit is uiteengezet in de IPS;
- SPT kort bij een slechte financiële positie, indien nodig, de pensioenen in vijf jaar;

- SPT communiceert direct en helder over kansen en risico's door bijvoorbeeld de hoogte en het risico van het pensioenresultaat per geboortegaargroep aan te geven;
- SPT stuurt actief op kostenbeheersing;
- Om vertrouwen bij de deelnemers te creëren dat hun belangen evenwichtig en vakkundig worden afgewogen, heeft SPT een bestuur bestaande uit zowel tandartsen als uit pensioenprofessionals.

Investment Policy Statement (IPS)

Het beleggingsbeleid van SPT is vastgelegd in de Investment Policy Statement (IPS), die integraal onderdeel is van de ABTN van het fonds. De IPS wordt regelmatig aangepast om er voor te zorgen dat deze aansluit bij de ontwikkelingen van de wet- en regelgeving en eventuele aanpassingen van het beleggingsbeleid. In december 2019 is de IPS 2020 vastgesteld. Het beleggingsbeleid blijft nagenoeg ongewijzigd. Het merendeel van de wijzigingen betreft wijzigingen en uitwerkingen die niet van invloed zijn op het oorspronkelijke beleggingsbeleid.

Financiële positie

De voorziening pensioenverplichtingen van SPT is ultimo 2019 gebaseerd op de Prognosetafel 2018 van het Actuarieel Genootschap en de ervaringssterfte SPT 2018 die eind 2018 is vastgesteld. De voorziening pensioenverplichtingen is ultimo 2019 vastgesteld op € 1.767 miljoen. De reserves bedragen € 235 miljoen positief.

Dekkingsgraad

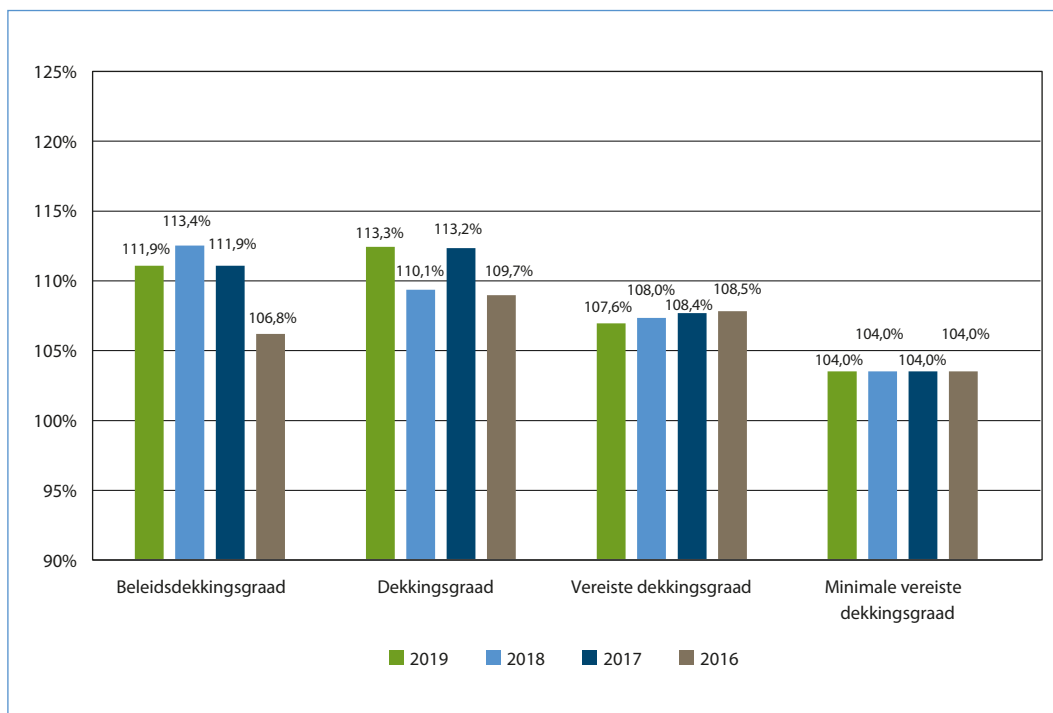
De dekkingsgraden zijn in 2019 fors beïnvloed door enerzijds de daling van de rente en anderzijds de stijging van de aandelenbeurzen. SPT heeft een relatief defensief beleggingsbeleid met een hoge renteafdekking (85%) en een relatief beperkte allocatie naar aandelen (20%), zodat de dekkingsgraad minder gevoelig is voor de marktvolatiliteit. Dit betekent dat SPT het afgelopen jaar goed beschermd is geweest tegen de rentedaling, maar minder heeft geprofiteerd van de stijging van de aandelenbeurzen. Per saldo is de actuele dekkingsgraad in 2019 met 3,2% gestegen. De beleidsdekkingsgraad –de gemiddelde dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden– is ten opzichte van ultimo 2018 met 1,5%-punt gedaald naar 111,9%.

Voor het pensioenfonds zijn de volgende dekkingsgraaddefinities van belang:

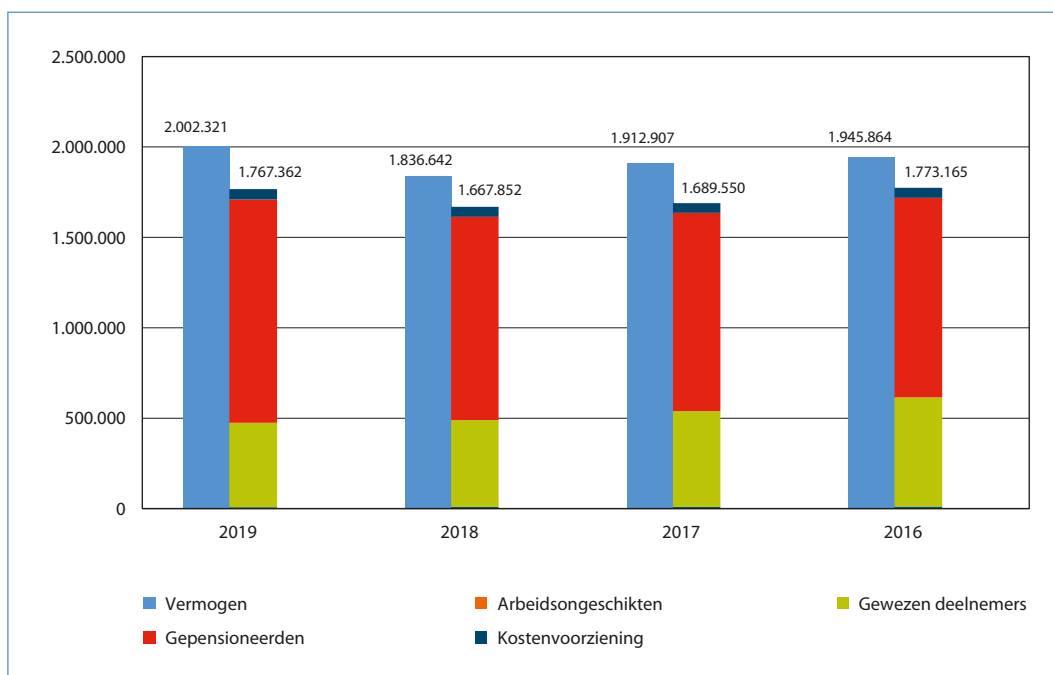
- Actuele dekkingsgraad: deze dekkingsgraad wordt berekend met behulp van de rentetermijnstructuur van DNB waar de marktrente en de UFR in verwerkt is. Deze bedraagt per 31 december 2019 113,3%;
- Beleidsdekkingsgraad: dit is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden. Pensioenfonds moeten beslissingen zoals verhoging of korting baseren op de beleidsdekkingsgraad. Deze bedraagt op 31 december 2019 111,9%;
- Marktdekkingsgraad: de dekkingsgraad op basis van marktrente (zonder UFR) bedraagt per 31 december 2019 112,5%. Deze dekkingsgraad wordt gebruikt voor de sturing en toetsing van het renteafdeckingsbeleid;
- Reële dekkingsgraad: de reële dekkingsgraad wordt berekend als de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de beleidsdekkingsgraad voor volledige toeslagverlening volgens toeslagmatrix. De reële dekkingsgraad bedraagt 91,4% per 31 december 2019;
- De minimaal vereiste dekkingsgraad bedraagt 104,0% per 31 december 2019;
- De vereiste dekkingsgraad wordt bepaald op basis van de strategische verdeling van de beleggingsportefeuille.

Per 31 december 2019 bedraagt de vereiste dekkingsgraad 107,6%. Aangezien de beleidsdekkingsgraad gedurende 2019 hoger is geweest dan de vereiste dekkingsgraad is het fonds niet in een situatie van tekort geweest.

Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van de dekkingsgraad, de beleidsdekkingsgraad en de (minimaal) vereiste dekkingsgraad zien.

De volgende grafiek geeft het vermogen en de technische voorziening ultimo jaar weer.

Kostenvoorziening

In 2019 is er geen aanleiding geweest om de kostenvoorziening tussentijds te herijken. Het bestuur heeft besloten om de kostenvoorziening in 2020 te herijken, tegelijkertijd met de aanpassing van de prognosetafels.

Haalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets, die een pensioenfonds jaarlijks moet uitvoeren, toetst de financiële opzet van het fonds en toetst of het verwachte pensioenresultaat voldoet aan de door het fonds gestelde normen onder verschillende scenario's. Deze scenario's worden door DNB voorgeschreven. Het pensioenresultaat is een maatstaf voor koopkrachtbehoud. Het pensioenfonds zelf definieert hoe ver het pensioenresultaat mag wegzakken. Als uit de uitkomsten van de jaarlijkse haalbaarheidstoets blijkt dat niet langer wordt voldaan aan de vastgestelde ondergrenzen treedt het bestuur in overleg met het Verantwoordingsorgaan om te bezien of maatregelen genomen moeten worden.

In de haalbaarheidstoets wordt een projectie van de financiële situatie van het pensioenfonds voor een lange periode (60 jaar) gemaakt voor een groot aantal economische scenario's. De belangrijkste uitkomst waarnaar gekeken wordt in de haalbaarheidstoets is het pensioenresultaat.

Met de uitvoering van de jaarlijkse haalbaarheidstoets per 1 januari 2019 heeft het bestuur aangetoond dat nog steeds wordt voldaan aan de grenzen die in 2015 zijn vastgesteld, te weten:

- Het verwachte pensioenresultaat, startend vanuit de beleidsdekkingsgraad per 1 januari 2019, bedraagt 91,9% hetgeen meer is dan de vastgestelde ondergrens van 79,1%;
- Startend vanuit de actuele dekkingsgraad bedraagt de afwijking tussen het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slecht weer scenario (het 5% percentiel) 16,7% hetgeen minder is dan het vastgestelde maximum van 37,2%.

ALM-studie

Het bestuur heeft voor het laatst in 2018 een ALM studie uit laten voeren.

De belangrijkste conclusies uit de ALM-studie 2018 zijn als volgt:

- De uitkomsten van het huidige beleidskader voldoen aan bovenstaande beoordelingscriteria, zowel wat betreft de realisatie van de toeslagambitie als ten aanzien van de kans op korten en de omvang van een eventuele korting;
- De vrijval van de solvabiliteitsopslag vormt een belangrijke financieringsbron om op termijn de toeslagverlening mogelijk te maken;
- Het pensioenresultaat blijkt evenwichtig verdeeld te zijn over de verschillende generaties.

Het bestuur moet eenmaal in de drie jaar een ALM-studie uitvoeren of eerder indien omstandigheden daartoe aanleiding geven. In 2019 was er geen aanleiding om een nieuwe ALM-studie uit te voeren.

Ten aanzien van het beleggingsbeleid heeft het bestuur geconcludeerd dat het huidige beleid voldoet om de doelstellingen van het fonds te bereiken. Dit betekent dat de strategische asset allocatie is gehandhaafd op 65% matching, 20% aandelen en 15% bedrijfsobligaties. Ook is besloten om de renteafdekking te handhaven op 85%.

Naar aanleiding van de ALM-studie is besloten om nader onderzoek te doen naar verdere diversificatie van de return portefeuille. Hierbij zijn de categorieën EMD, High Yield en Emerging Markets aandelen onderzocht, waarbij niet alleen is gekeken naar de rendement en risico parameters, maar ook naar de operationele complexiteit, kwaliteit van de beleggingen en overige risico's. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek heeft SPT geconcludeerd dat geen van de onderzochte categorieën geschikt is om toe te voegen aan de beleggingsportefeuille van het pensioenfonds.

Oordeel van het bestuur over de financiële positie

Het afgelopen jaar is gekenmerkt door een forse daling van de rente, met name in de eerste drie kwartalen van 2019. Daarnaast hebben de aandelenbeurzen een grote stijging laten zien van gemiddeld 24%.

Gezien het gesloten karakter van het fonds heeft het bestuur gekozen voor een relatief defensief beleggingsbeleid, met slechts 20% allocatie naar aandelen en een relatief hoge mate van rente-afdekking (85%). Dit zorgt ervoor dat het fonds minder gevoelig is voor de volatiliteit van de financiële markten.

Het bestuur constateert dat de beleggingsmandaten het afgelopen jaar goed hebben gefunctioneerd, zowel wat betreft de matching portefeuille, als wat betreft de return portefeuille. Dat betekent dat de dekkingsgraad van het fonds zich ook in deze periode van grote marktvolatiliteit robuust heeft gedragen. Het bestuur tekent hierbij wel aan dat ingeval van fors herstel van de rente en/of de aandelenbeurzen het fonds hier minder van zal profiteren.

Toeslagbeleid

De ambitie van SPT is om deelnemers uitzicht te bieden op gemiddeld 1,15% verhoging van de pensioenen en pensioenaanspraken per jaar op lange termijn.

Verhoging is afhankelijk van de financiële positie. SPT verhoogt de pensioenen alleen als er genoeg reserves zijn en de financiële positie dus goed genoeg is. Daarbij moet SPT rekening houden met de wettelijke regels. Daarin staat onder meer dat een pensioenfonds de pensioenen pas mag verhogen als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%.

Het bestuur beslist in het vierde kwartaal van het kalenderjaar in hoeverre per eerstvolgende 1 januari toeslag wordt verleend op de premievrije aanspraken en op de ingegane pensioenen. Het besluit tot toeslagverlening wordt gebaseerd op de beleidsdekkingsgraad ultimo derde kwartaal van het kalenderjaar. Toeslagverlening is voorwaardelijk. De toeslagverlening wordt gefinancierd uit de middelen van het fonds. Voor toeslagen is geen bestemmingsreserve gevormd.

De (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden kunnen geen rechten ontlenen aan een verhoging in enig jaar, noch aan de verwachting voor de komende jaren.

Bij de invulling van het toeslagbeleid zijn de volgende uitgangspunten en wettelijke kaders van toepassing:

- De toeslagambitie is 1,15% per jaar;
- Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% verleent SPT geen toeslag;
- Door de toekenning van toeslagen mag de beleidsdekkingsgraad nooit onder de 110% dalen;
- Voor de vaststelling van de hoogte van de toeslag zal het fonds uitgaan van de beleidsdekkingsgraad ultimo september van dat jaar;
- De sinds 2015 gemiste toeslagen kunnen worden ingehaald indien die toeslagverlening geen gevolgen heeft voor de reguliere toeslagverlening in de toekomst, de beleidsdekkingsgraad het niveau van het vereist eigen vermogen, bedoeld in artikel 132 (Wvb), behoudt en in enig jaar ten hoogste een vijfde van het vermogen dat voor deze toeslagverlening beschikbaar is, wordt aangewend;
- De in enig jaar toe te kennen toeslag wordt als volgt vastgesteld: de omvang van het voor toeslagverlening beschikbare vermogen boven de beleidsdekkingsgraad van 110% wordt bepaald. Vervolgens wordt de hoogte van de maximaal te geven toeslag zodanig bepaald dat, wanneer deze jaarlijks wordt toegekend, de contante waarde van alle toeslagen gelijk is aan de hoogte van dit vermogen. De hierbij gehanteerde discontovoet is gelijk aan het maximaal verwachte netto rendement op aandelen zoals vastgesteld door de commissie parameters.

Het toeslagkader zoals weergegeven in de onderstaande tabel fungeert als richtlijn voor het bestuur bij de toekenning van toekomstige toeslagen:

Grenzen	Besluit
Beleidsdekkingsgraad < 110%	Er wordt geen toeslag verleend.
Beleidsdekkingsgraad > 110%	De reguliere toeslag bedraagt maximaal 1,15%, maar nooit meer dan conform de rekenregels van het wettelijk kader toekomstbestendig toegekend kan worden.
Inhaaltoeslag	De vanaf 2015 gemiste toeslagen kunnen worden ingehaald en eventueel doorgevoerde kortingen kunnen worden hersteld indien deze toeslagverlening geen gevolgen heeft voor de reguliere toekomstbestendige toeslagverlening, de beleidsdekkingsgraad het niveau van het vereist eigen vermogen, bedoeld in artikel 132 (Wvb), behoudt en in enig jaar ten hoogste een vijfde van het vermogen dat voor deze toeslagverlening beschikbaar is, wordt aangewend. Het fonds hanteert vanaf 2015, geen termijn waarna gemiste toeslagen of kortingen niet langer in aanmerking komen voor inhaaltoeslag. Het fonds houdt jaarlijks het cumulatieve totaal bij van de gemiste toeslagen.

Toeslagverlening

Na de verhoging per 1 januari 2019 van 0,67% heeft SPT de pensioenuitkeringen en pensioenaanspraken ook per 1 januari 2020 kunnen verhogen. Deze verhoging bedroeg 0,36%. Dit zijn weliswaar bescheiden verhogingen, maar toch een goed signaal richting de deelnemers na jaren van stagnatie en zelfs korting op de pensioenaanspraken. Een van de conclusies uit de ALM-studie 2018 is dat de toeslagambitie van gemiddeld 1,15% op de lange termijn kan worden verwezenlijkt. De mate van toeslagverlening is op korte termijn echter afhankelijk van de ontwikkeling van de financiële markten.

De sinds 2015 gemiste toeslagen zijn:

Toeslag over ¹⁾	Toeslag-ambitie	Toeslag-verlening	Gemiste toeslag
2015	0,85%	0,00%	0,85%
2016	1,15%	0,00%	1,15%
2017	1,15%	0,11%	1,04%
2018	1,15%	0,67%	0,48%
2019	1,15%	0,36%	0,79%

De cumulatief gemiste toeslag bedraagt 4,38%.

¹⁾ De toeslag wordt toegekend per 1 januari van het volgende jaar

Communicatie

Communicatiebeleidsplan

In 2019 gold het communicatiebeleidsplan 2018-2020. Het plan wordt tweejaarlijks herijkt. Eind 2019 is het oude communicatiebeleidsplan geactualiseerd en is een nieuw communicatiebeleidsplan 2020-2022 opgesteld. Hierin zijn de hoofdlijnen beschreven van het beleid op het gebied van communicatie met voorlichting aan deelnemers van SPT en is aangegeven op welke wijze het fonds aan zijn (wettelijke) communicatieverplichtingen voldoet.

In 2019 is een beveiligd deel van de website van SPT alleen voor deelnemers beschikbaar gesteld. De naam van deze omgeving is 'Mijn SPT'. Hierin staan de persoonlijke gegevens van de deelnemers, maar bijvoorbeeld ook informatie over de jaarlijkse algemene vergadering van deelnemers.

Onderdeel van het communicatiebeleidsplan 2020-2022 is het afnemen van enquêtes onder de deelnemers van SPT. Met de enquêtes wil het bestuur meer zicht krijgen op de zienswijze van de deelnemers. Ook wil het bestuur hiermee de betrokkenheid van de deelnemers bij SPT vergroten. De eerste enquête is begin 2020 verstuurd. De resultaten van de enquête worden door het bestuur toegelicht tijdens de eerstvolgende algemene vergadering van deelnemers SPT.

Communicatie aan deelnemers, pensioengerechtigden en slapers

SPT stelt jaarlijks een jaarkalender op met communicatie-activiteiten die voortvloeien uit het communicatiebeleidsplan. In deze kalender zijn de belangrijkste (periodieke) momenten opgenomen waarop de deelnemers worden geïnformeerd over de pensioenregeling en het fondsbeleid. De website van SPT wordt gedurende het jaar actueel gehouden. De kosten voor het verzenden van de informatie aan de deelnemers worden zo veel mogelijk beperkt door de informatie via digitale kanalen aan te bieden, o.a. via 'Mijn SPT'.

In het verslagjaar heeft het fonds van de volgende communicatie-uitingen gebruik gemaakt:

- Publicatie van diverse informatie op de website en/of Mijn SPT (o.a. jaarverslag, toeslagverlening, informatie over de dekkingsgraad, pensioen gerelateerde onderwerpen en informatie rondom de algemene vergadering van deelnemers);
- Brief aan deelnemers met uitnodiging voor de Algemene Vergadering van Deelnemers in juni, met als bijlage het verkort jaarverslag 2018;
- Digitale nieuwsbrieven;
- Verzending verkort jaarverslag 2018;
- Verzending UPO aan (gewezen) deelnemers;
- E-mail alerts met nieuwsupdates;
- E-mail alerts naar het deelnemerspanel;
- Brief aan deelnemers over toeslagverlening per 1 januari 2020, inclusief uitvraag 'geen bezwaar digitale post'.

UPO/navigatiemetafoor

Vanaf 2020 zal het UPO worden uitgebreid met een navigatiemetafoor, waarmee de deelnemers over het bereikbare pensioen en de gewezen deelnemers over het opgebouwde pensioen in drie scenario's (pessimistisch, neutraal en optimistisch) worden geïnformeerd. Vanaf Q3 2019 is de navigatiemetafoor zichtbaar in het pensioenregister (www.mijnpensioenoverzicht.nl).

Aan het deelnemerspanel van SPT dat eind 2018 is ingesteld, is begin 2019 een uitvraag gedaan om te onderzoeken in hoeverre deelnemers tevreden zijn over het communicatiebeleid van SPT.

Hieruit kwam naar voren dat met name de digitale nieuwsbrieven positief beoordeeld worden en uitnodigen tot een bezoek aan de website van SPT.

Omdat ESG beleid (Environment Social Government) een steeds belangrijker rol gaat spelen in het beleggingsbeleid van SPT, heeft het bestuur besloten om de mening van deelnemers hierover te peilen.

Hiertoe is een enquête opgesteld met specifieke vragen over maatschappelijk verantwoord beleggen. Deze enquête is begin 2020 digitaal toegestuurd aan een steekproef van 1000 deelnemers van SPT.

Het is de bedoeling om in de toekomst vaker digitale enquêtes uit te sturen over diverse onderwerpen. Het bestuur hoopt hiermee de betrokkenheid van deelnemers bij het beleid van SPT te vergroten.

Digitale communicatie

SPT verkiest digitale communicatie boven communicatie per post. Door de invoering van de AVG moeten deelnemers expliciet toestemming geven voor het gebruik van hun e-mailadressen voor communicatie. Aan deelnemers die geen toestemming hebben gegeven voor gebruik van hun e-mailadres wordt de communicatie per post verstuurd. In iedere uiting per post wordt aan de deelnemers gevraagd hun e-mailadres op te geven.

Pensioen1-2-3, Pensioenschets en Pensioenvergelijker

Pensioen 1-2-3 is een digitaal communicatiemiddel dat iedere pensioenuitvoerder op grond van de Wet pensioencommunicatie moet gebruiken. Dit document bestaat uit drie lagen. De deelnemer krijgt gelaagde informatie over zijn pensioenregeling. Laag 1 bevat een beknopte weergave van de pensioenregeling. In laag 2 worden de onderdelen uit laag 1 uitgebreider beschreven. Laag 3 bestaat uit documenten die bij de regeling horen, zoals het pensioenreglement.

De Pensioenschets is een interactieve tool die de deelnemer in staat stelt om te kunnen beoordelen of zijn pensioenvoorziening toereikend is. Vanaf 2020 zal deze tool vervangen worden door een geactualiseerde pensioenplanner.

De Pensioenvergelijker is een checklist die de deelnemer helpt om twee regelingen met elkaar te vergelijken. SPT heeft de Pensioenvergelijker gevuld met informatie over de eigen pensioenregeling.

Pensioen 1-2-3, de Pensioenschets, Pensioenplanner en de Pensioenvergelijker zijn te vinden op de website van SPT.

Beleggingsverslag

Beleggingsbeleid

Algemeen

Doelstelling van het beleggingsbeleid is het pensioenvermogen dusdanig te beleggen dat (a) met een grote mate van zekerheid de nominale pensioenen uitgekeerd kunnen worden en dat (b) op lange termijn de toeslagambitie van het fonds van 1,15% gemiddeld per jaar waargemaakt kan worden. Hierbij spelen risico, kwaliteit en diversificatie een belangrijke rol. Uitgangspunten bij het vaststellen van de beleggingsportefeuille zijn de aard en omvang van de verplichtingen, het risicobudget en de eisen die voortvloeien uit de pensioenwetgeving, zoals de regels omtrent prudent person.

Prudent Person

Het pensioenfonds dient te beleggen in het belang van aanspraak- en pensioengerechtigden, conform artikel 130 Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb). Het pensioenfonds heeft het prudent person principe vertaald in een aantal uitgangspunten die leidend zijn bij het vaststellen van het beleggingsbeleid:

- Grote mate van zekerheid dat de nominale pensioenen uitgekeerd kunnen worden: de kans op korten is door het bestuur beperkt tot maximaal 1% per jaar, terwijl de maximale korting ingeval van korten is beperkt tot 5%.
- Toeslagambitie van gemiddeld 1,15% per jaar op lange termijn.

Door middel van een ALM-studie wordt tenminste eens in de drie jaar beoordeeld of het fonds nog voldoet aan bovenstaande uitgangspunten. Daarbij stelt het bestuur zich onder meer de volgende vragen:

- Passen de uitkomsten van het bestaande beleidskader bij de doelstellingen en risicohouding van het fonds?
- Kan de missie van 1,15% toeslag worden verwezenlijkt?
- Is het pensioenresultaat evenwichtig verdeeld over generaties?

Op basis van de ALM-studie van 2018 heeft het bestuur deze vragen bevestigend beantwoord.

Naar het oordeel van het bestuur is daarmee afdoende invulling gegeven aan het prudent person principe.

Opvolging Asset Liability Management studie

In 2018 heeft het fonds een Asset Liability Management (ALM) studie laten uitvoeren. Op basis van deze studie is besloten om het beleggingsbeleid op hoofdlijnen (strategische mix, rente afdekking) ongewijzigd te laten. Dit is vastgelegd in de IPS 2019 van het fonds. In 2019 is nader onderzoek gedaan naar een mogelijk verdere verfijning van de portefeuille, in het bijzonder de return portefeuille. Aan de hand van Investment Cases is gekeken naar Emerging Market Debt, Emerging Market Equity en High Yield. De conclusie is dat geen van deze alternatieve categorieën naar het oordeel van het bestuur passen bij het risicoprofiel van het fonds. Er is derhalve besloten om niet te beleggen in deze categorieën.

Matching-en returnportefeuilles

De inrichting van de portefeuillestructuur is gebaseerd op de doelstellingen en risicokaders van het pensioenfonds. De strategische normwegingen van de portefeuillestructuur bestaan uit: 65% matchingportefeuille en 35% returnportefeuille.

De matchingportefeuille is gericht op de uitvoering van (een deel van) de strategische renteafdekking. Naast renteswaps worden in deze portefeuille obligaties en posities in geldmarktfondsen aangehouden om onder andere te kunnen voldoen aan de onderpandverplichtingen van deze renteswaps. Met deze portefeuille wordt geen outperformance doelstelling nagestreefd. De benchmark voor de matchingportefeuille is gebaseerd op de jaarlijkse uitkeringsprognose. Doelstelling van de matchingportefeuille is het afdekken van 85% van de rentegevoeligheid van de verplichtingen. Hierbij wordt rekening gehouden met de rentegevoeligheid van de bedrijfsobligatieportefeuille in de returnportefeuille.

De matchingportefeuille is opgebouwd uit staatsobligaties met een rating van AA- of hoger (Nederland, Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk, Finland en België) en euro renteswaps die alleen met solide tegenpartijen worden/zijn afgesloten. Kasgelden worden in een tweetal geldmarktfondsen aangehouden. Er vindt dagelijkse bewaking van het onderpand plaats door de aangestelde vermogensbeheerder. Het fonds maakt op het ogenblik nog geen gebruik van 'geclearde swaps'. Wel is besloten om vanaf 2020 het gebruik van geclearde swaps mogelijk te maken, mits dit kostenefficiënt ingeregeld kan worden.

De returnportefeuille beoogt de toeslagambitie van het pensioenfonds te realiseren en bestaat uit een breed gespreide wereldwijd belegde aandelenportefeuille en een euro bedrijfsobligatieportefeuille. De rentegevoeligheid van dit deel van de returnportefeuille wordt meegenomen bij de berekening van het afdekkingspercentage van het renterisico.

Markontwikkelingen

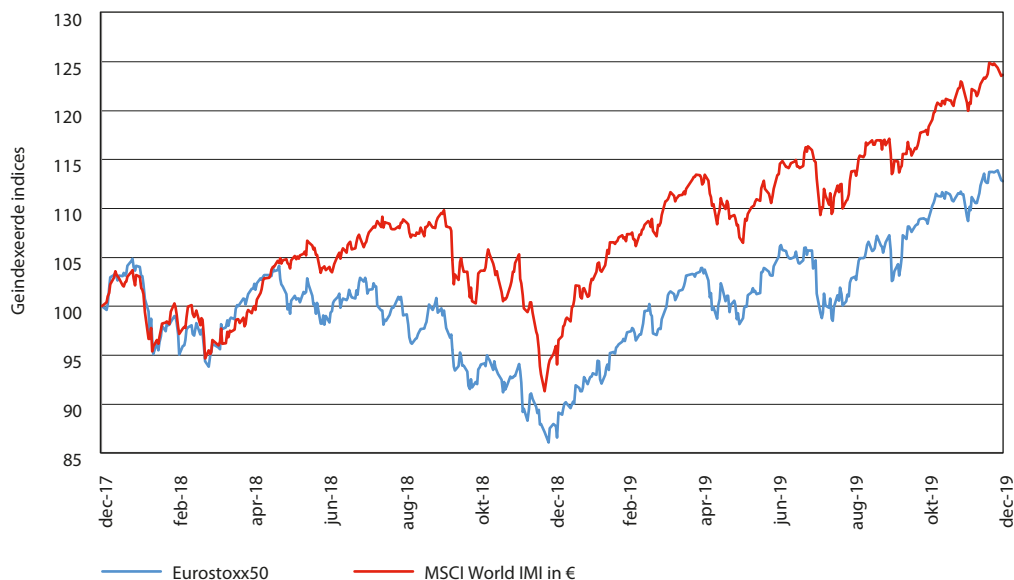
Economische ontwikkelingen

In 2019 werd de wereldeconomie sterk beïnvloed door de ontwikkelingen in de handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China. Dit dispuut verstoorde de wereldwijde handel, hetgeen het ondernemersvertrouwen schaadde en leidde tot verminderde bedrijfsinvesteringen. Tegen een achtergrond van lage groei, lage rentes en duidelijke risico's – zoals de handelsoorlog, geopolitieke spanningen en vrees voor een laat-cyclische recessie – begon de Amerikaanse Fed met de eerste renteverlagingen sinds 2015. Andere centrale banken, zoals de ECB volgden al snel met verdere monetaire verruiming en ook vele beleidsmakers in opkomende landen verlaagden de rente. Dit gewijzigde beleid van centrale banken markeerde eveneens een draai in de aandelenmarkten.

Aandelen

De hiervoor genoemde draai van de centrale banken, een eerste aanzet tot een deal op handelsvlak tussen de Verenigde Staten en China en het voorkomen van een no-deal Brexit zorgde voor een positief sentiment op de aandelenmarkten, zeker in het laatste deel van het jaar. Dit alles resulteerde in sterke performancecijfers in alle asset categorieën. Daarbij waren aandelen de grote winnaar hetgeen resulteerde in het beste jaar sinds de financiële crisis van 2008/2009. Aandelenbeurzen noteerden zelfs nieuwe hoogtepunten en de MSCI Wereld IMI steeg gedurende het jaar met 30%, waarmee het verlies in het 4e kwartaal van 2018 werd goedge maakt. Uit de onderstaande grafiek blijkt tevens dat de keuze voor een brede wereldindex heeft geresulteerd in een beter resultaat dan indien slechts in Europa was belegd.

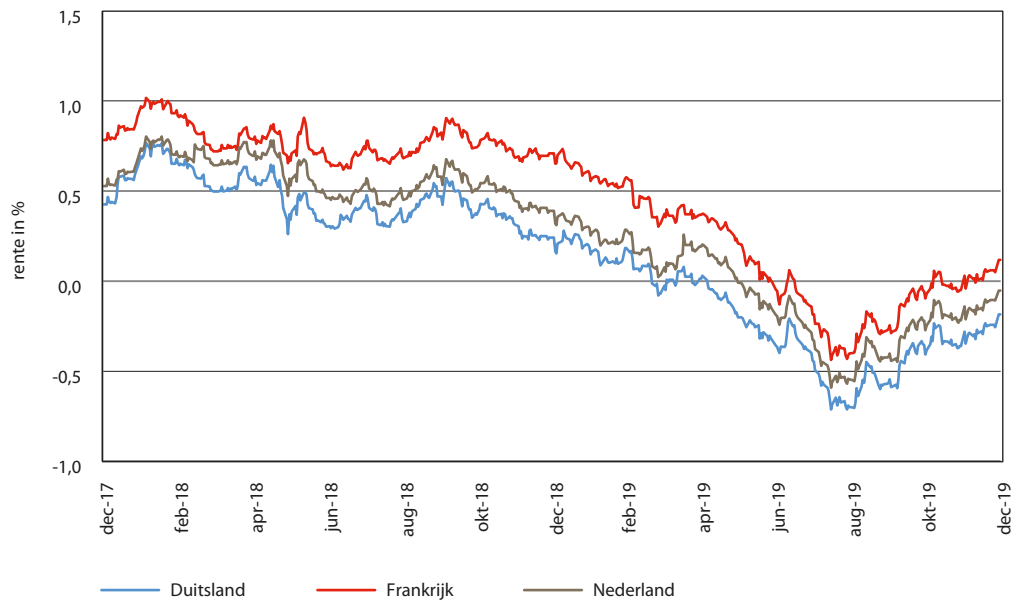
Total return aandelenindices, ultimo 2017 = 100

Rente

Evenals in het voorgaande jaar daalden de rentes op staatobligaties in 2019. Medio augustus werden niveaus bereikt die niet eerder gezien waren, met een rentestand voor 10-jaars Nederlandse staat van -0,6%. Door de per saldo gedaalde staatsobligatierente werd een positief rendement op deze categorie behaald. Omdat ook de creditspreads gedurende het jaar daalden, lieten ook de creditmarkten positieve rendementen zien. In 2019 daalde de swaprente circa 80 basispunten in het 20-jaarssegment, terwijl de rente voor de korte looptijden tussen de 10 en 30 basispunten daalde. De rente op 10-jaars Nederlandse staatobligaties daalde in 2019 met circa 45 basispunten.

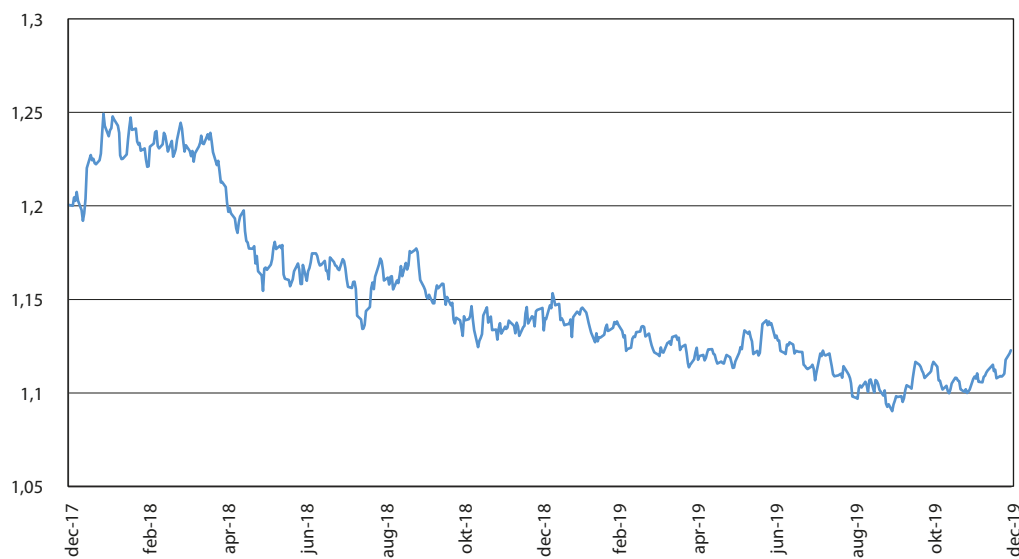
Ontwikkeling 10-jaars rente eurozone

Vreemde valuta

De euro bewoog zich gedurende het jaar ten opzichte van de Amerikaanse dollar in een bandbreedte tussen circa 1,10 en 1,15. Over geheel 2019 daalde de euro uiteindelijk bijna 2% in waarde ten opzichte van de Amerikaanse dollar.

EUR/USD

Beleggingsportefeuille

De beleggingsportefeuille van SPT is per 31 december 2019 als volgt samengesteld:

Feitelijke en strategische mix per 31 december 2019

Beleggingscategorie	Feitelijke verdeling in mln	Feitelijke verdeling in %	Strategische verdeling in %
Matching	€ 1.228	61,6%	65%
Credits	€ 297	14,9%	15%
Aandelen ¹⁾	€ 468	23,5%	20%
Totaal	€ 1.993	100%	100%

Rebalancing beleid

Eens per jaar vindt rebalancing plaats van de portefeuille en wordt de feitelijke verdeling in lijn gebracht met de normweging. De re-balancing vindt in principe plaats in het eerste kwartaal van het jaar. Door de forse stijging van de zakelijke waarden is de aandelenportefeuille per 31 december 2019 overwogen ten opzichte van de normportefeuille. Begin 2020 is de portefeuille weer in lijn gebracht met de normportefeuille.

Matchingportefeuille

In 2019 is de rente voor SPT per saldo fors gedaald: van gemiddeld 1,1% naar gemiddeld 0,4% (op basis van de swaprente). Als gevolg van de daling van de rente is op de matchingportefeuille een positief rendement behaald van +11,4%, in lijn met de stijging van de verplichtingen. Over het afgelopen jaar was de effectieve renteafdekking met 87,1% iets hoger dan de doelstelling van 85%. De belangrijkste reden hiervoor is het teruglopen van de spreads op met name bedrijfsobligaties.

Per 31 december 2019 bedraagt de renteafdekking van de portefeuille 85,6% op basis van de swaprente, met inbegrip van de bedrijfsobligaties.

Returnportefeuille

De strategische allocatie naar de returnportefeuille betreft 35% van de SPT-portefeuille en bestaat voor 20% uit aandelen en 15% uit bedrijfsobligaties (credits).

De aandelenportefeuille behaalde een rendement van +25,0% per saldo iets beter dan de benchmark (+24,8%). Dit betreft het resultaat inclusief valuta-afdekking. De meeste vreemde valuta zijn in 2019 geapprecieerd ten opzichte van de euro. De US Dollar is bijvoorbeeld geapprecieerd van 1,15 naar 1,12 EUR/USD, ofwel een stijging met ca. 2%. Aangezien het fonds valutarisico zoveel mogelijk afdekt, heeft de stijging van de dollar in dit geval geen positief effect gehad op het rendement van de aandelenportefeuille. Het rendement zonder valuta-afdekking bedraagt +30,0%.

Op de credit portefeuille is een rendement behaald van +5,2%, als gevolg van de daling van de rente. Per saldo blijft het rendement iets achter bij de benchmark (+5,7%). Dit is met name een gevolg van het feit dat de duration van de portefeuille iets lager is dan die van de benchmark, aangezien het fonds beperkt inschrijft op nieuwe emissies. In 2019 is de portefeuille verder aangepast door de posities in covered bonds af te stoten.

¹⁾ Aandelen inclusief valutahedge

Totaalrendement

Het totaalrendement van de portefeuille bedraagt +13,2%, nagenoeg in lijn met de benchmark (+13,3%).

Rendement 2019

Beleggingscategorie	Portefeuille rendement	Benchmark rendement	Relatieve performance
Matching	+11,4%	+11,5%	-0,1%
Aandelen	+25,0%	+24,8%	+0,2%
Credits	+5,2%	+5,7%	-0,5%
Totaal	+13,2%	+13,3%	-0,1%

De matchingportefeuille heeft als doel 85% van het renterisico af te dekken. Deze doelstelling is gehaald met een gemiddelde ex-post afdekking van het renterisico in 2019 van 87%. Uitgedrukt op de totale verplichtingen bedraagt de afwijking +0,1%. Dit wordt grotendeels verklaard door het dalen van de spreads.

Rendement over de afgelopen vijf jaar

Het rendement over de afgelopen 5 jaar heeft zich als volgt ontwikkeld.

5-jaars rendement

Jaar	Portefeuille rendement	Benchmark rendement	Relatieve performance
2015	+0,2%	-0,1%	+0,3%
2016	+8,4%	+7,7%	+0,7%
2017	+2,0%	+2,1%	-0,1%
2018	-0,4%	-0,3%	-0,1%
2019	+13,2%	+13,3%	-0,1%
Gemiddeld per jaar (meetkundig)	+4,6%	+4,4%	+0,2%

Het fonds heeft de afgelopen 5 jaar een gemiddeld rendement behaald van 4,6% ten opzichte van een benchmark rendement van 4,4%. Gezien het passieve karakter van de beleggingsportefeuille is de doelstelling van het fonds om een rendement te behalen dat in lijn ligt met de benchmark. Er wordt derhalve niet gestreefd naar outperformance. Bovenstaande tabel laat zien dat het gemiddeld rendement dicht bij de benchmark ligt.

Ontwikkeling van de dekkingsgraad

Actuele dekkingsgraad

De actuele dekkingsgraad (op UFR-basis) is het afgelopen jaar gestegen van 110,1% naar 113,3%. Onderstaande tabel laat het verloop van de dekkingsgraad zien.

Verloop dekkingsgraad

Dekkingsgraad per 31 december 2018	110,1%
Beleggingsopbrengsten	3,1%
Uitkeringen	0,5%
Toeslagverlening	-0,4%
Andere oorzaken	0,0%

Dekkingsgraad

Dekkingsgraad per 31 december 2019

113,3%

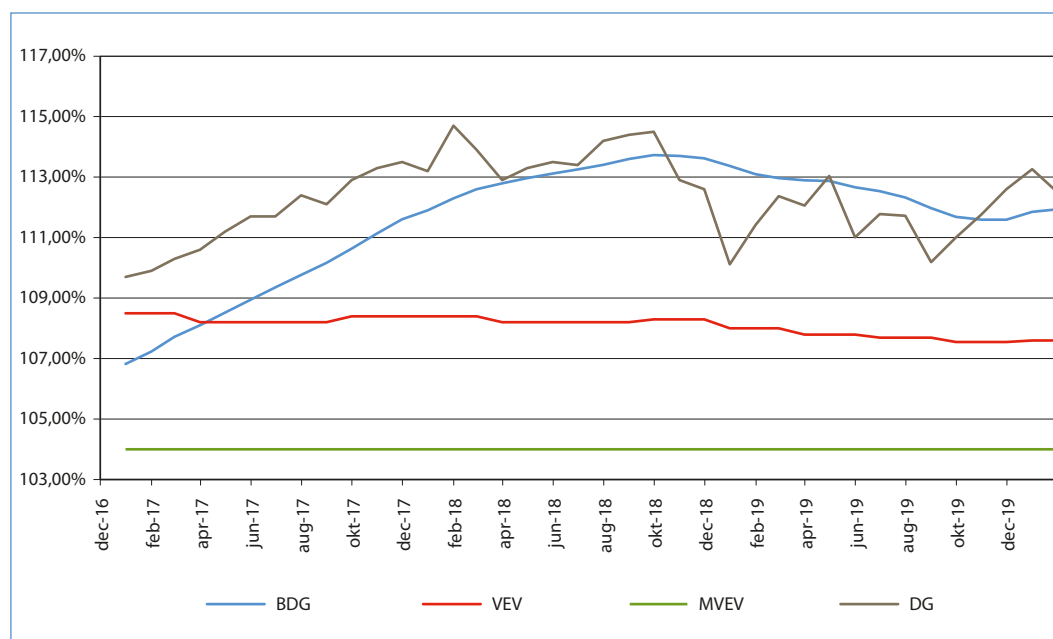
Per saldo is de actuele dekkingsgraad met 3,2% gestegen.

Gemiddelde rente op voorziening pensioenverplichtingen van SPT

	31 dec 2018	31 dec 2019
Swaprente	1,1%	0,4%
DNB rentetermijnstructuur (inclusief UFR)	1,2%	0,5%

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is in 2019 gedaald van 113,4% naar 111,9%.

Evaluatie verwacht rendement

De missie van SPT is om uitzicht te bieden op gemiddeld 1,15% verhoging per jaar op lange termijn. Deze verwachting is gebaseerd op een dekkingsgraad van 100% en de asset allocatie in de IPS 2019. De onderstaande tabel vergelijkt het verwachte rendement met de realisatie in 2019.

Vergelijking rendement bij dekkingsgraad 100%	Allocatie		
	IPS 2019	Verwacht	Gerealiseerd
Matchingportefeuille	65%	+1,4%	+11,4%
Aandelen	20%	+6,4%	+25,0%
Credits	15%	+2,3%	+5,2%
Gewogen gemiddelde		+2,55%	+13,2%
Pensioenverplichtingen		+1,4%	+11,5%
Overrendement/(tekort)		+1,15%	+1,7%

Uit het bovenstaande blijkt dat de doelstelling wat betreft overrendement in 2019 ruimschoots is gehaald.

De beleidsdekkingsgraad was op de peildatum van 30 september 2019 111,7%, en daarmee voldoende om een verhoging van de pensioenaanspraken mogelijk te maken. Deze zijn per 1 januari 2020 verhoogd met 0,36%, conform de regels van het FTK.

De toeslagverlening is ten laste gebracht van de reserves. De actuele dekkingsgraad is per saldo gestegen van 110,1% naar 113,3%.

Scenarioanalyse

In de scenarioanalyse wordt de impact op de dekkingsgraad aangeduid in geval van een renteschok, aandelenschok of een combinatie van beide. Onderstaande tabel laat de scenarioanalyse zien op basis van de DNB-rentetermijnstructuur inclusief UFR.

31 december 2019

Scenario Tabel Dekkingsgraad UFR		Rendement zakelijke waarden				
Parallele verschuiving UFR curve		-25.0%	-12.5%	0.0%	+12.5%	+25.0%
	-1.00%	104,8%	107,7%	110,6%	113,5%	116,4%
	-0.75%	105,2%	108,2%	111,2%	114,2%	117,2%
	-0.50%	105,7%	108,8%	111,9%	114,9%	118,0%
	-0.25%	106,2%	109,4%	112,5%	115,7%	118,9%
	0.00%	106,7%	110,0%	113,3%	116,5%	119,8%
	+0.25%	107,3%	110,7%	114,0%	117,4%	120,8%
	+0.50%	107,9%	111,4%	114,9%	118,4%	121,9%
	+0.75%	108,5%	112,1%	115,7%	119,4%	123,0%
	+1.00%	109,2%	112,9%	116,7%	120,4%	124,2%

	< Minimaal vereiste dekkingsgraad
	< Vereiste dekkingsgraad
	> Vereiste dekkingsgraad

In de scenariotabel worden parallelle verschuivingen toegepast op de UFR-curve en daarnaast vaste schokken toegepast op de portefeuille zakelijke waarden. Hierbij wordt uitgegaan van de feitelijke portefeuille van het pensioenfonds per 31 december 2019.

Een voorbeeld hierbij is een daling van 12,5% van de zakelijke waarden portefeuille en een daling van de UFR-curve met 50 basispunten. Deze verschuiving leidt tot een dekkinggraad van 108,8%.

Uit de scenariotabellen blijkt dat de actuele dekkinggraad van SPT meer gevoelig is voor daling van het rendement op zakelijke waarden dan voor een parallelle daling van de rentecurve. Dit is voor het bestuur een gegeven dat volgt uit bewuste keuzes die gemaakt zijn in het beleggings- en risicobeleid. Naar aanleiding van deze tabellen zullen dus geen maatregelen getroffen worden om de effecten van daling respectievelijk verschuiving te mitigeren.

Ten aanzien van de turbulente ontwikkelingen in 2019 op het rentevlak, zowel omhoog als omlaag, kan worden gesteld dat de portefeuille goed gefunctioneerd heeft en het renterisico daarmee binnen de vooraf gestelde kaders is gebleven.

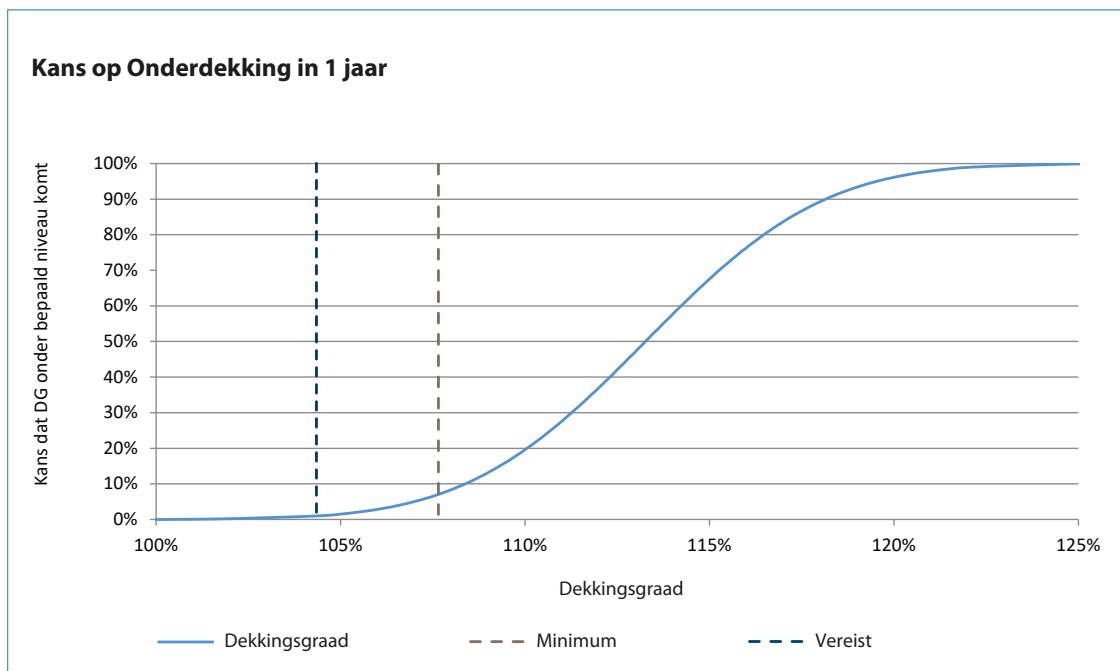
Kans op onderdekking

De waarschijnlijkheidsberekening heeft de UFR-dekkinggraad als startpunt. De beweeglijkheid van de dekkinggraad is bepaald op basis van het Strategisch VEV in evenwicht. Hierbij is uitgegaan van een normale verdeling, waarvan ook impliciet wordt uitgegaan in het DNB VEV model.

In onderstaande grafiek wordt weergegeven met welke waarschijnlijkheid (afgerond op 0,1%) de dekkinggraad van SPT binnen 1 jaar onder specifieke dekkinggraadniveaus komt. De verticale stippellijnen geven de belangrijkste niveaus weer. Benadrukt wordt dat de grafiek uitgaat van een modelmatige berekening en dus geen rekening houdt met actuele ontwikkelingen, zoals de gevolgen van de Coronacrisis.

31 december 2019

– Actuele dekkinggraad UFR	113,3%
– Kans dekkinggraad onder 100%	< 0,1%
– Kans dekkinggraad onder Minimum Vereiste Dekkinggraad (104%)	0,9%
– Kans dekkinggraad onder Vereiste Dekkinggraad (107,6%)	7,0%

De doorgetrokken lijn geeft de relatie tussen de kans op onderdekking en de dekkingsgraad weer.

De kans op korting is minimaal en blijft daarmee ruim binnen de risicotolerantie van het fonds.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Van pensioenfondsen wordt verwacht dat zij een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid formuleren en implementeren.

SPT heeft de volgende overtuigingen met betrekking tot maatschappelijk verantwoord beleggen:

- Een pensioenfonds is een institutionele, lange termijn belegger met als primair doel om pensioenuitkeringen te doen aan haar deelnemers. Het fonds heeft een fiduciare verantwoordelijkheid om het vermogen op een maatschappelijk verantwoorde manier te beleggen.
- Maatschappelijk verantwoord beleggen hoeft geen rendement te kosten, maar het is ook niet een bron van extra rendement.
- In het beleggingsbeleid moet aansluiting gevonden worden bij de tien principes van de United Nations Global Compact Principles.
- Beleggingen in controversiële wapens en in de tabaksindustrie worden uitgesloten.

Het maatschappelijk verantwoorde beleggingsbeleid wordt vormgegeven door het fonds door de beleggingen die niet aan de criteria voldoen, uit te sluiten.

Uitsluitingenbeleid

SPT kiest in haar beleggingsbeleid voornamelijk voor een uitsluitingenbeleid. Dit betekent dat de portefeuilles worden gescreend op basis van de uitgangspunten van de beleggingsovertuigingen. Ondernemingen die niet voldoen aan de uitgangspunten van United Nations Global Compact Principles of betrokken zijn bij controversiële wapens of de tabaksindustrie worden uitgesloten.

De screening wordt uitgevoerd door de MSCI, een data leverancier die per kwartaal een overzicht opstelt van de ondernemingen die niet aan de eisen van SPT voldoen. De lijst met uitsluitingen wordt gepubliceerd op de website van het pensioenfonds.

Het afgelopen jaar is gebleken dat het effect van het hanteren van een uitsluitingenlijst van beperkte invloed is geweest op de performance. Op basis van de rapportage over het effect van de uitsluitingen door de beheerder, hebben de uitsluitingen over 2019 in een licht positief effect gesorteerd voor de aandelenportefeuille.

United Nations Global Compact Principles

De United Nations hebben algemene uitgangspunten (de principes) opgesteld waar ondernemingen zich aan zouden moeten confirmeren. Deze tien principes van de United Nations Global Compact worden onderverdeeld in vier hoofdcategorieën.

Mensenrechten:

- Principe 1: ondernemingen dienen de bescherming van de internationaal geproclameerde mensenrechten te steunen en te respecteren; en
- Principe 2: ervoor te zorgen dat zij niet medeplichtig zijn aan schendingen van de mensenrechten.

Arbeidsomstandigheden:

- Principe 3: ondernemingen dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te handhaven;
- Principe 4: de uitbanning van alle vorm van verplichte en gedwongen arbeid;
- Principe 5: de effectieve afschaffing van kinderarbeid;
- Principe 6: de uitbanning van discriminatie in arbeid en beroep.

Milieu:

- Principe 7: ondernemingen dienen een preventieve aanpak van milieuproblemen te ondersteunen;
- Principe 8: initiatieven te nemen om een groter milieubewustzijn te bevorderen; en
- Principe 9: de ontwikkeling en de verspreiding van milieuvriendelijke technologieën stimuleren.

Anti-corruptie:

- Principe 10: ondernemingen dienen elke vorm van corruptie te bestrijden, inclusief afpersing en omkoping.

Het beleggingsbeleid van SPT is erop gericht om te beleggen in die ondernemingen die voldoen aan bovenstaande principes. Ondernemingen die deze uitgangspunten overtreden worden uitgesloten.

Controversiële wapens

SPT sluit ondernemingen uit die betrokken zijn bij de ontwikkeling, productie, verkoop of het onderhoud van controversiële wapens. Controversiële wapens worden als zodanig beschouwd vanwege de willekeurige en disproportionele humanitaire impact die ze hebben op de burgerbevolking. Onder controversiële wapens vallen anti-persoonsmijnen, biologische wapens, chemische wapens, clustermunitie, wapens met verarmd uranium, nucleaire wapens en wapens met witte fosfor.

Tabaksindustrie

Sinds 2018 sluit SPT ook beleggingen in de tabaksindustrie uit. Zij sluit hiermee aan bij het standpunt van de beroepsverenigingen Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde en de Associatie Nederlands Tandartsen.

United Nations Principles for Responsible Investments

Door bovenstaande keuzes te maken, kiest SPT nadrukkelijk voor duurzame en maatschappelijk verantwoorde beleggingen binnen het beleggingsbeleid. Daarom is SPT per 2 juli 2018 tevens ondertekenaar geworden van de door de Verenigde Naties ondersteunde Principles for Responsible Investment (PRI).

PRI is in de wereld een toonaangevende voorstander van verantwoord beleggen. PRI onderzoekt wat de implicaties zijn van ESG factoren (Environmental, Social, Governance) op de beleggingen en ondersteunt de ondertekenaars bij het implementeren van deze factoren in hun beleggingsproces en bij hun beleggingsbeslissingen. SPT zal zich in de komende jaren verder verdiepen en committeren aan deze principes door middel van rapportage, deelname aan workshops en kennisuitwisseling.

IMVB-convenant

SPT is per januari 2019 ondertekenaar van het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB) convenant. In het convenant hebben pensioenfondsen afspraken gemaakt over de implementatie van de richtlijnen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en van de Verenigde Naties. De richtlijnen zijn erop gericht om negatieve effecten van een onderneming (of de keten erachter) in kaart te brengen, te prioriteren en te adresseren. Binnen het convenant wordt een instrumentarium ontwikkeld dat handvatten biedt met richtlijnen die kunnen worden opgenomen in het beleid van het pensioenfonds, in de uitbesteding aan externe dienstverleners en in de monitoring en rapportage van het pensioenfonds daarover.

Voortgaande ontwikkelingen ESG-beleid

Naast het uitsluitingenbeleid is er een trend gaande naar een meer actieve invulling van het ESG-beleid. Zo zijn er bij veel pensioenfondsen bewegingen gaande richting positieve screening, best in class selectie en engagement. Deze uitgangspunten gaan een stap verder dan het puur uitsluiten van ondernemingen en beogen op basis van dialoog bedrijven te stimuleren om meer rekening te houden met maatschappelijk verantwoord ondernemen. In 2019 zijn door het bestuur de eerste stappen gezet om een uitvraag te doen onder de deelnemers naar hun beleggingsvoorkeuren ten aanzien van ESG. Het fonds zal hiertoe in 2020 een enquête houden onder de deelnemers.

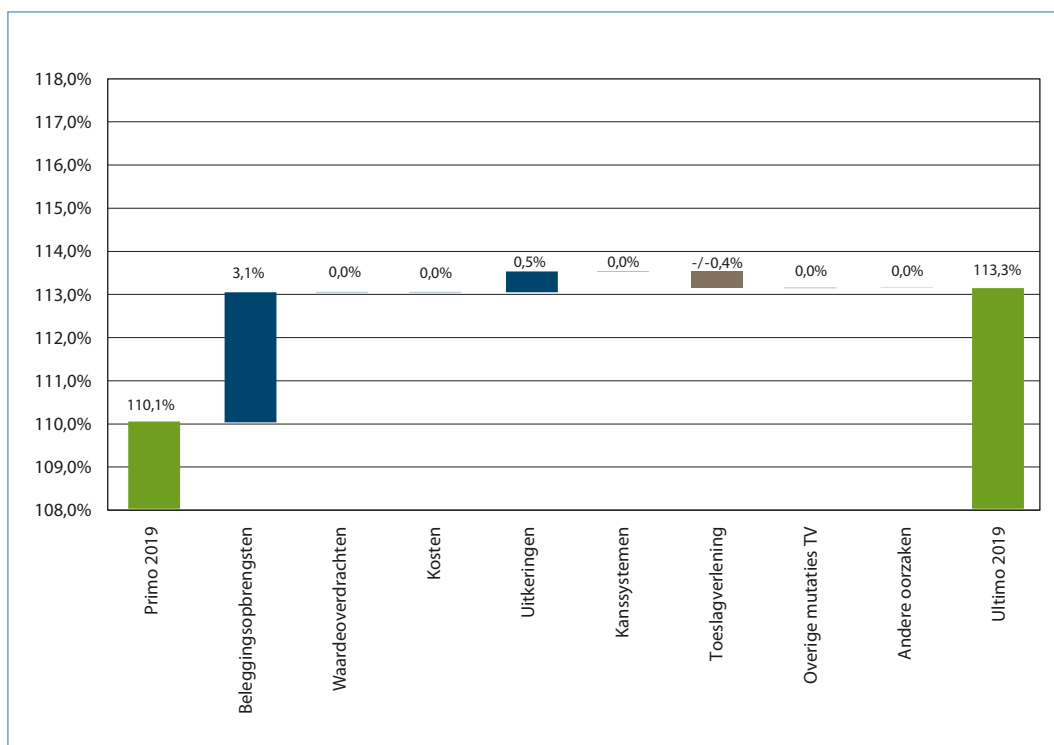
SPT heeft eind 2019 besloten om actief invulling te gaan geven aan het stembeleid. In 2020 zal dit nader worden ingevuld in overleg met Northern Trust en de custodian.

Actuariële analyse

Analyse van het resultaat

De stijging van de dekkingsgraad van 3,2%-punt in 2019 volgt uit het positieve resultaat van 66.169 in het boekjaar. In 2018 was er een negatief resultaat van 54.567. De invloed van het resultaat op de dekkingsgraad is in de volgende grafiek weergegeven en uitgesplitst naar mutatie-oorzaak ¹⁾.

Ten aanzien van de grafiek wordt opgemerkt dat alle procentuele resultaten individueel berekend zijn als mutatie ten opzichte van de financiële positie primo boekjaar. De component "andere oorzaken" is de saldopost.

De component "beleggingsopbrengsten" heeft in 2019 een positieve bijdrage geleverd aan de dekkingsgraad. Deze component omvat zowel de wijziging van de rentecurve en de daarmee samenhangende wijziging in het vermogen en de voorziening, als het gerealiseerde overrendement.

¹⁾ De splitsing naar de verschillende mutatie-oorzaken volgt de DNB-jaarstaat J605.

Verzekerdenbestand

	Gewezen deelnemers	Arbeids- ongeschikten	Pensioen- gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2018	2.424	16	4.356	6.796
Mutaties door:				
Ingang pensioen	-224	-4	314	86
Uitgaande waardeoverdracht	0	0	0	0
Overlijden	-8	0	-136	-144
Afkoop	-25	0	-30	-55
Andere oorzaken	-10	0	-10	-20
Mutaties per saldo	-267	-4	138	-133
Stand per 31 december 2019	2.157	12	4.494	6.663
Stand ultimo jaar (in aantallen)	2019	2018	2017	2016
Niet-ingegaan pensioen	2.169	2.440	2.645	2.851
Ingegaan pensioen				
Ouderdomspensioen	3.517	3.388	3.256	3.139
Nabestaandenpensioen	977	968	976	986
	4.494	4.356	4.232	4.125
Totaal aantal deelnemers	6.663	6.796	6.877	6.976

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten bestaan uit de kosten pensioenbeheer en de kosten vermogensbeheer. Bij de weergave van de kosten wordt rekening gehouden met de richtlijnen van de Pensioenfederatie (Aanbeveling Uitvoeringskosten 2016).

De kosten pensioenbeheer omvatten alle kosten die samenhangen met pensioenbeheeractiviteiten, zoals de kosten van de rechtenadministratie, pensioenuitkeringen, deelnemercommunicatie, bestuur, VO, BPVT, advies, ondersteuning, controle en toezicht.

Kosten van het vermogensbeheer bestaan uit:

1. de beheervergoeding aan de vermogensbeheerders, het bewaarloon, kosten van ondersteuning bij het vermogensbeheer, kosten van de accountant betreffende het vermogensbeheer en kosten met betrekking tot de beleggingsadministratie.
2. kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht of kosten voor transacties die gedurende het jaar zijn uitgevoerd.

Er vindt geen doorbelasting plaats vanuit het pensioenbeheer aan het vermogensbeheer.

Kosten pensioenbeheer

Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie bij SPT het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal pensioengerechtigden en arbeidsongeschikte deelnemers [a]. Aanvullend hierop is ook weergegeven wat de kosten zijn als de gewezen deelnemers worden meegeteld [a2]. Het bestuur is van oordeel dat het kengetal [a2] beter past bij een gesloten fonds als SPT. Tevens zijn de totale kosten als % van het gemiddeld belegd vermogen opgenomen [a3].

	2019	2018
Pensioenbeheer		
[a] Kosten in euro per deelnemer	432	425
[a2] Kosten in euro per deelnemer volgens definitie SPT	292	273
[a3] Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,10%	0,10%
Vermogensbeheer		
Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,14%	0,15%
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,01%	0,02%
Totaal kosten vermogensbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,15%	0,17%
Totale kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,25%	0,27%

De kosten pensioenbeheer per deelnemer (exclusief gewezen deelnemers) bedragen in 2019 € 432 (in 2018 € 425), en zijn daarmee iets hoger dan in 2018. De stijging is met name een gevolg van kosten die samenhangen met de toenemende wet- en regelgeving. Zo leidt de invoering van IORP II tot de benoeming van een aantal (deels externe) sleutelfunctiehouders/vervullers. In verband hiermee zijn ook de kosten van bestuursondersteuning toegenomen.

De kosten per deelnemer inclusief gewezen deelnemers bedragen in 2019 € 292 (in 2018 € 273).

De kostenratio's ontwikkelden zich als volgt:

Kosten van het pensioenbeheer (x € 1.000) ontwikkelen zich als volgt:

	2019	2018
Bestuurskosten	473	468
Kosten pensioenuitvoerder en adviseurs	1.375	1.286
Toezichtkosten	98	102
	1.946	1.856

Tot de bestuurskosten behoren de vergoedingen voor bestuursleden, leden van de raad van toezicht, het Verantwoordingsorgaan en het bestuur van de BPVT. De toezichtskosten zijn de kosten van de externe toezichthouders, te weten DNB en de AFM. Tot de kosten pensioenuitvoerder en adviseurs behoren onder meer de kosten van AZL, bestuursondersteuning, communicatie, adviseurs (juridisch en actuair) en de accountantscontrole.

Kosten vermogensbeheer

Kosten van het vermogensbeheer kunnen in twee categorieën worden onderscheiden. De eerste categorie betreft de beheervergoeding aan de vermogensbeheerders, het bewaarloon, kosten van ondersteuning bij het vermogensbeheer, kosten van de accountant betreffende het vermogensbeheer en kosten met betrekking tot de beleggingsadministratie. Dit betreft een bedrag van € 2.695 duizend, ofwel 0,14% van het gemiddeld belegd vermogen, waarvan € 2.284 duizend als directe kosten vermogensbeheer terug te vinden is in de jaarrekening.

De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht of kosten voor transacties die gedurende het jaar zijn uitgevoerd. De transactiekosten zijn geschat op € 135 duizend, ofwel 0,01% van het gemiddeld belegd vermogen. De totale kosten vermogensbeheer komen daarmee uit op € 2.830 duizend, ofwel 0,15% van het gemiddeld belegd vermogen.

In de onderstaande tabel zijn de kosten verder uitgesplitst naar de verschillende beleggingscategorieën en overige kosten.

Categorie	Totaal beheerfee en transactiekosten (x € 1.000)	Totaal beheerfee en transactiekosten (x € 1.000)
	2019	2018
Aandelen	211	192
Vastrentende waarden	1.354	1.067
Vastgoed	10	30
	1.575	1.289
Kosten overlay beleggingen	185	828
Bewaarloon	125	124
Kosten fiduciair beheer	249	249
Advieskosten vermogensbeheer	48	103
Overige kosten	648	579
	1.255	1.883
	2.830	3.172

Kostenbenchmarkonderzoek 2016-2018

SPT heeft in 2019 meegedaan aan een extern kostenbenchmarkonderzoek van Lane Clark & Peacock (LCP). De resultaten zijn gebaseerd op cijfers in de periode 2016-2018.

Pensioenbeheerkosten

De pensioenbeheerkosten voor SPT bedragen over de periode 2016-2018 jaarlijks gemiddeld € 464 per deelnemer en zijn daarmee gelijk gebleven aan de pensioenbeheerkosten in het kostenbenchmarkonderzoek 2015-2017. De pensioenbeheerkosten van de peer group zijn in het kostenbenchmarkonderzoek 2016-2018 met 3,0% gestegen en bedragen € 346 (tegen € 336 in het onderzoek uit 2015-2017). De peer group bestond uit 55 pensioenfonds met 2.000 - 6.000 deelnemers.

De relatief hoge pensioenbeheerkosten worden als volgt verklaard:

- Beroepspensioenfonds: aangezien SPT een beroepspensioenfonds is komen de bestuurskosten van SPT volledig voor rekening van het fonds, en bestaat er geen mogelijkheid om kosten van bestuur en/of verantwoordingsorgaan (deels) te verhalen op een werkgever, zoals dit bij ondernemingspensioenfonds veelal wel het geval is;
- Vergrijpsd fonds: het fonds kent geen actieve deelnemers, terwijl veel van de gewezen deelnemers in de fase zitten waarin belangrijke pensioenbesluiten moeten worden genomen, zoals vervroeging/verlating en/of hoog/laagconstructies. De praktijk leert dat de jaren voorafgaande aan pensionering voor de uitvoeringsorganisatie het meest arbeidsintensief zijn.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten voor SPT bedragen over de periode 2016-2018 gemiddeld 0,16% van het belegd vermogen en zijn daarmee aanzienlijk lager dan het gemiddelde van de peergroup (0,34%). De peergroep bestaat uit 82 pensioenfondsen met een pensioenvermogen per eind 2018 tussen € 500 miljoen en € 3 miljard.

De relatief lage vermogensbeheerkosten zijn als volgt te verklaren:

- De keuze voor passief beleggen;
- Geen beleggingen in vastgoed, private equity, commodities en hedgefonds, waarvoor gemiddeld genomen hogere vergoedingen van vermogensbeheer gelden;
- Afwezigheid van fondsbeleggingen, waarvoor vaak aparte fees voor managers in rekening worden gebracht;
- Beperkt aantal transacties, als gevolg van de buy-and-hold strategie.

Oordeel bestuur

Het bestuur geeft het volgende aan over de ontwikkeling van de uitvoeringskosten van het fonds:

- De pensioenbeheerkosten zijn aan de hoge kant in vergelijking met andere fondsen van eenzelfde omvang. De komende jaren zal kostenbeheersing daarom de aandacht van het bestuur blijven vragen.
- De vermogensbeheerkosten van het fonds zijn relatief laag in vergelijking met andere fondsen, mede door de passieve invulling van het beleggingsbeleid.

De totale kosten van het fonds (pensioenbeheer en vermogensbeheer) bedragen 0,25% van het belegd vermogen. Het kostenniveau is daarmee passend bij het gesloten karakter van het fonds. Gegeven de in 2019 gemaakte afspraken met de stakeholders beoordeelt het bestuur de kosten van het fonds als goed beheersbaar. Aan de hand van de toekomstanalyse wordt jaarlijks beoordeeld of het kostenniveau van het fonds ook op lange termijn verantwoord is.

Governance

De organisatie van SPT is in de statuten vastgelegd. De organisatie van een beroepspensioenfonds is grotendeels wettelijk bepaald in de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb). In de Code Pensioenfondsen wordt de organisatie van een pensioenfonds nader omschreven en toegelicht. De Code stelt dat voor een goed bestuur van een fonds de verantwoordelijkheden tussen partijen goed dienen te worden verdeeld door een systeem van controle en evenwicht (checks and balances). Een fonds dat hierin een goed evenwicht kan vinden heeft de meest optimale kans om in het belang van haar deelnemers een zo goed mogelijk pensioen te verzorgen voor gepensioneerden, arbeidsongeschikten en nabestaanden. SPT is voortdurend op zoek naar dat evenwicht. Transparantie en integer handelen zijn daarbij de randvoorwaarden. Hierbij is de rol van de externe compliance organisatie van belang. De compliance officer houdt toezicht op het integer handelen van alle aan SPT verbonden personen.

Onderdeel van de governance is een goede balans tussen bestuur, de raad van toezicht (RvT) en het Verantwoordingsorgaan (VO). In 2019 is deze goede balans verstoord geraakt door een verschil van inzicht over rol en taken van de verschillende fondsorganen tussen het VO en de RvT. Om de bestuurbaarheid van het fonds te borgen en de vertrouwensrelatie tussen de fondsorganen te herstellen heeft DNB eind 2019 gesprekken gevoerd met alle betrokken fondsorganen en zijn afspraken gemaakt om te komen tot maatregelen gericht op versterking van de onderlinge samenwerking en de kwaliteit van het besluitvormingsproces.

Een open relatie tussen het bestuur en het interne en externe toezicht blijft daarom van groot belang. SPT communiceert voortdurend met DNB, de RvT en het VO over belangrijke onderdelen van beleid en behaalde resultaten.

Bestuur

Het bestuur heeft de regie binnen het pensioenfonds. Het is eindverantwoordelijk voor alle genomen besluiten ongeacht of zij taken heeft uitbesteed en geeft actief sturing aan de processen.

Han Bakker is voorzitter van het bestuur van SPT. Meilof Snijder is secretaris van het bestuur en voorzitter van de communicatiecommissie. Fokko Covers is bestuurslid en voorzitter van de beleggingscommissie en Sako Zeverijn is vice-voorzitter en voorzitter van de risicobeheer- en uitbestedingscommissie.

Bestuursvergaderingen

In het verslagjaar hebben – m.u.v. de maanden juli en augustus - maandelijks bestuursvergaderingen plaatsgevonden. Tijdens de bestuursvergaderingen komen onder andere onderwerpen aan bod die te maken hebben met de financiële positie van het fonds, wijzigingen in wet- en regelgeving, beleggingsbeleid, risicomanagement, communicatie, governance en uitbestedingsbeleid. Het bestuur heeft in het verslagjaar regulier overlegd met DNB, drie keer vergaderd met het Verantwoordingsorgaan en vier keer met de raad van toezicht. Ook met het BPVT-bestuur hebben twee vergaderingen plaatsgevonden. Daarnaast is regelmatig overlegd met de gremia over de governance van het fonds.

IORP II

In januari 2017 is de herziene Europese richtlijn "Institutions for Occupational Retirement Provisions Directive" kortweg IORP II in werking getreden. Per 13 januari 2019 is de richtlijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. IORP II heeft als doel om het functioneren van de interne (pensioen)markt te verbeteren en om grensoverschrijdende pensioenactiviteiten beter mogelijk te maken. Verder moet communicatie met deelnemers en gepensioneerden in alle lidstaten van de EU op dezelfde manier plaatsvinden. Ook zijn er waarborgen gekomen voor integraal en onafhankelijk risicomanagement en beheerste en integere bedrijfsvoering. Het bestuur heeft in het verslagjaar een inrichtingsplan IORP II opgesteld en aan DNB voorgelegd. Tevens heeft het bestuur diverse fondsdocumenten aangepast aan IORP II, zoals de ABTN, geschiktheidsplan, uitbestedingsbeleid en de incidenten- en klokkenluidersregeling. Het bestuur heeft aparte functieprofielen voor de sleutelfunctiehouders opgesteld.

Uit hoofde van IORP II dient een pensioenfonds te beschikken over de volgende sleutelfuncties.

- een risicobeheerfunctie;
- een intern auditfunctie;
- een actuariële functie.

Het bestuur constateert dat de invulling van de sleutelfunctiehouders bij kleinere pensioenfondsen zoals SPT lastig is. De spanning tussen het moeten voldoen aan de wettelijke bepalingen ter zake, het bewaken van de onafhankelijkheid van sleutelfunctiehouders en het voorkomen van veel hogere kosten zijn bekende problemen in de sector. Met een bestuur dat bestaat uit slechts vier personen ontkomt het bestuur niet aan keuzes ter zake van het al of niet insourcen van sleutelfuncties. In 2019 heeft het bestuur de volgende keuzes gemaakt bij het inrichten van IORP II sleutelfuncties.

Als beoogd sleutelfunctiehouder audit heeft het bestuur Jan Herder aangezocht. Hij vervult deze functie bij meerdere pensioenfondsen en is zelfstandig adviseur. Zijn onafhankelijkheid is geborgd in een audit charter waarin de taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd. Voor de vervulling van internal audit zal per situatie bezien worden wie of welke partij de audit het beste kan doen.

De actuariële sleutelfunctiehouder is Rob Schilder van Willis Towers Watson (WTW), tevens certifierend actuaris van het fonds. Betrokkene is uit hoofde van zijn certifierende functie al zeer goed geïnformeerd over het fonds, zodat hij op een effectieve en efficiënte wijze de rol kan vervullen.

Op het ogenblik is het bestuur nog in overleg met DNB over de invulling van de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Sleutelfunctiehouders dienen te worden getoetst door DNB. In 2019 heeft het bestuur de inrichting en de voorgenomen benoemingen van Rob Schilder en Jan Herder aan de toezichthouder voorgelegd. DNB heeft inmiddels ingestemd met de benoeming van Rob Schilder tot sleutelfunctiehouder van de actuariële functie. Het bestuur gaat ervan uit dat in het tweede kwartaal 2020 de sleutelfuncties interne audit en risicobeheer definitief ingevuld kunnen worden.

Raad van toezicht (RvT)

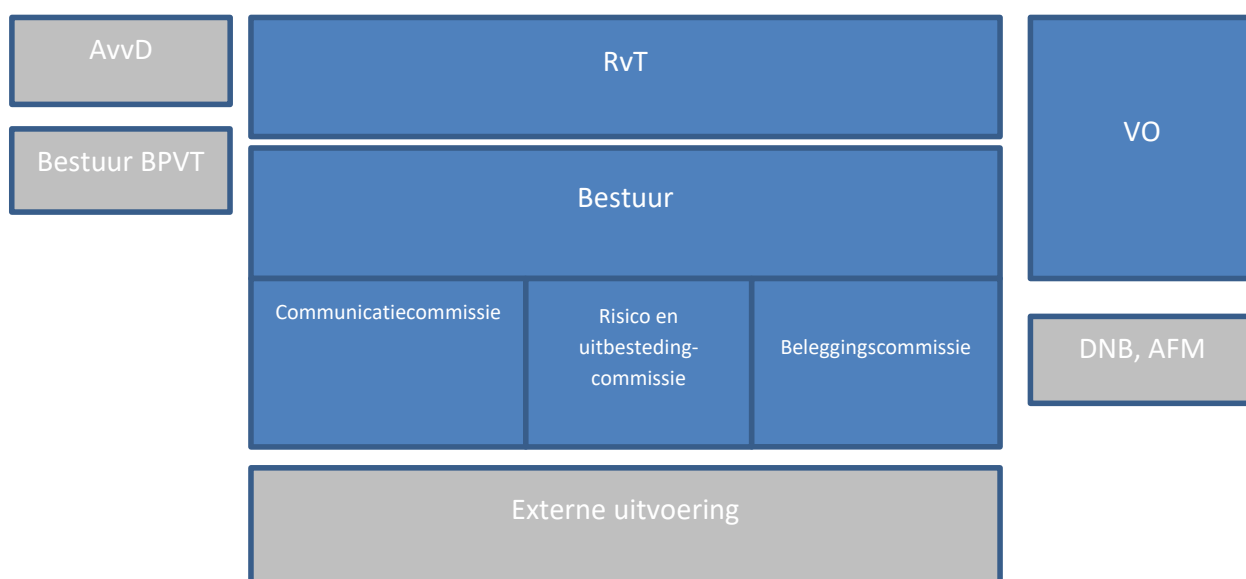
De RvT heeft niet alleen een toezichthoudende taak, maar staat het bestuur met raad ter zijde. SPT heeft een raad van toezicht bestaande uit drie onafhankelijke deskundigen. De raad van toezicht doet verslag van zijn bevindingen in dit jaarverslag.

De heer Wenting is afgetreden als lid van de RvT per 1 juli 2019. Het bestuur is de heer Wenting zeer erkentelijk voor de wijze waarop hij als lid van de RvT het bestuur de afgelopen jaren terzijde heeft gestaan.

Er is een vacature gesteld voor de opvolging van de heer Wenting. Per einde van het verslagjaar was nog niet in deze vacature voorzien.

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het VO heeft een achteraf toetsende rol over het gevoerde beleid van SPT. Het weegt hierbij de belangen van alle deelnemers evenwichtig af. Tijdens de algemene vergadering van deelnemers van SPT op 25 juni 2019 is een nieuw lid benoemd, waarmee het aantal VO-leden op vijf is gekomen. Per 22 april 2020 is één van de leden van het VO teruggetreden, zodat er opnieuw een vacature is. Het VO doet verslag van zijn bevindingen in dit jaarverslag.

Beroepspensioenvereniging voor Tandartsen en Tandarts-specialisten (BPVT)

SPT heeft met de BPVT de uitvoeringsovereenkomst gesloten. In deze overeenkomst is de toeslagambitie van gemiddeld 1,15% voor de lange termijn vastgelegd.

Gedurende het verslagjaar was er een goede onderlinge samenwerking en prettige werksfeer tussen het bestuur van de BPVT en het bestuur van SPT.

Op 25 juni 2019 heeft de algemene ledenvergadering van de BPVT plaatsgevonden, waarin Fokko Covers is herbenoemd als bestuurslid van SPT.

Algemene vergadering van deelnemers

Op 25 juni 2019 heeft de algemene vergadering van deelnemers van SPT plaatsgevonden. De vergadering werd bijgewoond door 31 deelnemers. Tijdens de vergadering hebben het bestuur, de RvT en het VO vanuit de eigen invalshoek een toelichting gegeven op het jaarverslag 2018. Daarnaast heeft het bestuur presentaties gegeven over risicomanagement en het deelnemerspanel/deelnemersenquête. Tijdens de vergadering werd Han Verhoeven benoemd tot lid van het VO. Daan Ypkemeule werd herbenoemd als lid van het VO.

Fondsdocumenten

In het verslagjaar zijn o.a. de volgende fondsdocumenten aangepast:

ABTN

De ABTN wordt jaarlijks door het bestuur geactualiseerd. In de bestuursvergadering van mei is de ABTN 2019 vastgesteld. De ABTN is beschikbaar op de website van SPT.

Pensioenreglement

Het pensioenreglement is gewijzigd per 11 november 2019. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Actualisering van een definitie, factoren en het pensioenreglement is in lijn gebracht met de actuele wetgeving (o.a. IORP-wetgeving en Wet waardeoverdracht klein pensioen/ afkoop kleine pensioenen;
- Opgenomen is dat ingegaan deeltijdpensioen niet verminderd/uitgesteld kan worden;
- Opgenomen is dat uitruil niet kan plaatsvinden indien het pensioen onder de afkoopgrens is;
- Er is duidelijker aangegeven hoe de uitbetaling van pensioenen plaatsvindt (o.a. door op te nemen dat wettelijke inhoudingen in mindering worden gebracht);
- Toevoeging van een bepaling omtrent vervallen klein pensioen.

Het pensioenreglement is beschikbaar op de website van SPT.

Statuten

De statuten zijn gewijzigd per 24 mei 2019. De wijzigingen hebben uitsluitend betrekking op wettelijke aanpassingen en het opnemen van de mogelijkheid tot het elektronisch communiceren met de deelnemers en de organen van het fonds. Daarnaast zijn de twee verwijzingen naar het reglement van het Nederlands Mediation Instituut (NMI) aangepast in verwijzingen naar het reglement voor Mediatorsfederatie Nederland (MfN). MfN is de opvolger van het NMI.

Integraal Risicomanagementbeleid

SPT hecht belang aan een goede inrichting van het integraal risicomanagement. Op 9 december 2019 heeft het bestuur het integraal risicomanagementbeleidsplan 2020 vastgesteld. In dit document is het integraal risicomanagement kader voor SPT uitgewerkt. Hierbij hebben als input de verschillende normen vanuit wet- en regelgeving/Toezichthouders en 'good practices' gediend. Dit beleid onderschrijft het belang dat SPT hecht aan gedegen en adequaat risicomanagement. Dit beleid vervangt voorgaande risicomanagementbeleidsplannen.

De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen en het nastreven van de toeslagambitie. Bij het beheer en de financiering van de pensioenverplichtingen loopt het fonds risico's. De risico's kunnen ingedeeld worden in financiële en niet-financiële risico's.

In 2019 heeft het bestuur de risicohouding voor de niet-financiële risico's bepaald. Kwalitatieve en kwantitatieve uitleg rondom financiële risico's wordt gegeven in de risicoparagraaf van dit jaarverslag.

Fondsdocumenten die ter advisering aan het Verantwoordingsorgaan zijn voorgelegd

Gedurende het verslagjaar zijn de volgende documenten ter advisering voorgelegd bij het Verantwoordingsorgaan:

- Profielschets lid RvT en de procedurebeschrijving voor benoeming van een nieuw RvT lid;
- Statutenwijziging;
- Pensioenreglement;
- Reglement klachten- en geschillencommissie;
- Geschiktheidsplan 2020;
- Communicatiebeleidsplan 2020-2022.

Fondsdocumenten die ter advisering of goedkeuring zijn voorgelegd aan de RvT

Gedurende het verslagjaar zijn de volgende documenten en onderwerpen ter advisering of goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Toezicht:

- Profielschetsen bestuur en procedurebeschrijving voor benoeming van een nieuw bestuurslid;
- Voorgenomen functiewijzigingen bestuur.

Geschiktheid en evaluatie

SPT beschikt over een geschiktheidsplan en heeft dat in 2019 geactualiseerd. De aanpassing van het geschiktheidsplan is voorgelegd bij het Verantwoordingsorgaan.

Het deskundigheidsniveau van alle bestuursleden is minimaal B. Hierdoor alsmede de variatie in deskundigheid en competenties, is het bestuur in staat om veranderingen in de pensioenwereld te volgen en hiernaar te handelen.

Begin 2020 is op verzoek van DNB een gecoördineerde zelfevaluatie van het VO, RvT en het bestuur van SPT georganiseerd.

Compliance

De compliance officer werkt volgens een compliance jaarprogramma. Onderdeel van dit programma is de toets op naleving van de gedragscode. SPT beschikt over een gedragscode die geldt voor alle verbonden personen van SPT, zoals leden van het bestuur, VO en RvT. In het verslagjaar is besloten dat ook de sleutelfunctiehouders alsmede de vervuller van de sleutelfunctie risicobeheer aan te merken als verbonden persoon conform het integriteitsbeleid. In de gedragscode zijn normen opgenomen m.b.t. nevenfuncties, financieel belang, relatiegeschenken, giften, uitnodigingen en dergelijke. Alle verbonden personen hebben de vereiste verklaring van naleving van de gedragscode ondertekend. Op basis van de verschaft informatie is door de compliance officer geen overtreding van de gedragscode geconstateerd.

In het kader van compliance zijn enkele regelingen en beleidsdocumenten van SPT aangepast, zoals de gedragscode, de incidenten- en klokkenluidersregeling, het integriteitsbeleid en het diversiteitsbeleid. Daarnaast heeft de jaarlijkse behandeling van de Systematische Integriteitsanalyse (SIRA) in een workshop met het bestuur plaatsgevonden.

Van belang is ook informatie te krijgen over de partijen aan wie SPT werkzaamheden heeft uitbesteed en na te gaan of die voldoen aan wet- en regelgeving. SPT zet daarom periodiek een compliance questionnaire uit bij de uitbestedingspartijen met daarin vragen over integriteit, beloning, belangenverstrengeling, klokkenluidersregeling, incidenten, fraude, fiscale risico's en privacy. Op basis van de ingevulde questionnaire krijgt SPT een beeld of de uitbestedingspartij aan de belangrijkste wet- en regelgeving met betrekking tot uitbesteding voldoet. In het verslagjaar zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen uit de compliance questionnaire.

Invulling risicobeheerfunctie en Eigen Risico Beoordeling (ERB)

Zoals eerder vermeld is het bestuur in afwachting van de definitieve benoeming van sleutelfunctiehouders interne audit en risicobeheer. De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Daarnaast heeft de risicobeheerfunctie een initiërende en adviserende rol bij het vormgeven van het risicobeheer. Hiermee is het risicobeheer goed

geïntegreerd in de organisatiestructuur en besluitvormingsprocessen van het fonds. Het bestuur is van plan in 2020 een concept ERB op te stellen teneinde ervaring op te doen met het proces.

Wet- en regelgeving

Algemene Verordening Gegevensbescherming

SPT heeft tijdig de Algemene Verordening Gegevensbescherming geïmplementeerd. In juli 2019 heeft de Pensioenfederatie de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfonds gepubliceerd. De Gedragslijn beoogt een sector breed kader te bieden voor de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De Gedragslijn geldt per 1 januari 2020. Over de naleving van de Gedragslijn zal vanaf verslagjaar 2020 worden gerapporteerd.

In november 2019 heeft het bestuur besloten de privacyverklaring te actualiseren. De geactualiseerde privacyverklaring is per 1 januari 2020 van kracht.

Code Pensioenfonds

De in 2018 herziene Code Pensioenfonds is wettelijk verankerd. De normen in de Code zijn een aanvulling op wet- en regelgeving. De normen in de Code zijn weliswaar leidend, maar de Code laat ruimte voor eigen verantwoordelijkheid van het pensioenfondsbestuur. Pensioenfonds mogen de Code daarom naleven volgens het 'pas-toe-of-leg-uit'-beginsel. Afwijken van de norm is dus mogelijk, als daar een goede reden voor is en hierover verantwoording wordt afgelegd in het jaarverslag. Het bestuur heeft de naleving van de Code geïnventariseerd. Hierbij is gebleken dat SPT een groot deel van de Code naleeft. Voor enkele onderdelen is dit niet (volledig) het geval. De argumentatie voor afwijkingen van de Code en eventuele actiepunten zijn hieronder vermeld.

- Norm 31: De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn als tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats. Benoeming van nieuwe bestuursleden wordt bemoeilijkt door de samenstelling van de popuatie. Het bestuur heeft beperkt invloed op de samenstelling en/of diversiteit van het VO.
- Norm 33: In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er ten minste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen. De huidige samenstelling van zowel het bestuur als het Verantwoordingsorgaan is niet in overeenstemming met de normen zoals die zijn voorgeschreven door de Code Pensioenfonds. Noch het bestuur noch het Verantwoordingsorgaan hebben een vrouw als lid. De ondervetegenwoordiging van vrouwen in het deelnemersbestand van SPT is de reden dat het tot nu toe niet gelukt is om vrouwelijke bestuursleden of leden van het Verantwoordingsorgaan aan te trekken. Ook wat betreft leeftijd geldt dat bestuur en Verantwoordingsorgaan niet zijn samengesteld in overeenstemming met de Code. Een belangrijke oorzaak daarvan is het feit dat bij SPT sinds 1997 geen nieuwe deelnemers meer toetreden. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers is hierdoor hoger dan bij veel andere fondsen. SPT streeft diversiteit binnen de organen na, rekening houdend met complementariteit en geschiktheid.
- Norm 39: Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van de raad van toezicht of visitatiecommissie wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het Verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het Verantwoordingsorgaan. Een lid van het Verantwoordingsorgaan wordt benoemd door het bestuur en ontslagen door het Verantwoordingsorgaan zelf. In uitzonderlijke situaties kan het bestuur in overleg met het intern toezicht een lid ontslaan. Deze norm wordt gedeeltelijk toegepast als gevolg van het feit dat statutair benoeming, schorsing en ontslag van bestuursleden van het fonds bij de beroepspensioenvereniging (BPVT) is belegd.

Voor een volledig overzicht van de naleving van de Code wordt verwezen naar de bijlage Inventarisatie Code Pensioenfonds.

De Monitoringcommissie ziet toe op de naleving van de Code Pensioenfondsen. De Stichting Zelfregulering Pensioenfondsen draagt zorg voor de financiering van de Monitoringcommissie en de Ombudsman Pensioenen namens de pensioensector. Ten behoeve van deze financiering vraagt de Stichting verplichte bijdragen aan de pensioenfondsen, die actief zijn in Nederland.

Wet waardeoverdracht klein pensioen

Waardeoverdracht kleine pensioenen (minder dan € 484,09 bruto per jaar (2019))

In verband met de inwerkingtreding van de Wet waardeoverdracht klein pensioen heeft het bestuur besloten geen gebruik te maken van het recht op:

- automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen die op of na 1 januari 2018 premievrij zijn geworden;
- automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen die vòòr 1 januari 2018 premievrij zijn geworden.

SPT heeft beoordeeld dat er voor nagenoeg al deze pensioenen geen pensioenuitvoerder is waaraan deze kunnen worden overgedragen. Daarom heeft SPT in december 2018 de betreffende deelnemers een aanbieding gestuurd om de pensioenen af te kopen. Aan de deelnemers die akkoord zijn gegaan is begin 2019 een bedrag ineens uitgekeerd. Van de andere deelnemers blijven pensioenen groter dan € 2,00 bruto per jaar tot de pensioendatum in de administratie staan

In 2019 heeft SPT bij AZL een audit laten uitvoeren op de afkoop kleine pensioenen in 2018.

De audit heeft fouten aan het licht gebracht in de uitgevoerde afkoopactie met betrekking tot de afkoop van partnerpensioenen. Het bestuur heeft AZL gevraagd om de fouten te herstellen en mitigerende maatregelen te nemen. In opdracht van het bestuur heeft AZL een correctie richting de betrokken deelnemers uitgevoerd.

Vervallen zeer kleine pensioenen (€2,00 bruto per jaar of minder)

Vanaf 1 januari 2019 vervallen de pensioenaanspraken van rechtswege bij het einde van de deelneming als het ouderdomspensioen niet meer bedraagt dan € 2,00 bruto per jaar.

Het bestuur heeft besloten om de zeer kleine pensioenen die zijn ontstaan vòòr 1 januari 2019 eveneens te laten vervallen. Deze pensioenen zijn begin 2019 vervallen aan het fonds.

De totale waarde van de in dit boekjaar vervallen zeer kleine pensioenaanspraken bedraagt €111,-. De vrijval in de voorziening die het gevolg is van het vervallen van de zeer kleine pensioenaanspraken wordt toegevoegd aan de algemene middelen van het pensioenfonds en komt daarmee ten goede aan het collectief.

Naleving wet- en regelgeving

Het afgelopen jaar zijn aan het fonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door de toezichthouders De Nederlandsche Bank N.V. en/of de Stichting Autoriteit Financiële Markten geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Toezi chthouders

De Nederlandsche Bank (DNB)

In 2019 heeft SPT veelvuldig contact gehad met DNB. Begin 2019 heeft het reguliere toezichtsoverleg plaatsgevonden. Hieruit zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen. In februari 2019 heeft SPT gegevens aangeleverd aan DNB ten behoeve van het onderzoek operationeel en IT-risico (OPIT). Naar aanleiding van de bevindingen uit dit onderzoek is op een aantal onderdelen verbetering gerealiseerd, onder andere door actualisatie van het risicomanagementbeleid en de opstelling van een risicohouding niet financiële risico's.

DNB is betrokken bij de governance van SPT en heeft in het najaar van 2019 separaat overleg gehad met VO, RvT en het bestuur over verschillen van inzichten over de onderlinge taakverdeling. Naar aanleiding van deze gesprekken heeft DNB eind december 2019 een brief met bevindingen naar de drie betrokken fondsorganen gestuurd. Deze bevindingen zijn voor DNB aanleiding geweest om het toezicht op het fonds te intensiveren. Dit vertaalt zich in een maandelijks overleg met de voorzitters van de betrokken fondsorganen.

In juni 2019 heeft SPT de vragenlijst niet-financiële risico's aan DNB aangeleverd. Daarnaast hebben bestuursleden diverse bijeenkomsten van DNB bijgewoond.

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

In 2019 heeft SPT geen contact gehad met de AFM.

Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

Er is in 2019 een keer een datalek gemeld bij de AP. De AP heeft hierop geen acties ondernomen

Klachten- en geschillenregeling

In 2018 heeft één deelnemer beroep gedaan op de klachten- en geschillenregeling. Deze klacht is begin 2019 behandeld door de klachten- en geschillencommissie. In juli 2019 heeft de commissie de betrokkene geïnformeerd over haar beslissing. Hierna heeft de betrokkene zijn klacht nog voorgelegd bij de Ombudsman Pensioenen. De Ombudsman heeft in oktober 2019 gereageerd aan alle betrokkenen en het dossier gesloten.

Uitbestedingsbeleid

Het uitbestedingsbeleid is vastgelegd in de fondsdocumenten en wordt periodiek geactualiseerd. SPT heeft (delen van) haar bedrijfsprocessen uitbesteed aan andere partijen. Aan uitbesteding is voor het pensioenfonds een aantal risico's verbonden. Het bestuur heeft daarom beleid vastgesteld voor de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen. Het uitbestedingsbeleid is in 2019 beoordeeld aan de hand van de Guidance DNB.

Het bestuur heeft de ISAE 3402 rapportages van de uitbestedingspartijen beoordeeld en besproken. Hierbij is met name gekeken naar de beheersmaatregelen. Tevens is de ISAE 3000 rapportage van AZL beoordeeld.

SPT werkt met de volgende uitbestedingspartijen:

Naam	Dienst(en)/functie(s)
AZL	administratie bestuursadvisering/-ondersteuning adviserende actuariële diensten communicatie verslaglegging
Caceis	custodian
Cardano	vermogensbeheer matchingportefeuille en valutahedge
Compliance & Advisory	compliance officer
DeLorentz & Partners	e-mailprovider
Ernst & Young	accountant
Herder Interim Services	(beoogd) sleutelfunctiehouder Interne Audit
Ibabs	digitaal vergaderportaal
Lombard Odier	hoofd vermogensbeheer
NN Investment Partners	vermogensbeheer credits
Northern Trust	vermogensbeheer aandelen
Ory Risk & Compliance	risicomanagement
Willis Towers Watson	certificerend actuaris houder actuariële functie (IORP II)

Risicoparagraaf

Inleiding

De risicoparagraaf geeft een beschrijving op hoofdlijnen van het risicomanagementbeleid van SPT.

Risicomanagement bij SPT heeft de volgende doelen:

- op een beheersbare manier nemen van risico's verbonden aan de missie, visie en strategie;
- de risico's integraal, dat wil zeggen in samenhang, te bekijken;
- het meten van de effectiviteit van de beheersmaatregelen die behoren bij de risico's;
- het bevorderen van een cultuur waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is;
- het effectief organiseren van risicomanagement.

Bij het managen van het fonds hoort het nemen van risico's. Cruciaal is het bepalen welke mate van risico SPT bereid is te nemen dan wel te accepteren, af te wijzen, over te nemen of over te dragen. Dit wordt voor ieder risico bepaald. De mate van risico die SPT zelf wenst te dragen staat bekend als de risicobereidheid.

De risicobereidheid geeft aan welke risico's SPT, bij het nastreven van zijn doelen, bereid is te accepteren en in welke mate. De risicobereidheid is gekoppeld aan de missie, visie en strategie van SPT. De risicobereidheid wordt uitgedrukt in kwalitatieve en kwantitatieve maten.

Naast de risicobereidheid heeft SPT ook een risicohouding. De risicohouding van SPT is de mate waarin het pensioenfonds, bereid is risico's te lopen om de missie van SPT te realiseren en de mate waarin het pensioenfonds risico's kan lopen gegeven de specifieke kenmerken van SPT. De risicohouding komt tot uitdrukking in de door het pensioenfonds gekozen ondergrenzen van het pensioenresultaat.

SPT beseft dat risicomanagement geen exacte wetenschap is. De cultuur van SPT is om bij ieder probleem nadrukkelijk het risicoperspectief in ogenschouw te nemen en open discussie te voeren over zichtbare en minder zichtbare kanten van risico. Het risicomanagement komt bovendien, als onderdeel van het functioneren van het bestuur, aan de orde tijdens de zelfevaluatie.

Het bestuur SPT heeft in december 2019 het integraal risicomanagementbeleidsplan vastgesteld. Hierbij zijn de zaken benoemd die in meer of mindere mate een rol spelen binnen het integraal risicomanagement. Hierbij hebben als input de verschillende normen vanuit wet- en regelgeving/Toezichthouders en 'good practices' gediend. Dit beleid onderschrijft het belang dat SPT hecht aan gedegen en adequaat risicomanagement.

Pensioen is niet vrij van risico's. Een belangrijk deel van de risico's die samenhangen met pensioen, worden bewust genomen. Om beleggingsrendementen te behalen is risico's nemen onontbeerlijk. Dit dwingt SPT tot een hoge mate van risicobewustzijn en adequate risicobeheersing. Hiertoe heeft het bestuur van SPT vastgesteld welk risico tot welk niveau wordt geaccepteerd (risicobereidheid) en welke maatregelen er worden genomen om de risico's te beheersen en niet boven dit niveau uit te laten stijgen.

Risicomanagementsysteem

SPT draagt de verantwoordelijkheid voor de risico's, verbonden aan de uitvoering van de pensioenregeling. De risico's zijn beschreven en geanalyseerd, en de bruto en netto risicoscores zijn bepaald. De beschrijvingen en de scores zijn de kwantitatieve en kwalitatieve maten van risico.

De beoordeling van bruto- en netto- risicoscores vindt jaarlijks systematisch plaats. Daarnaast worden integriteitsrisico's nog eens apart geanalyseerd. De monitoring van de risico's is verdeeld onder de bestuursleden. Per kwartaal rapporteren de bestuursleden over de ontwikkelingen van de aan hen toegewezen risico's, over de beheersmaatregelen en over de effectiviteit van die beheersmaatregelen.

Bij het bepalen en wijzigen van het beleid, alsmede bij alle besluiten die SPT neemt, vindt steeds een risico- en belangenafweging plaats. Deze afweging wordt in de vergaderverslagen vastgelegd en waar nodig met belanghebbenden gecommuniceerd. De hiervoor bedoelde werkwijze borgt het scheppen en in stand houden van een cultuur van risicobewustzijn. Het bestuur wordt in deze ondersteund en geadviseerd door de beleggingscommissie, de risicobeheer- en uitbestedingscommissie en de onafhankelijke risicomanager.

Voor zover werkzaamheden aan derde partijen zijn uitbesteed, heeft SPT zich ervan vergewist dat deze partijen hun eigen risicomanagementsysteem hebben, dit systeem periodiek controleren en rapporteren over hun risicobeheersing. SPT heeft met de betrokken partijen waar nodig afspraken gemaakt die contractueel zijn vastgelegd om zijn verantwoordelijkheid met betrekking tot het risicomanagement te kunnen waarmaken.

Het systeem van risicomanagement kent een eerste, tweede en een derde lijn. Risicomanagement in de eerste lijn gebeurt door de commissie van het bestuur. Voor de tweede lijn zijn de compliance officer en de sleutelfunctie vervuller risicomanagement verantwoordelijk. Risicomanagement in de derde lijn gebeurt door de accountant en certificerend actuaaris. Per kwartaal ontvangt het bestuur een risicorapportage.

Risicohouding

Korte termijn

Het risico op korte termijn wordt bepaald door de waarde van het vereist eigen vermogen (VEV). De korte termijn risicohouding wordt weergegeven als een bandbreedte rond dit VEV. Op basis van de in de IPS beschreven beleggingsmix resulteert een strategisch vereiste dekkingsgraad van 107,6% ultimo december 2019. De hoogte van de strategisch vereiste dekkingsgraad verandert door de tijd als gevolg van wijzigingen in de marktomstandigheden. Derhalve wordt invulling aan de korte termijn risicohouding gegeven door een vaste bandbreedte te definiëren rondom de strategisch vereiste dekkingsgraad waarbinnen de feitelijk vereiste dekkingsgraad op enig moment dient te blijven. De korte termijn risicohouding van het fonds heeft een bandbreedte van -2% en +2% rondom de strategisch vereiste dekkingsgraad in 2019. Dit betekent dat in 2019 het VEV zich moest bevinden tussen 105,6% en 109,6%.

Lange termijn

De risicohouding voor de lange termijn wordt bepaald door de vastgestelde ondergrenzen bij het pensioenresultaat op basis van de haalbaarheidstoets. SPT heeft de volgende grenzen bepaald voor het verwachte pensioenresultaat:

- De ondergrens voor het verwachte toekomstige pensioenresultaat ligt op 79,1%.
- In een slecht weer scenario mag maximaal 37,2% worden afgeweken van het verwachte toekomstige pensioenresultaat.
- De ondergrens voor het verwachte toekomstige pensioenresultaat vanuit de financiële positie waarin het fonds beschikt over het VEV ligt op 78,5%.

Als uit de uitkomsten van de jaarlijkse haalbaarheidstoets blijkt dat niet langer wordt voldaan aan de vastgestelde ondergrenzen treedt het bestuur in overleg met het VO en de RvT om te bezien of maatregelen genomen moeten worden.

Om risico's met betrekking tot de ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad te beïnvloeden heeft SPT twee beleidsinstrumenten tot haar beschikking, namelijk het beleggingsbeleid en het toeslagbeleid.

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen (buffers) past SPT de standaard- methode van DNB toe. De validiteit hiervan is getoetst in 2019. Kwantitatieve en kwalitatieve toelichtingen van deze risico's staan in de Risicoparagraaf in de jaarrekening.

Risicocategorieën

Bij het integrale risicomanagement (IRM) maakt SPT gebruik van de categorieën volgens de Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (hierna: 'FIRM') van DNB. SPT maakt tevens gebruik van de wijze waarop DNB toezicht houdt op financiële instellingen, specifiek ten aanzien van het toezicht op het integraal risicomanagement; dit betreft de methode FOCUS.

DNB onderscheidt in haar FIRM-model vier categorieën voor financiële risico's en zes categorieën voor niet-financiële risico's:

Financiële Risico's		Niet-financiële risico's	
1a	Renterisico	5	Omgevingsrisico
1b	Valutarisico	6	Operationeel risico
1c	Inflatierisico	7	Uitbestedingsrisico
2	Marktrisico	8	IT-risico
3	Kredietrisico	9	Integriteitsrisico
4	Verzekeringstechnisch risico	10	Juridisch risico

Deze risico's vormen de basis voor SPT in de opzet van de voor het fonds te onderscheiden risico's. De risico's worden gemonitord door het bestuur. Ieder kwartaal wordt een risicorapportage opgesteld en besproken in het bestuur. Bij de berekening van het vereist eigen vermogen (buffers) past SPT de standaardmethode toe op basis van de zogenaamde wortelformule ($S1$ t/m $S10$). De risico's worden hieronder toegelicht.

Renterisico

De forse daling van de rente in de eerste helft van 2019 is voor het bestuur aanleiding geweest om in Q3 2019 en Q4 2019 nog kritischer het verloop van de rente te monitoren. Het bestuur constateert dat het matchingmandaat naar behoren heeft gewerkt en dat de beheersmaatregelen effectief zijn. Hierdoor heeft de dekkingsgraad geen enorme wijzigingen gehad. Het bestuur heeft het risico, gelet op de geïmplementeerde beheersmaatregelen, als acceptabel beoordeeld maar intensificeert de bewaking.

Valutarisico

Een deel van de beleggingen is genoteerd in vreemde valuta. Fluctuaties in de valutakoersen zorgen voor volatiliteit in de waarde van de beleggingen en daarmee de hoogte van de dekkingsgraad. Tegenover dit valutarisico staat op lange termijn geen positief verwacht rendement, hoewel er periodes kunnen zijn dat de dekkingsgraad positief beïnvloed wordt door ontwikkelingen in de valuta. SPT hanteert geen visie op ontwikkelingen in valutakoersen. Het valutarisico wordt daarom zoveel mogelijk afgedekt, voor zover kosten en effectiviteit dit toelaten. Aangezien het valutarisico beperkt is, wordt het netto risico door het bestuur als acceptabel beoordeeld.

Inflatierisico

Het is goed om op te merken dat SPT op lange termijn streeft naar gemiddeld 1,15% verhoging van pensioen en pensioenaanspraken per jaar en niet naar een inflatiecompensatie. Omdat inflatie wel van invloed is op de koopkracht van de deelnemers van SPT en mogelijk ook op hun waardering van hun pensioen, worden indicatoren wel bewaakt. Het bestuur is van oordeel dat het risico door de deelnemers wordt gelopen en dat hierover duidelijk is gecommuniceerd. Het bestuur acht het risico acceptabel.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van beleggingen in de portefeuille verandert als gevolg van veranderingen in de marktwaarde van de betreffende beleggingen. Het risico wordt uiteraard gemonitord aan de hand van de rapportages. Het marktrisico heeft een grote impact op het fonds; het bestuur neemt het risico bewust om de toeslagambitie waar te kunnen maken. Het bestuur is van oordeel dat het risico acceptabel is, maar dat bewaking door het bestuur vereist is.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het pensioenfonds doordat een debiteur niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Kredietrisico heeft betrekking op het vastrentende gedeelte van de portefeuille. Voor het risicobeheer is van belang te weten dat SPT een belangrijk deel van het vermogen in Money Market Funds (MMF's) belegt. De positie in MMF's bedraagt per 31 december 2019 € 434 miljoen, exclusief een bedrag van € 97 miljoen aan netto ontvangen cash collateral. Het bestuur heeft normen opgesteld teneinde het kredietrisico te bewaken, en is van oordeel dat het kredietrisico acceptabel is.

Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen niet gefinancierd kunnen worden als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen. Onder dit risico is ook het langlevensrisico en het risico van arbeidsongeschiktheid begrepen. Het bestuur is van oordeel dat het verzekeringstechnisch risico acceptabel is.

Omgevingsrisico

Omgevingsrisico heeft betrekking op de risico's en onzekerheden die een belemmering vormen om de strategie te realiseren en invloed hebben op de langetermijndoelstellingen. Tot de risico's behoort onder meer de kans op meningsverschillen met fondsorganen die zouden kunnen leiden tot juridische procedures. Het bestuur is uiterst gemotiveerd om die te voorkomen. Toch heeft zich in het tweede halfjaar van 2019 een verschil van opvatting voorgedaan tussen enerzijds het VO, en anderzijds de RvT en het bestuur. Aan het einde van 2019 was het bestuur van oordeel dat het risico zeer hoog was en actie van het bestuur vereist was om de mogelijke nadelige gevolgen voor het fonds te voorkomen.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting en procesuitvoering.

Aangezien het merendeel van de processen is uitbesteed zijn de operationele risico's voornamelijk bij de uitbestedingspartners aanwezig. Om dit risico het hoofd te bieden stelt SPT zich ten doel om de kennis bij het bestuur op een hoog niveau te brengen en te houden, adequate overeenkomsten te sluiten, de werkzaamheden te monitoren door het volgen van rapportages, adviseurs in te schakelen, door het laten uitvoeren van audits en door 'deep dives'. SPT bezocht in 2019 AZL, CACEIS, Northern Trust en Cardano om kennis te nemen van de werkzaamheden en te spreken met de medewerkers ter plaatse.

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de uitbestede werkzaamheden wordt geschaad. Door de grote mate van uitbesteding is de impact bij dit risico hoog. SPT maakt voor de beoordeling van uitbestede werkzaamheden gebruik van ISAE-verklaringen en periodieke rapportages. Jaarlijks worden uitbestedingspartijen geëvalueerd. In 2019 zijn evaluatiegesprekken gevoerd met WTW, EY, Caceis, AZL, NT, Cardano, NNIP en Lombard Odier. SPT heeft de ISAE rapportages 2019 van Cardano, NNIP, NT, AZL en Lombard Odier ontvangen en geanalyseerd.

IT-risico

IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening niet of onvoldoende worden ondersteund door IT. De informatietechnologie is één van de belangrijke risicocategorieën voor pensioenfonds. Het bestuur heeft geconstateerd dat de uitvoerders het risico van cybercrime met betrekking tot de processen die van belang zijn voor SPT in kaart hebben gebracht en

dat de eventuele risico's passen binnen risicoprofiel van de uitvoerders. In het eerste kwartaal van 2020 zal naar verwachting het geactualiseerde IT-beleid worden vastgesteld.

Integriteitsrisico

SPT verstaat hieronder het risico dat de integriteit van het pensioenfonds negatief wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding. Bij de beheersing van dit risico kan gedacht worden aan onder meer gedragscodes en procesmatige waarborgen. Om het risico te beheersen wordt het raamwerk, de systematische integriteits-risicoanalyse (SIRA), jaarlijks door het bestuur beoordeeld en waar nodig geactualiseerd.

SPT heeft een gedragscode en een compliance-regeling welke gelden voor bestuursleden en adviseurs van het fonds. Daarnaast wordt van dienstverleners en vermogensbeheerders geëist dat deze werken met een compliance- en gedragscode.

Juridisch risico

SPT loopt een juridisch risico indien niet wordt voldaan aan wet- en regelgeving. Naar het oordeel van het bestuur heeft het fonds goede waarborgen ingebouwd om hieraan te voldoen. Dit komt onder meer door het niveau van deskundigheid binnen het bestuur, de contractuele afspraken met de uitbestedingspartners, zo nodig juridische ondersteuning van externe adviseurs, compliance officer, de rol van de certificerend actuaire en accountant, alsmede het toezicht door DNB en AFM. Niettemin is in 2019 door het bestuur geoordeeld dat er een niet onaanzienlijk juridisch risico bestaat dat zijn oorsprong vindt in de aanhoudende discussie met en tussen fondsorganen over zeggenschap in het fonds.

Environmental, Social and Governance (ESG) risico's

Het pensioenfonds heeft bij het beleggingsbeleid aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Als onderdeel daarvan houdt het beleggingsbeleid rekening met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen (ESG-factoren). De risico's die zijn verbonden met deze ESG-factoren worden betrokken in de risicomanagementcyclus van het pensioenfonds.

Verbetermaatregelen

De belangrijkste verbetermaatregelen hebben betrekking op de governance. In het eerste halfjaar van 2020 wordt op verzoek van DNB een gecoördineerde zelfevaluatie van het VO, RvT en het bestuur van SPT georganiseerd. Doel hiervan is te komen tot een voorstel voor maatregelen gericht op versterking van de onderlinge samenwerking en de kwaliteit van het besluitvormingsproces.

Ten aanzien van vermogensbeheer is in het derde kwartaal 2019 besloten de renteswaps bij Deutsche Bank over te zetten naar JP Morgan. Deze overzetting is per 30 september 2019 kostenneutraal gerealiseerd.

Verklaringen

Met betrekking tot verslagjaar 2019 verklaart SPT dat:

- de richtniveaus en bandbreedtes per beleggingscategorie passen bij risicohouding voor korte termijn en lange termijn;
- de richtniveaus (normgewichten) uit de IPS in de haalbaarheidstoets zijn doorgerekend en aansluiten op de risicohouding op lange termijn (pensioenresultaat met ondergrenzen) en de risicohouding op korte termijn (vereist eigen vermogen);
- SPT bandbreedtes hanteert voor de strategische asset allocatie(deze bandbreedtes hebben een signaalfunctie). De portefeuille wordt eenmaal per jaar geherbalanceerd;
- de bandbreedte voor het vereist eigen vermogen zodanig is gekozen dat zij aansluit bij de te verwachte jaarlijkse fluctuaties van de beleggingscategorieën;

- het gevoerde beleid past binnen de doelstellingen, de beleidsuitgangspunten en de risicohouding. De doelstellingen en beleidsuitgangspunten zijn verwoord in de vorm van missie en visie. Dit is nader uitgewerkt in de beleggingsstrategie zoals gedocumenteerd in de IPS. De risicohouding is in de ABTN vormgegeven in de vorm van pensioenresultaten (risico op lange termijn) en het vereist eigen vermogen (risico op korte termijn). Uit rapportage blijkt dat het gevoerde beleid aansluit bij de doelstellingen, de beleidsuitgangspunten en de risicohouding;
- SPT geen leningen aangaat, tenzij de lening tijdelijk wordt aangegaan voor liquiditeitsdoelstellingen;
- SPT niet namens derde partijen optreedt als garant;
- DNB geen maatregelen heeft genomen tegen SPT.

Toekomstparagraaf

Toekomstanalyse

In december 2019 heeft SPT de toekomstanalyse geactualiseerd. Door middel van een evaluatie van een aantal kenmerkende risico's van het fonds is de vraag beantwoord of het pensioenfonds als uitvoeringsvorm nog steeds optimaal is om de strategie van SPT in de praktijk te brengen en de missie te verwezenlijken.

Kernvragen bij de evaluatie zijn:

1. Haalbaarheid van de missie: Kan SPT haar missie van uitzicht op 1,15% verhoging van pensioenen en pensioenaanspraken op lange termijn waarmaken? Met andere woorden, kan SPT voldoende beleggingsrisico nemen om de beoogde verhoging mogelijk te maken en tegelijkertijd de kortetermijnrisico's doorstaan?
2. Aanvaardbaar kostenniveau: Zijn de kosten laag genoeg (zowel in relatieve als in absolute zin) om uitholling van de beoogde toeslagverlening te voorkomen en is de kostenvoorziening toereikend?
3. Borging van organisatie en governance: Is de organisatie en governance dusdanig gewaarborgd dat evenwichtige belangenafweging mogelijk is?

Ter beoordeling van deze kernvragen heeft het fonds criteria en triggerniveaus geformuleerd die eens per jaar worden geactualiseerd.

Naar aanleiding hiervan komt het fonds tot de volgende conclusie:

1. De missie van SPT kan de komende jaren voldoende worden waargemaakt en het fonds kan voldoende beleggingsrisico nemen om de toeslagverlening mogelijk te maken.
2. De hoogte van de kostenvoorziening is toereikend om de kosten tot in de verre toekomst te dragen. Met de krimp van het fonds stijgen de kosten per deelnemer slechts weinig.
3. Er is voldoende participatie en contact met de deelnemers om te 'weten wat er speelt' en evenwichtige belangenafweging te waarborgen.

Het bestuur constateert dat het (beroeps)pensioenfonds een goede uitvoeringsvorm is om, gegeven de strategie, de missie te verwezenlijken. SPT zal de komende vijf tot tien jaar niet in een situatie terecht komt van noodgedwongen liquidatie of omvorming van het fonds. SPT is zich echter bewust van het feit dat de levensduur van het fonds eindig is. Het fonds zal de toekomstanalyse daarom jaarlijks actualiseren. In 2019 is door een externe partij een onderzoek naar uitvoeringsalternatieven uitgevoerd. Het eindrapport van het onderzoek is eind 2019 met alle gremia gedeeld en zal in 2020 door het bestuur aan alle gremia gelijktijdig worden gepresenteerd.

Mocht een van de criteria niet langer voldoen aan het vereiste triggerniveau dan zal dit aanleiding vormen voor nader overleg met de fondsorganen.

Gevolgen coronavirus

Begin 2020 is de pensioensector hard geraakt door de uitbraak van het coronavirus. Dit geldt eveneens voor SPT. In maart 2020 heeft het bestuur maatregelen genomen om het fonds goed door deze crisis te leiden. Er is een crisisteam ingesteld bestaande uit het bestuur, de fiduciair beheerder en de risicomanager. Er is besloten geen fysieke vergaderingen meer te laten plaatsvinden. Het crisisteam vergadert wekelijks om de stand van zaken te bespreken. De prioriteit van het bestuur is, naast het borgen van de continuïteit, gericht op (a) de veiligheid van de medewerkers van onze uitbestedingspartijen, (b) het waarborgen van de maandelijkse pensioenuitkeringen en (c) het monitoren van de beleggingen van het fonds. De uitbestedingspartijen hebben alle maatregelen genomen om te zorgen dat medewerkers grotendeels vanuit huis de dienstverlening kunnen waarborgen. De maandelijkse pensioenuitkeringen worden verzorgd door AZL en zullen normaal gecontinueerd kunnen worden.

Het coronavirus is van grote invloed op de financiële markten. In het eerste kwartaal van 2020 zijn de aandelenbeurzen met ongeveer 20% gedaald. Ook is in dezelfde periode de rente onder druk komen te staan. Beide ontwikkelingen zetten de dekkinggraad van pensioenfonds fors onder druk. SPT is een gesloten pensioenfonds met een vergrijzende populatie. Hierdoor kan SPT zich geen grote beleggingsrisico's veroorloven. Omdat het beleggingsbeleid hierop is afgestemd, is SPT minder gevoelig voor de extreme volatiliteit van de financiële markten. Per eind april 2020 is de actuele dekkinggraad van SPT gedaald naar 109%, een daling met 4% ten opzichte van eind 2019. De beleidsdekkinggraad is gedaald naar 111%.

Inmiddels wordt duidelijk dat het coronavirus in 2020 een zware stempel zal drukken op de economische ontwikkelingen. Het bestuur zal zich het komend jaar ten volle inzetten om de belangen van de deelnemers van SPT ook in deze onzekere tijden zo goed mogelijk te waarborgen. Vanwege de aanhoudende onzekerheden ten aanzien van de ontwikkeling van de rente en de effectenbeurzen is het niet mogelijk een betrouwbare inschatting te maken van de effecten van de crisis op de financiële prestaties en positie van het fonds voor de rest van 2020.

Ondertekening

Het verslag van het bestuur is vastgesteld te Utrecht, 22 mei 2020

Het bestuur van SPT,

Han Bakker (voorzitter)

Fokko Covers

Meilof Snijder

Sako Zeverijn

Personalia

Bestuur

Dhr. J.H. Bakker, orthodontist niet praktiserend (1949)	voorzitter, lid dagelijks bestuur
Dhr. ir. F.J.C. Covers CPE CPV (1958)	bestuurslid, voorzitter beleggingscommissie
Dhr. M. Snijder, tandarts, CPE (1949)	secretaris, voorzitter communicatiecommissie
Dhr. drs. W.S. Zeverijn MBA (1957)	vicevoorzitter, lid dagelijks bestuur, voorzitter risicobeheer- en uitbestedingscommissie

Verantwoordingsorgaan

Dhr. D.H.J.M. Ypkemeule, tandarts (1947)	voorzitter Verantwoordingsorgaan
Dhr. E.R. Brink, tandarts niet praktiserend (1942)	lid Verantwoordingsorgaan
Dhr. G. Vermeulen, tandarts (1957)	lid Verantwoordingsorgaan
Dhr. P.R.T. Melman, tandarts (1954)	lid Verantwoordingsorgaan (tot 22 april 2020)
Dhr. J.P.M. Verhoeven, tandarts niet praktiserend (1955)	lid Verantwoordingsorgaan

Raad van toezicht

Mw. mr. J.L. Verhulst CPE (1971)	voorzitter raad van toezicht
Dhr. drs. G.E. van de Kuilen (1964)	lid raad van toezicht
Dhr. D. Wenting AAG RBA (1944)	lid raad van toezicht (tot 1 juli 2019)
Vacature	

Certificerend actuaris

Dhr. drs. R.T. Schilder AAG	Towers Watson Netherlands B.V., Amsterdam
-----------------------------	---

Actuarieel sleutelfunctiehouder

Dhr. drs. R.T. Schilder AAG	Towers Watson Netherlands B.V., Amsterdam
-----------------------------	---

(Beoogd) sleutelfunctiehouder interne audit

Dhr. J.W. Herder RA CPE	Herder Interim Services
-------------------------	-------------------------

Accountant

Dhr. drs. P.A.E. Dirks RA	Ernst & Young Accountants LLP, Maastricht
---------------------------	---

Compliance officer

Mw. mr. E. Hoving	Compliance & Advisory B.V., Santpoort-Zuid
-------------------	--

Risk manager

Dhr. mr. drs. R.J.T. Ory	Ory Compliance B.V., Amsterdam
--------------------------	--------------------------------

Ondersteuning Verantwoordingsorgaan

Dhr. J.P.H.M. Willems	Willems Support, Tilburg
-----------------------	--------------------------

Ondersteuning Raad van Toezicht

Dhr. E.C.H. Klijn	PFsupport, Rotterdam
-------------------	----------------------

Bestuursondersteuning

Mw. M.T. de Jong	AZL N.V., Heerlen
Mw. S. van Amerongen	AZL N.V., Heerlen

Fondsmanagement en -administratie

Mw. P. Valk-Noordbruis	AZL N.V., Heerlen
------------------------	-------------------

Actuarieel adviseur

Dhr. S.G.W.R. Smeets AAG MSc	AZL N.V., Heerlen
------------------------------	-------------------

Hoofd vermogensbeheer

Dhr. drs. G.R. Jansen	Lombard Odier Asset Management (Europe) Limited, Amsterdam
Dhr. drs. A.J. Streuding	Lombard Odier Asset Management (Europe) Limited, Amsterdam

Nevenfuncties bestuursleden

Dhr. J.H. Bakker, orthodontist	geen relevante nevenfuncties
Dhr. ir. F.J.C. Covers CPE CPV	– lid raad van toezicht Stichting Pensioenfonds Woningcorporaties – lid visitatiecommissie Stichting Pensioenfonds Equens – lid commissie Vermogensbeheer Pensioenfederatie – mede-voorzitter Werkgroep Beleggingen KPS

Dhr. M. Snijder, tandarts, CPE
Dhr. drs. W.S. Zeverijn MBA

- geen relevante nevenfuncties
- voorzitter Stichting Pensioenfonds F. Van Lanschot
 - lid raad van toezicht Stichting Pensioenfonds Robeco
 - voorzitter raad van toezicht Stichting Pensioenfonds Woningcorporaties
 - lid raad van toezicht Pensioenfonds DNB

Daarnaast ontplooiën de bestuursleden andere activiteiten met een incidenteel karakter binnen en buiten de pensioensector en/of de tandartssector.

Nevenfuncties raad van toezicht

Dhr. drs. G.E. van de Kuilen

- eigenaar Cavani Analyse & Advies
- voorzitter Bedrijfstakpensioenfonds voor het Kappersbedrijf
- lid raad van toezicht Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Zoetwarenindustrie
- lid van diverse visitatiecommissies
- lid raad van commissarissen en voorzitter Audit & Riskcommissie NV Schade
- docent en lid begeleidingsgroep Governance SPO
- penningmeester Stichting Perseus

Mw. mr. J.L. Verhulst CPE

- eigenaar PUIK Pensioenadvies
- voorzitter RvT Pensioenfonds Atos
- lid pensioencommissie De Nationale APF
- jurist bij Stichting Pensioenfonds Medewerkers Apotheken
- lid van diverse visitatiecommissies
- vervanging secretaris Ombudsman Pensioenen (tot eind 2020)
- C.O. Spoorwegpensioenfonds
- lid raad van toezicht bedrijfstakpensioenfonds Levensmiddelen
- lid raad van toezicht stichting bedrijfstakpensioenfonds voor de Schoen-, Leder- en Lederwarenindustrie
- lid raad van toezicht Heineken Pensioenfonds
- lid/voorzitter van diverse visitatiecommissies
- bestuurslid Pensioenstichting Van Lunen

Dhr. D. Wenting AAG RBA (tot 1 juli 2019)

- lid raad van toezicht bedrijfstakpensioenfonds Levensmiddelen
- lid raad van toezicht stichting bedrijfstakpensioenfonds voor de Schoen-, Leder- en Lederwarenindustrie
- lid raad van toezicht Heineken Pensioenfonds
- lid/voorzitter van diverse visitatiecommissies
- bestuurslid Pensioenstichting Van Lunen

Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten
Akerstraat 92, 6411 HD Heerlen
Postbus 4471, 6401 CZ Heerlen
Telefoon: 088 - 11 63 017
E-mail: infofonds@spt.nl
Website: www.spt.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41179456

Raad van toezicht

Verslag raad van toezicht SPT

Op het moment van het schrijven van dit rapport heeft de wereld te maken met een pandemie van ongekeerde omvang. De COVID-19 crisis heeft grote impact, zowel persoonlijk, zakelijk als maatschappelijk. De raad van toezicht constateert dat het bestuur van SPT zich dat realiseert en tijdig adequate maatregelen heeft getroffen. Een crisisteam bestaande uit bestuursleden en externe deskundigen heeft wekelijks overleg, maakt analyses en bespreekt de te nemen maatregelen en voert deze uit. De verslagen van deze overleggen worden, net als notulen van bestuursvergaderingen, gedeeld met de raad van toezicht waardoor de raad goed op de hoogte is van de ontwikkelingen.

Inleiding

Conform de statuten van SPT legt de raad van toezicht (hierna: RvT) jaarlijks verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van bevoegdheden. Deze verantwoording is vastgelegd in deel A van dit document. Daarnaast stelt de RvT van SPT een rapport van bevindingen op waarin bevindingen en aandachtspunten van de RvT over het afgelopen boekjaar zijn opgenomen. Dit rapport vormt deel B van dit document. De voorliggende rapportage is eigenstandig leesbaar en is geen samenvatting.

A. Verantwoording van uitvoering van taken en uitoefening van bevoegdheden

Taken en bevoegdheden

De RvT heeft een aantal taken en bevoegdheden. De wettelijke taken zijn ten minste het toezicht houden op het bestuursbeleid en de algemene gang van zaken, het toezien op een adequate risicobeheersing en het toezien op een evenwichtige belangenafweging. Daarnaast richt de RvT zich op het beoordelen van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd en op het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de korte en langere termijn. Ook staat de RvT het bestuur met advies terzijde.

Naast de wettelijke taken heeft de RvT een aantal wettelijke goedkeuringsrechten en wettelijke bevoegdheden die verband houden met een situatie van disfunctioneren van het bestuur en ten aanzien van de (her-) benoemingsprocedure voor een nieuw bestuurslid.

Toezietskader

De taak van de RvT wordt bepaald door het wettelijk kader, inclusief de Code Pensioenfonds en de statuten en reglementen van het fonds. De leden van de RvT zijn lid van de VITP en passen bij de uitvoering van de wettelijke taken de VITP-Toezichtcode toe. Dit betekent onder meer dat de zorg voor het pensioen van de deelnemer leidend is voor het toezicht houden en dat de RvT zich bewust is van zijn verantwoordelijkheid als toezichthouder en zich daarnaar gedraagt. De leden van de RvT dragen zorg voor hun eigen geschiktheid en de effectiviteit van hun werkzaamheden, leggen verantwoording af over het gehouden toezicht en zijn daar aanspreekbaar op.

De RvT legt in deel B (het rapport van bevindingen), op basis van een fondseigen normenkader en conform de statuten aan het VO, de BPVT en de algemene deelnemersvergadering, verantwoording af over de door de RvT verrichte werkzaamheden. In deel B zijn bevindingen en aandachtspunten opgenomen.

Overzicht van gevoerd overleg

In 2019 heeft de RvT de gang van zaken binnen het fonds viermaal onderling en viermaal met het bestuur van SPT besproken. Ook is een aantal malen binnen de RvT informeel onderling overleg gevoerd. Daarnaast heeft de RvT overleg gehad met het verantwoordingsorgaan en de beroepspensioenvereniging. Er is bovendien meermalen overleg geweest tussen de voorzitter van de RvT en de voorzitter van het bestuur en van het verantwoordingsorgaan.

Door het aftreden van de heer Wenting als lid van de RvT (conform aftreedrooster) is per 1 juli 2019 een vacature ontstaan in de RvT. Hoewel het proces om te komen tot invulling van deze vacature uiterst moeizaam is verlopen, is voor invulling van de vacature inmiddels een kandidaat voorgedragen. Dat het proces tot invulling van de vacature moeizaam is verlopen, heeft geleid tot divers intern overleg maar ook specifiek overleg met DNB, naast het reguliere overleg dat de RvT heeft met DNB. Omdat het proces tevens leidde tot spanningen in de governance is op aangeven van DNB begin 2020 een externe partij benaderd om de zelfevaluatie van de organen van SPT te begeleiden.

Uitgeoefende bevoegdheden

- In 2019 werd het bestuursbesluit tot vaststelling van het bestuursverslag 2018 en de jaarrekening 2018 goedgekeurd.
- De RvT heeft in 2019 aangepaste profielen voor bestuursleden goedgekeurd.

B. Rapport van bevindingen en aandachtspunten

Het functioneren van de governance en het bestuur

Norm: Het fonds stelt regelmatig vast of de bestuurlijke inrichting van het fonds doordacht en (nog steeds) adequaat is. De structuur van een fonds dient zodanig te zijn dat goede besturing is geborgd. In dat kader dienen individuele bestuursleden en het bestuur als geheel voldoende geschikt te zijn en is sprake van een duidelijke verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Het bestuur dient een beleid te hebben ter bevordering van diversiteit.

Een evaluatie van de governance van het fonds stond geagendeerd voor medio 2019, maar door omstandigheden is het fonds er niet aan toe gekomen de governance in 2019 integraal te bespreken. De bestuurlijke inrichting heeft in 2019 goed gefunctioneerd. Verschil in taak- en rolopvatting van de verschillende organen blijft veel aandacht vragen. Dit kost onevenredig veel tijd en levert regelmatig discussie en wroef op. Ook is er nog steeds sprake van “dubbelfuncties” (mensen met een rol in meerdere gremia in of rond het fonds). De RvT heeft al meermalen uitgesproken dat dit in de laatste jaren een heldere governancestructuur in de weg is gaan staan.

Ondanks dat weet het bestuur het fonds op een goede en evenwichtige wijze te besturen. De samenwerking tussen bestuur en de RvT is onverminderd goed. De zelfevaluatie die eind 2019 is geïnitieerd zal bij de governance discussie, die hopelijk in 2020 gevoerd kan worden, naar de mening van de RvT een belangrijke rol spelen. De RvT spreekt opnieuw de verwachting uit dat de discussie over de governance van het fonds leidt tot duidelijke afspraken over taken en verantwoordelijkheden tussen de verschillende fondsorganen. Uiteraard speelt de beroepspensioenvereniging daar een rol in.

Het gebruik van ‘triggers’ die aangeven wanneer er door het bestuur actie is vereist voor nadere invulling van de toekomst van het fonds, is nog steeds een goede manier om de bespreking van de toekomst van het fonds op een constructieve wijze te voeren. In 2019 is door het bestuur aan een adviesbureau de opdracht gegeven een onderzoek te doen naar alternatieve uitvoeringsvormen. Dit onderzoek is afgerond en presentatie van de bevindingen vindt naar verwachting in 2020 plaats.

De taken worden in het bestuur zodanig bij de verschillende bestuursleden belegd, dat de taakuitvoering binnen het bestuur gelijkmatig verdeeld is. Het bestuur heeft daarbij oog voor de specifieke deskundigheid die een bestuurder meebrengt. De deskundigheid van het bestuur is naar de mening van de RvT van meer dan voldoende niveau op de verschillende beleidsvlakken. De RvT neemt waar dat de bestuursleden zeer goed in staat zijn ook externe deskundigen en vertegenwoordigers van

uitvoeringsorganisaties kritisch te bevragen en zich een onafhankelijk oordeel te vormen. Door het bijwonen van seminars en congressen, maar ook door het volgen van opleidingen wordt de kennis van bestuursleden op niveau gehouden danwel vergroot.

Het streven naar diversiteit staat bij het fonds op de agenda. Afgelopen jaar zijn geen nieuwe bestuursleden benoemd waardoor daadwerkelijk diverse invulling van functies achter blijft.

Het beleid van het bestuur

Norm: Het bestuur heeft tot taak zo goed mogelijk uitvoering te geven aan de pensioenregeling. Daartoe stelt het bestuur de doelstellingen van het fonds en de gehanteerde uitgangspunten (in overleg met andere organen) vast. Tevens dient het bestuur een visie te hebben op een toekomstbestendige uitvoering. Het beleid en de overwegingen die daaraan ten grondslag liggen dienen voldoende kenbaar te zijn. Er is een heldere en gedocumenteerde beleids- en verantwoordingscyclus. Het bestuur heeft een visie op compliance en integriteit en laat het beleid en de verantwoording hierop aansluiten.

De door het bestuur geformuleerde missie, visie en strategie sluiten aan op het feit dat SPT een gesloten fonds is. Dat feit speelt bij het vaststellen van doelen en uitgangspunten en bij alle afwegingen een rol en wordt benoemd. In de beleids- en verantwoordingscyclus wordt tevens rekening gehouden met de karakteristieken van het fonds. De risicohouding is consistent met de missie van SPT.

De RvT heeft geconstateerd dat het bestuur in het eerste kwartaal van 2020 de naleving van de Code Pensioenfonds aan de hand van de acht in de Code genoemde thema's heeft geïnventariseerd. Waar niet aan de normen uit de Code wordt voldaan, is dit adequaat toegelicht.

Het beleggingsbeleid van het fonds, zoals vastgelegd in de Investment Policy Statement, geeft invulling aan het begrip verantwoord beleggen. Het beleid van het bestuur is beheerst en integer met oog voor de risico's die het fonds loopt. Het defensieve beleggingsbeleid past nog steeds bij het risicoprofiel en is in overeenstemming met de risicohouding en ambities. Dit heeft er wederom toe geleid dat per 1 januari 2020 een kleine verhoging van de pensioenen mogelijk was. Nu in de huidige tijd van crisis wereldwijd de aandelenbeurzen dalen, leidt de relatief lage exposure naar aandelen en de hoge afdekking van het renterisico voor SPT zoals verwacht mag worden tot een beperkte daling van de dekkingsgraad.

De compliance functie wordt ingevuld door een externe compliance officer, die op verschillende dossiers input levert.

De uitvoering en uitbesteding door het fonds

Norm: De algemene gang van zaken in het fonds voldoet aan de eisen van een beheerste en integere bedrijfsvoering. Het bestuur dient in control te zijn en een visie te hebben op de uitvoering en uitbesteding van de activiteiten. Daarbij is het van belang dat het bestuur zicht heeft op het niveau van de kosten en op de keten van uitbesteding.

De ondersteuning door AZL is in 2019 goed verlopen. Dit geldt ook voor de uitvoering van de werkzaamheden.

Partijen waar werkzaamheden aan worden uitbesteed, worden op regelmatige basis geëvalueerd. Hetzelfde geldt ten aanzien van de adviseurs waarmee het bestuur werkt.

Adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging

Norm: De organisatorische inrichting van het fonds staat in voldoende mate borg voor een continu inzicht in en overzicht van de belangrijkste risico's in hun onderlinge samenhang en het bestuur draagt zorg voor een evenwichtige belangenafweging.

Het bestuur onderkent het belang van de evenwichtige belangenafweging. Bij besluitvorming wordt hier uitdrukkelijk rekening mee gehouden en de afweging van belangen wordt voldoende vastgelegd. Het risicomanagementbeleidsplan en het gebruik van

risicorapportages, die periodiek in het bestuur (en met de RvT) worden besproken, maken dat de risicobeheersing op voldoende niveau is.

Naar aanleiding van wetgeving (IORP II) en de introductie van sleutelfuncties is de inrichting en de werking van het risicomanagement in 2019 in beweging geweest. De RvT is voortdurend op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen op dat gebied. Inmiddels is de invulling van het houderschap en de vervulling van de diverse sleutelfuncties duidelijk en wordt (mits DNB akkoord gaat) voor de deadline van 1 september 2020 geïmplementeerd.

Financiering

Norm: Het fonds zorgt voor een deugdelijke toekomstbestendige financiële opzet, die in overeenstemming is met de uitgangspunten, ambitie en risicohouding van het fonds.

Er wordt een consistent financieel beleid gevoerd, in lijn met de geformuleerde missie, visie en strategie. Het bestuur heeft voldoende aandacht voor verwachtingen van de belanghebbenden, mede in relatie tot de ambitie van het fonds. De haalbaarheidstoets heeft een vaste plek gekregen en wordt jaarlijks uitgevoerd.

Communicatiebeleid

Norm: Het bestuur zorgt voor transparante, toegankelijke en begrijpelijke communicatie met alle belanghebbenden.

Het communicatiebeleidsplan is in 2019 herzien en dat heeft geleid tot een nieuwe versie van dit plan. Daarin is de interactie met de belanghebbenden expliciet benoemd. In 2019 is naar de mening van deelnemers over het communicatiebeleid gevraagd en is een enquête voorbereid om de mening van de deelnemers over maatschappelijk verantwoord beleggen door het pensioenfonds te peilen. Deze enquête is begin 2020 uitgestuurd.

Met de voornemens zoals verwoord in het communicatiebeleidsplan verwacht de RvT dat het bestuur er nog beter in zal slagen de informatie aan eenieder op toegankelijke en begrijpelijke wijze over te brengen.

Code Pensioenfondsen

Norm: het bestuur leeft de normen van de Code Pensioenfondsen na, rapporteert zo nodig over normen of geeft gemotiveerd aan waarom van een norm wordt afgeweken. De raad van toezicht betreft de Code Pensioenfondsen bij de uitoefening van zijn taak

De RvT heeft geconstateerd dat het bestuur op gedegen wijze een inventarisatie heeft gemaakt van de naleving van de normen uit de Code Pensioenfondsen door het fonds. De verantwoording inzake de Code Pensioenfondsen in het bestuursverslag door het bestuur is naar de mening van de RvT adequaat. De RvT sluit zich aan bij de bevindingen van het bestuur hieromtrent.

De thema's zoals in de Code Pensioenfondsen vastgelegd zijn door de RvT betrokken bij het toezicht.

Vertrouwen waarmaken:

Alle organen spannen zich in om het vertrouwen dat de deelnemer heeft in het pensioenfonds waar te maken. Het onderlinge vertrouwen binnen en tussen fondsorganen is voor verbetering vatbaar. Hieraan wordt in het kader van de zelfevaluatie gewerkt.

Verantwoordelijkheid nemen:

Het bestuur van het fonds neemt verantwoordelijkheid voor alle werkzaamheden en zorgt ervoor dat het die verantwoordelijkheid ook kan nemen ten aanzien van werkzaamheden die uitbesteed worden.

Integer handelen:

In november 2019 is het integriteitsbeleid herijkt en opnieuw vastgesteld. De daarin vastgelegde mitigerende maatregelen moeten belangenverstrengeling zoveel mogelijk voorkomen. Ook de jaarlijkse zelfevaluatie door de organen draagt bij aan de persoonlijke en organisatorische integriteit.

Kwaliteit nastreven:

Door de beleids- en verantwoordingscyclus te doorlopen bij elk proces wordt de kwaliteit niet alleen nagestreefd maar ook zo goed mogelijk gewaarborgd.

Zorgvuldig benoemen:

De RvT is teleurgesteld in het feit dat de vacature binnen de RvT lang niet vervuld is. De RvT blijft aandacht vragen voor zuivere wervings- en benoemingsprocedures en houdt daar waar mogelijk toezicht op.

Gepast belonen:

Het verantwoordingsorgaan heeft in 2019 een onderzoek naar de beloning voor de bestuurders bij het fonds laten uitvoeren. In 2020 wordt dit nader opgepakt door het fonds.

Toezicht houden en inspraak waarborgen:

Door de bestuurlijke inrichting van het fonds is toezicht en inspraak conform wetgeving vormgegeven en is als zodanig dus geborgd. Rolvervulling door individuele betrokkenen en organen laat ruimte voor verbetering en is onderwerp van de zelfevaluaties.

Transparantie bevorderen:

Het beleid van het fonds en de besturing van het fonds is inzichtelijk en het bestuur is beschikbaar en aanspreekbaar op de uitvoering van het beleid. De website van het fonds biedt duidelijke informatie voor de belanghebbenden. Door middel van enquêtes wordt geprobeerd zoveel mogelijk bij de behoeftes van de deelnemers aan te sluiten.

Goedkeuring vaststelling bestuursverslag en jaarrekening

Norm: Het bestuursverslag en jaarrekening geven goed inzicht in de gevolgde bestuursprocessen, risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging.

Verklaring Raad van Toezicht:

De RvT heeft het bestuursbesluit tot vaststelling van onderhavig bestuursverslag en jaarrekening goedgekeurd. Het bestuursverslag en jaarrekening geven goed inzicht in de financiële situatie, de gevolgde bestuursprocessen, risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging.

De RvT dankt het bestuur en alle anderen die zich voor het fonds hebben ingespannen voor de open en constructieve samenwerking.

Raad van Toezicht SPT, Utrecht, mei 2020

Jacqueline Verhulst (voorzitter)

Gerard van de Kuilen

Reactie bestuur

Het bestuur heeft kennisgenomen van het verslag van de raad van toezicht (RvT) over het jaar 2019.

Het bestuur herkent de bevindingen van de RvT. Ook die welke uitmonden in aandachtspunten. Deze stimuleren het bestuur nog meer aandacht te besteden aan de betreffende punten dan zij het afgelopen jaar al heeft gedaan.

Daarbij hoort nadrukkelijk ook de governance van SPT. Het bestuur zal de uitkomsten van de zelfevaluatie van de organen betrekken bij de voorstellen die moeten leiden tot een betere samenwerking. Hierbij zal in belangrijke mate de aandacht gericht zijn op een duidelijke rol- en taakverdeling tussen de organen.

Het bestuur dankt de RvT voor haar steun en alle inspanningen die zij verricht heeft voor SPT ondanks dat gedurende een groot deel van de verslagperiode er een vacature bestond in de raad.

Verantwoordingsorgaan

Oordeel Verantwoordingsorgaan SPT

*"Het verhaal van de mens kent maar twee of drie variaties die zichzelf eindeloos en ongegeneerd herhalen.
Alsof elk verhaal nieuw is en nog nooit gebeurd."*

Inleiding

SPT is een gesloten fonds en qua complexiteit relatief eenvoudig. Een duiding die gegeven is vanwege het feit dat er geen premie inkomsten zijn. In alle wetten en regelgeving waar de pensioensector mee te maken heeft komt dit type fonds niet voor, er wordt dus ook geen rekening mee gehouden. Dat de wetgever in haar ijver om regelgeving op te leggen aan de sector, niet in staat blijkt onderscheid te maken in typen fondsen achten wij betreuenswaardig. De gedachte dat de overheid een gesloten fonds als een anomalie ziet waar men beter afscheid van kan nemen, is dan ook begrijpelijk. Afscheid nemen van SPT is echter nog niet aan de orde. Het fonds heeft een goed jaar achter de rug. De belangrijkste taken van het bestuur zijn het beheer van het pensioenvermogen van de deelnemers en hun nabestaanden en de uitbetaling van de pensioenen. Die taken zijn vrijwel volledig uitbesteed maar de eindverantwoordelijkheid ligt bij het bestuur. Zij legt daar jaarlijks verantwoording over af aan de vertegenwoordiging van de deelnemers binnen de governance van ons fonds, het Verantwoordingsorgaan (VO). Onze bevindingen dienaangaande leest u in dit verslag.

Het Verantwoordingsorgaan (VO) dient jaarlijks een oordeel te geven over:

- het handelen van het Bestuur,
- het door het Bestuur voorgenomen en uitgevoerde beleid.

Verder geeft het VO gevraagd en ongevraagd advies over lopende zaken.

Bevindingen

Het VO heeft uit gesprekken met diverse pensioenskundigen begrepen dat zij ons fonds als relatief eenvoudig beschouwen. Dit ligt enerzijds aan de taken en anderzijds ook aan de mate waarin die taken zijn uitbesteed. Het VO heeft in de voorbereiding van het verantwoordingsgesprek met het bestuur uitgebreid overlegd met de (certificerend-) actuaire, certificerend accountant, de Raad van Toezicht en de Beleggingscommissie. Zij hebben allen een adviserende, controlerende en/of ondersteunende functie van het bestuur. Doel is een zo goed mogelijk beeld te krijgen van het door het bestuur gevoerde beleid het afgelopen jaar. Wat de belangrijkste verantwoordelijkheden van het bestuur betreft, te weten het beheer van het opgebouwde pensioenvermogen en het verzorgen van de tijdige en correcte uitbetaling van pensioenen zijn wij van mening dat beide goed zijn uitgevoerd. Verheugend is dat het bestuur in 2019 weer een indexatie heeft kunnen toekennen. Verder is voor 2020 een indexatie van 0,36% toegezegd. De ambitie is om tot een indexatie van 1,15% te komen. Daar is een dekkingsgraad van 117,3% voor vereist. Maar zo ver is het nog lang niet.

Het tijdig en correct uitbetalen van pensioenen, is naar onze indruk op orde. De uitvoering daarvan ligt geheel bij het in Heerlen gevestigde AZL. Een organisatie die voor een aanzienlijk aantal fondsen als uitvoerende organisatie optreedt.

Adviezen

Het VO heeft in het verslagjaar de volgende adviezen verstrekt:

- een positief advies over het functieprofiel voor de vacature binnen de Raad van Toezicht;
- een positief advies over de gewijzigde statuten;
- na het doorvoeren van opmerkingen onzerzijds, een positief advies over het gewijzigde pensioenreglement;
- een ongevraagd advies over de inhoud van het reglement klachten- en geschillenregeling.

Taken Verantwoordingsorgaan

Wet- en regelgeving kennen aan het VO een aantal taken en rechten toe, die tot doel hebben de belangen van de deelnemers te beschermen. Zo heeft het VO bijvoorbeeld adviesrecht met betrekking tot onder meer het vaststellen en wijzigen van het pensioenreglement en het beloningsbeleid. Goedkeuringsrecht is onder meer toegekend ten aanzien van beëindiging of liquidatie van het pensioenfonds en aan een wijziging van de statuten.

De leden van het VO laten zich bij het uitoefenen van hun functie leiden door het besef dat zij de belangen van de deelnemers in het pensioenfonds behartigen. Daarom zien zij toe op de correcte naleving van de regels voor goed pensioenfondsbestuur en op een evenwichtige belangenafweging door het Bestuur van het pensioenfonds.

Samenstelling

In de Algemene Deelnemersvergadering van 2019 is Han Verhoeven benoemd tot het vijfde lid van het VO. Met zijn bestuurlijke ervaring en nuchtere kijk op zaken is hij een waardevolle aanvulling voor het VO. Ten tijde van het opstellen van dit document heeft Peter Melman aangegeven dat hij zich om persoonlijke redenen terugtrekt uit het VO.

Activiteiten

Het VO heeft in 2019 12 reguliere vergaderingen, 3 vergaderingen met Bestuur, 2 vergaderingen met de Raad van Toezicht, 1 vergadering met het Bestuur van BPVT en 3 vergaderingen met verschillende gremia ten behoeve van het jaarwerk gehad. Daarnaast is er veelvuldig overleg geweest tussen de leden van het VO onderling en tussen de voorzitters van het VO, van het SPT Bestuur en van de Raad van Toezicht.

Ten aanzien van het bevorderen en in stand houden van de benodigde kennis om de werkzaamheden als lid van het VO te kunnen uitoefenen, is ons standpunt dat tenminste deskundigheidsniveau A een vereiste is. Hieraan voldoen thans alle VO-leden. De opgedane kennis wordt op niveau gehouden door het bezoeken van diverse bijeenkomsten en seminars. In 2019 hebben leden van het VO tevens opleidingen gevolgd ter verdere verdieping van hun kennis.

Governance

In het oordeel dat het VO over verslagjaar 2018 heeft opgesteld, is opgenomen dat wij verbetering zagen in de onderlinge verhoudingen tussen de fondsorganen en de BPVT. In het proces dat moest leiden naar een nieuw lid voor de Raad van Toezicht zijn toch wat spanningen opgetreden. Het VO heeft de stellige overtuiging dat de toepasselijke wet- en regelgeving en statutaire bevoegdheden onzerzijds op de juiste wijze zijn toegepast. Maar dat mocht toch niet tot de benoeming van een opvolger in de ontstane vacature binnen de Raad van Toezicht leiden. Daar is veel meer tijd in gaan zitten dan verwacht. Gelukkig is op het moment van schrijven van dit oordeel wel een opvolger gevonden, die door het bestuur en de RvT geaccepteerd is. De klaarliggende plannen van het bestuur om in 2019 tot een betere invulling van governance te komen, waarbij het aanpassen van statuten wellicht noodzakelijk zal zijn, werden helaas doorgeschoven naar 2020.

Aanbevelingen

Het VO komt tot de volgende aanbevelingen:

Kostenonderzoek:

door LCP is een kostenvergelijkend onderzoek uitgevoerd waarin, naar onze mening, te weinig rekening is gehouden met het gesloten zijn van ons pensioenfonds. Wij bevelen aan dat een dergelijk onderzoek wordt uitgevoerd, maar dan alleen in een vergelijk met andere gesloten pensioenfonds. Dat er daar een toenemend aantal van zijn is geen reden om het niet te willen doen.

Openheid:

in vroegere jaren heeft het VO aangegeven openheid en transparantie te missen in de communicatie vanuit het Bestuur. Gaandeweg zien wij nu toch duidelijke verbeteringen. Wij bevelen aan dat het Bestuur op de ingeslagen weg voortgaat.

Vermogensbeleid:

Het grote aantal titels en de keuze daarvan maakt het terugvorderen van de bronbelasting en het monitoren van het Maatschappelijk Verantwoord Beleggen onnodig ingewikkeld. Ook in het IPS (Investment Policy statement) staat een voorkeur voor niet teveel titels. Het gebruik maken van ETF's (Exchange Traded Funds) maakt de zaken een stuk eenvoudiger en ook nog kostenverlagend.

Governance:

niet het gehele benoemingsbeleid is momenteel in lijn met de Code Pensioenfonds. Wij bevelen aan om dit met de komende Governance discussie in orde te maken en statutair vast te leggen in lijn met de Code Pensioenfonds.

Governance:

gezien het gesloten karakter van ons fonds bevelen wij aan, mede gelet op onze missie/visie/strategie, om de inrichting van de governance en de uitvoering van het takenpakket zo eenvoudig mogelijk te houden. Hiervoor zou door SPT aandacht gevraagd moeten gaan worden bij de wetgever en toezichthouders, zodat SPT niet langer aan onnodige wet- en regelgeving dient te voldoen.

Gevolgen van de indexatie:

Het bestuur moet duidelijker aan de deelnemers meedelen dat de toeslagambitie (1.15%, zoals opgenomen in de IPS , de onderbouwing van ons beleggingsbeleid) achterblijft op de prijsindexatie (thans 1,9 %) waardoor het koopkrachtverlies blijft oplopen.

Conclusie

Onze conclusie valt in twee delen uiteen:

1. Financieel

De financiële resultaten van ons pensioenfonds zijn, in lijn met de ontwikkelingen op de financiële markten prima. In een financiële wereld die van onzekerheden aan elkaar hangt, is voor het derde jaar op een rij een indexatie toegekend aan de deelnemers. Iets waar de meeste andere pensioenfondsden jaloers op kunnen zijn.

2. Governance

De governance binnen het pensioenfonds blijft aandacht vragen. Hopelijk kunnen wij volgend jaar een beter bericht hierover geven.

Dit is het oordeel van het Verantwoordingsorgaan over het boekjaar 2019 van de Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten.

Daan Ypkemeule, voorzitter;
Bert Brink, vicevoorzitter;
Gerard Vermeulen, lid;
Han Verhoeven, lid.

Geraadpleegde bronnen:

ABTN
Accountantsverslag 2019 Ernst & Young (concept)
Actuarieel rapport 2019 AZL (concept)
ALM-studie
Certificerend actuarieel rapport 2019 Willis Towers Watson (concept)
Communicatiebeleidsplan SPT 180
Deskundigheidsplan SPT
Financieel crisisplan
Gesprekken met diverse deskundigen
Juridische adviezen
Investment Policy Statement van SPT
Jaarrekening SPT 2019 (concept)
Maandelijks Overzichten Dekkingsgraden
Maandelijks Rapportage sets tbv DNB
Relevante wet- en regelgeving op pensioengebied
Vastgestelde verslagen van de bestuursvergaderingen 2019 190
Vastgestelde verslagen van de Raad van Toezichtsvergaderingen 2019
Verslag over 2019 van de Raad van Toezicht (concept)

Reactie bestuur

Het bestuur heeft kennisgenomen van het oordeel van het Verantwoordingsorgaan (VO) over het jaar 2019.

Het VO geeft als belangrijkste aanbevelingen: het terugdringen van het aantal titels binnen het vermogensbeheer in combinatie met het gebruik van ETF's, het in lijn brengen van het benoemingsbeleid van het fonds met de Code Pensioenfonds, het eenvoudig houden van de governance en uitvoering en tenslotte het duidelijker communiceren aan de deelnemers over hoe de verleende toeslagen zich verhouden tot de prijsinflatie.

Het bestuur zal bovenstaande aanbevelingen bestuderen.

Het bestuur merkt op dat het gesloten karakter van het fonds niet leidt tot een meer eenvoudige governance of uitvoering

Het VO constateert dat de financiële resultaten van het pensioenfonds goed zijn en dat de governance aandacht blijft vragen. Het bestuur beaamt dit en ook DNB heeft het fonds gevraagd maatregelen te treffen die gericht zijn op versterking van de onderlinge samenwerking en de kwaliteit van het besluitvormingsproces. Het bestuur zet zich ervoor in dit te bewerkstelligen.

Het bestuur dankt het VO voor hun adviezen, hun inspanningen en de werkzaamheden die hebben geleid tot het oordeel.

Jaarrekening

Balans

(na bestemming saldo; in duizenden euro)

Activa	2019	2018
Beleggingen voor risico pensioenfonds [1]		
Aandelen vastgoedmaatschappijen	19.712	15.511
Beursgenoteerde aandelen	444.289	341.187
Vastrentende waarden	1.431.078	1.427.930
Derivaten	176.930	68.601
	2.072.009	1.853.229
Vorderingen en overlopende activa [2]	17.535	20.733
Liquide middelen [3]	14.454	12.913
	2.103.998	1.886.875

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2019	2018
Stichtingskapitaal en reserves		
Algemene reserve [4]	234.959	168.790
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds [5]	1.767.362	1.667.852
Kortlopende schulden en overlopende passiva[6]	101.677	50.233
	2.103.998	1.886.875

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2019	2018
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen		
Directe beleggingsopbrengsten [7]	44.556	45.261
Indirecte beleggingsopbrengsten [8]	194.451	-51.596
Kosten van vermogensbeheer [9]	-2.284	-2.118
	236.723	-8.453
Saldo van overdrachten van rechten (10)		
Overgedragen pensioenverplichtingen	0	0
Pensioenuitkeringen [11]	-69.098	-65.957
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen [12]		
Rentetoevoeging	3.812	4.274
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	69.146	65.978
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	1.825	1.821
Wijzigen marktrente	-167.802	-48.654
Resultaat op sterfte	-69	-253
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	1	5
Resultaat op mutaties	-301	-266
Wijzigen actuariële grondslagen	0	9.528
Toeslagverlening arbeidsongeschikten	-20	-53
Toeslagverlening gewezen deelnemers	-1.636	-3.193
Toeslagverlening pensioengerechtigden	-4.466	-7.489
	-99.510	21.698
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [13]	-1.946	-1.856
Overige baten en lasten [14]	0	1
Saldo van baten en lasten	66.169	-54.567
Bestemming van het saldo		
Algemene reserve	66.169	-54.567

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2019	2018
Pensioenactiviteiten		
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-68.832	-65.960
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-2.068	-1.960
	-70.900	-67.920
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	47.653	44.446
Verkopen en aflossingen beleggingen	842.772	749.475
Ontvangen collateral in liquiditeiten	97.140	30.540
	987.565	824.461
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-882.145	-756.991
Kosten van vermogensbeheer	-2.184	-2.128
Overig	-30.795	-1.342
	-915.124	-760.461
Mutatie liquide middelen	1.541	-3.920
Saldo liquide middelen 1 januari	12.913	16.833
Saldo liquide middelen 31 december	14.454	12.913

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Alle activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. Indien noodzakelijk voor vergelijkingsdoeleinden is de rubricering van de vergelijkende cijfers aangepast. Dit heeft echter geen invloed op het vermogen en/of resultaat.

Opname en verwijdering van een actief en/of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verbonden partijen

BPVT kan als verbonden partij worden geclassificeerd. De kosten in verband met de uitvoering van de door BPVT te verrichten taken worden door SPT gedragen. Deze transacties zijn onder normale marktvoorwaarden met de verbonden partij aangegaan.

Waardering

Algemeen

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde. De kortlopende vorderingen en schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Beleggingen

De beleggingswaarde wordt vastgesteld op transactiedatum.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Vastgoedbeleggingen

Beleggingen in vastgoedmaatschappijen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor ter beurse genoteerde vastgoedfondsen wordt de marktwaarde bepaald op de beurswaarde ultimo boekjaar. De niet ter beurse genoteerde vastgoedfondsen worden gewaardeerd tegen hun actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde ultimo boekjaar, waarbij de waardering wordt ontleend aan de lokale grondslagen van fondsmanagers welke uitgaan van waardering op marktwaarde.

Zakelijke waarden

De zakelijke waarden betreffen enkel aandelen. Deze worden op marktwaarde gewaardeerd. Incourante en/of niet aan een effectenbeurs genoteerde beleggingen worden gewaardeerd op basis van de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de fondsmanagers die uitgaan van waardering op marktwaarde.

Vastrentende waarden

De ter beurse genoteerde obligaties worden gewaardeerd tegen de beurswaarde ultimo boekjaar. De niet ter beurse genoteerde fondsen worden gewaardeerd tegen hun actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde ultimo boekjaar, waarbij de waardering wordt ontleend aan de lokale grondslagen van fondsmanagers welke uitgaan van waardering op marktwaarde.

Derivaten

Beleggingen in beursgenoteerde derivaten worden gewaardeerd tegen de op 31 december bekende marktprijzen. Beleggingen welke onderhands zijn gekocht, waarvoor geen directe marktwaardering beschikbaar is, worden gewaardeerd op basis van actuele marktparameters. RJ 610 schrijft voor dat derivaten met een negatieve waarde op de passiva zijde van de balans moeten worden weergegeven.

Overige beleggingen

De ter beurse genoteerde overige beleggingen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde ultimo boekjaar. De niet ter beurse genoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen hun actuele waarde, zijnde de op de ultimo verslagperiode berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Vorderingen en overlopende activa

Overige activa en vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste opname gewaardeerd op reële waarde. Na eerste opname worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden de banktegoeden opgenomen welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste opname gewaardeerd op reële waarde. Na eerste opname worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Collateral

Activa die in het kader van een collateral worden gestort (zgn. Collateral Pledged) blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling die geldt voor beleggingen. Alle uit beleggingen voortvloeiende baten en lasten worden onder de (in)directe beleggingsopbrengsten geboekt. Indien uit hoofde van collateral activa zijn ontvangen (zgn. Collateral Held) worden deze activa en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans opgenomen. Alle uit deze beleggingen voortvloeiende baten en lasten worden niet verantwoord onder de (in)directe beleggingsopbrengsten.

Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten welke ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op de geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Algemene reserve

Het jaarlijkse resultaat volgens de rekening van baten en lasten wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorziening pensioenverplichtingen

De VPV is vastgesteld als de contante waarde van de tijdsevenredig opgebouwde pensioenaanspraken. Voor de arbeidsongeschikte deelnemers is de technische voorziening voor de vrijgestelde toekomstige opbouw gebaseerd op de contante waarde van de toekomstige premies met een jaarlijkse stijging van 4%. De kostenvoorziening is vastgesteld als de contante waarde van de verwachte toekomstige kosten, rekening houdend met inflatie.

De technische voorziening is ultimo 2019 vastgesteld op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Als belangrijkste grondslagen voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen worden vermeld:

- Interest: Rentetermijnstructuur van DNB. Gemiddeld gewogen met de VPV kwam de nominale rente eind 2019 overeen met een rekenrente van 0,49% (2018: 1,16%).
- Jaarlijkse interesttoevoeging: Op basis van de DNB rentetermijnstructuur primo jaar is deze gelijk aan -0,235% (2018: -0,260%).
- Sterfte: Prognosetafel AG2018 (startjaar 2020) met ervaringssterfte SPT 2018.
- Arbeidsongeschiktheid: De voorziening pensioenverplichtingen is vastgesteld als de contante waarde van de tijdsevenredig opgebouwde pensioenaanspraken. Voor de arbeidsongeschikte deelnemers is de voorziening pensioenverplichtingen gebaseerd op 100% van de toekomstige premies met een jaarlijkse stijging van 4%.
- Gehuwdheid: Voor uitgesteld nabestaandenpensioen, behorend bij niet ingegaan ouderdomspensioen wordt het systeem van onbepaalde partner gehanteerd, uitgaande van een gehuwdheidsfrequentie van 100% voor iedere leeftijd tot en met de pensioenleeftijd. Na de pensioenleeftijd wordt het bepaalde partnersysteem gehanteerd.
- Uitkeringen: De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld.
- Leeftijden: De leeftijd wordt in jaren en maanden nauwkeurig vastgesteld.
- Leeftijdsverschil: Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).
- Kosten: De kostenvoorziening is bepaald als de contante waarde van de verwachte toekomstige kosten, rekening houdend met verwachte inflatie. Ultimo 2019 is de hoogte van de kostenvoorziening vergelijkbaar met een opslag op de technische voorzieningen van 3,44%.

Toeslagverlening

Het fonds kent een voorwaardelijk toeslagbeleid. Toeslagverlening vindt plaats indien de beleidsdekkingsgraad zich boven 110% bevindt. In 2019 heeft het bestuur besloten tot een toeslagverlening ad 0,36% per 1 januari 2020.

Resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan:

- rente;
- dividend;
- soortgelijke opbrengsten.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen van aandelen, obligaties en derivaten;
- valutaverschillen inzake deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties.

Kosten vermogensbeheer

Onder de kosten vermogensbeheer worden de administratie- en beheerkosten opgenomen die verband houden met het beheer van de beleggingen.

Saldo van overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen. De pensioenuitkeringen zijn berekend conform het pensioenreglement en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Overige baten en lasten

De overige baten en lasten worden opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen.

Bestemming van het saldo

Het resultaat ultimo boekjaar wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld via de directe methode.

Toelichting op de balans

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfondsen

Categorie	Stand ultimo 2018	Aankopen/ verstrek- kingen	Verkopen/ aflossingen	Gerealiseerd resultaat	Ongerea- liseerd resultaat	Stand ultimo 2019
Onroerende zaken						
Aandelen						
vastgoedmaatschappijen	15.511	853	-143	19	3.472	19.712
Zakelijke waarden						
Beursgenoteerde aandelen	341.187	26.976	-18.001	1.294	92.833	444.289
Vastrentende waarden						
Obligaties	858.208	557.534	-515.031	-2.522	1.218	899.407
Money Market Funds	569.722	296.826	-332.531	-471	-1.875	531.671
	1.427.930	854.360	-847.562	-2.993	-657	1.431.078
Financiële derivaten						
Valutatermijntransacties	-3.639	-44	22.871	-22.826	6.406	2.768
Swaps	55.915	0	0	0	116.944	172.859
	52.276	-44	22.871	-22.826	123.350	175.627
Totaal belegd vermogen	1.836.904	882.145	-842.835	-24.506	218.998	2.070.706
Waarvan gepresenteerd onder de passiva zijde	16.325					1.303
Belegd vermogen activa zijde	1.853.229					2.072.009

Methodiek bepaling marktwaarde

In de levelclassificatie van de beleggingen in het Money Market Fund opgenomen onder de Vastrentende waarden. Dit sluit ook aan met de risicoparagraaf.

In onderstaande tabel is aangegeven op welke manier de marktwaarden zijn afgeleid.

Categorie	Directe markt- notering	Onaf- hankelijke taxaties	NCW ¹⁾ berekening	Andere methode	Stand ultimo 2019
Onroerende zaken					
Aandelen vastgoedmaatschappijen	19.712	0	0	0	19.712
Zakelijke waarden					
Aandelen	444.288	0	0	1	444.289
Vastrentende waarden					
Obligaties	899.407	0	0	0	899.407
Money Market Funds	531.671	0	0	0	531.671
Derivaten					
Valutatermijntransacties	0	0	2.768	0	2.768
Swaps	0	0	172.859	0	172.859
Totaal	1.895.078	0	175.627	1	2.070.706

Het pensioenfonds heeft eind 2019 € 88,1 miljoen (2018: € 26,5 miljoen) aan onderpand ontvangen in de vorm van (staats)obligaties en € 97,1 miljoen (2018: € 30,5 miljoen) in de vorm van liquiditeiten als gevolg van positieve waardeontwikkeling van de derivaten. Het ontvangen onderpand staat niet ter vrije beschikking. Het pensioenfonds heeft eind 2019 € 8,0 miljoen (geheel pending) aan onderpand verstrekt (2018: nihil) in de vorm van (staats)obligaties als gevolg van negatieve waardeontwikkelingen van de derivaten. De verstrekte (staats)obligaties zijn verantwoord onder de vastrentende waarden. Het pensioenfonds stelt geen deel van de aandelen- en obligatiebeleggingen beschikbaar voor het in bruikleen geven van effecten.

¹⁾ Netto Contante Waarde

Aansluiting beleggingen tussen de jaarrekening en de Risicoparagraaf o.b.v. Look Through:

	Stand ultimo 2019	Liquide middelen	Toepassen Look Through	Stand ultimo 2019 conform risico- paragraaf
Onroerende zaken	19.712			19.712
Zakelijke waarden	444.289			444.289
Vastrentende waarden	1.431.078		10.550	1.441.628
Derivaten	175.627			175.627
Overige beleggingen	0	2.292	-10.550	-8.258
Totaal	2.070.706	2.292	0	2.072.998

	2019	2018
[2] Vorderingen en overlopende activa		
Lopende interest en dividend		
Interest	16.808	20.001
Dividend	554	459
	17.362	20.460
Overige vorderingen		
Beleggingen	132	110
Uitkeringen	5	7
Overige vorderingen	36	156
	173	273
Totaal vorderingen en overlopende activa	17.535	20.733

Alle vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan één jaar.

	2019	2018
[3] Liquide middelen		
Banken	14.454	12.913
De liquide middelen, m.u.v. de depotbanken ad € 2.292 (2018: € 2.910), staan ter vrije beschikking van het fonds.		
Passiva		
[4] Algemene reserve		
Stand per 1 januari	168.790	223.357
Mutatie verdeling resultaat	66.169	-54.567
Stand per 31 december	234.959	168.790
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,0%	104,0%
Vereiste dekkingsgraad ¹⁾	107,6%	108,0%
Actuele dekkingsgraad	113,3%	110,1%
Beleidsdekkingsgraad	111,9%	113,4%
[5] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds is als volgt opgebouwd:		
– Gewezen deelnemers	484.093	495.762
– Arbeidsongeschikten	6.849	8.994
– Pensioengerechtigden	1.276.420	1.163.096
Stand per 31 december	1.767.362	1.667.852
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Stand per 1 januari	1.667.852	1.689.550
Mutatie boekjaar	99.510	-21.698
Stand per 31 december	1.767.362	1.667.852
De technische voorziening voor risico pensioenfonds is van langlopende aard.		

1) o.b.v. de strategische beleggingsmix.

	2019	2018
[6] Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Beleggingen	0	255
Derivaten	1.303	16.325
Collateral ¹⁾	97.140	30.539
Uitkeringen	1.128	893
Loonheffing	1.111	1.098
Sociale lasten	310	294
Vermogensbeheerders	308	362
Overige crediteuren	377	467
Stand per 31 december	101.677	50.233
Alle kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een looptijd van korter dan één jaar.		

1) Ontvangen of gestort collateral in de vorm van liquiditeiten welke ten gunste of ten laste gaan van de beleggingsrekeningen van het fonds worden verantwoord op die geldrekeningen waarbij tegelijkertijd een schuld of een vordering op de balans wordt opgenomen om de geldmutatie voor het fonds vermogensneutraal te verwerken.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Personeel

Gedurende het boekjaar 2019 had SPT geen personeel in dienst.

Baten en lasten	2019	2018
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds		
[7] Directe beleggingsopbrengsten		
Aandelen vastgoedmaatschappijen	688	614
Zakelijke waarden	9.229	8.296
Vastrentende waarden	17.757	20.868
Derivaten	16.708	15.561
Interest liquiditeiten	174	-93
Overige opbrengsten	0	15
	44.556	45.261
[8] Indirecte beleggingsopbrengsten		
<i>Gerealiseerde resultaten:</i>		
Aandelen vastgoedmaatschappijen	19	-153
Zakelijke waarden	1.294	-1.386
Vastrentende waarden	-2.993	-4.969
Derivaten	-22.826	-8.861
Valutaresultaten	-41	-1.418
<i>Niet-gerealiseerde resultaten:</i>		
Aandelen vastgoedmaatschappijen	3.472	-808
Zakelijke waarden	92.833	-23.878
Vastrentende waarden	-657	-18.295
Derivaten	123.350	8.172
	194.451	-51.596

	2019	2018
[9] Kosten van vermogensbeheer ¹⁾		
Bewaarloon effecten	-125	-124
Advieskosten	-39	-95
Beheerloon zakelijke waarden	-211	-197
Beheerloon vastrentende waarden	-932	-915
Beheerloon derivaten	-77	-76
Beheerloon overig	-249	-251
Omzetbelasting	61	312
Overige kosten	-712	-772
	-2.284	-2.118
De directe kosten vermogensbeheer omvatten de zichtbare ('directe') kosten die het fonds op factuurbasis betaalt. De kosten zijn, indien mogelijk, toegerekend aan de verschillende beleggingscategorieën. De transactiekosten zijn gesaldeerd met de beleggingsopbrengsten. De transactiekosten zijn vastgesteld op basis van schattingen, omdat deze verrekend zijn in de aan- en verkoopprijzen.		
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	236.723	-8.453
[10] Saldo van overdrachten van rechten		
Overgedragen pensioenverplichtingen	0	0
[11] Pensioenuitkeringen		
Pensioenen		
Ouderdomspensioen	-59.710	-57.343
Partnerpensioen	-8.902	-8.594
Wezenpensioen	-36	-53
Andere uitkeringen		
Afkoopsommen	-215	-23
Mutatie niet opgevraagde pensioenen	-235	56
	-69.098	-65.957
[12] Mutaties voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	-99.510	21.698

1) Voor een uitsplitsing van de kosten vermogensbeheer naar de verschillende beleggingscategorieën wordt verwezen naar het bestuursverslag. Deze kosten zijn niet direct aan te sluiten op de jaarrekening, omdat daar ook kosten zijn opgenomen die zijn verwerkt in het nettorendement.

	2019	2018
[13] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Administratiekosten	-966	-970
Actuariskosten - Certificering	-16	-20
Actuariële advisering	-124	-112
Accountantskosten (controle jaarrekening) ¹⁾	-39	-40
Juridische kosten	-32	-13
Advieskosten	-63	0
Notariskosten	-6	-10
Bezoldiging bestuursorganen SPT	-402	-393
Bestuursvergoeding BPVT	-35	-32
Opleiding	-36	-43
Toezicht DNB en AFM	-98	-102
Compliance	-59	-47
Lidmaatschap Pensioenfederatie	-17	-17
Overige kosten	-53	-57
	-1.946	-1.856
[14] Overige baten en lasten		
Overige	0	1
	0	1

Bezoldigingen

De bestuursleden van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten (SPT), de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan hebben in 2019 een kostenvergoeding van totaal € 402 duizend ontvangen. De bestuursleden ontvangen een vergoeding die is gerelateerd aan de rol die zij vervullen in het bestuur en in de diverse commissies voor het fonds. De bezoldiging van bestuursleden, leden van het verantwoordingsorgaan en van de raad van toezicht is in lijn met de principes voor beheerst beloningsbeleid.

Er zijn alleen vaste vergoedingen en er zijn geen prikkels die zouden kunnen leiden tot het nemen van risico's.

	2019	2018
Dit bedrag is als volgt verdeeld:		
– Bestuursleden	245	246
– Raad van toezicht	67	75
– Verantwoordingsorgaan	90	72
	402	393

¹⁾ Hiernaast heeft er geen andere dienstverlening plaatsgevonden door de accountant. De wettelijke controle jaarrekening betreft eveneens de wettelijke controle op de verslagstaten ten behoeve van De Nederlandsche Bank.

Actuariële analyse van het resultaat

De ontwikkeling van het fonds in het boekjaar volgt uit de hierna gegeven analytische verlies- en winstrekening.

	2019	2018
Beleggingsopbrengsten	72.733	-52.833
Administratiekosten	-121	-35
Uitkeringen	48	21
Sterftekansen	-69	-253
Arbeidsongeschiktheid	1	5
Reguliere mutaties	-301	-266
Wijziging actuariële grondslagen	0	9.528
Toeslagverlening	-6.122	-10.735
Andere oorzaken	0	1
	66.169	-54.567

Resultaatbestemming

Resultaatverdeling

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2019 als volgt te verdelen:

	2019
Algemene reserve	66.169
	66.169

Gebeurtenissen na balansdatum

Coronavirus

Begin 2020 is de pensioensector hard geraakt door de uitbraak van het coronavirus. Dit geldt eveneens voor SPT. In maart 2020 heeft het bestuur maatregelen genomen om het fonds goed door deze crisis te leiden. Er is een crisisteam ingesteld bestaande uit het bestuur, de fiduciair beheerder en de risicomanager. Er is besloten geen fysieke vergaderingen meer te laten plaatsvinden. Het crisisteam vergadert wekelijks om de stand van zaken te bespreken. De prioriteit van het bestuur is, naast het borgen van de continuïteit, gericht op (a) de veiligheid van de medewerkers van onze uitbestedingspartijen, (b) het waarborgen van de maandelijkse pensioenuitkeringen en (c) het monitoren van de beleggingen van het fonds. De uitbestedingspartijen hebben alle maatregelen genomen om te zorgen dat medewerkers grotendeels vanuit huis de dienstverlening kunnen waarborgen. De maandelijkse pensioenuitkeringen worden verzorgd door AZL en zullen normaal gecontinueerd kunnen worden.

Het coronavirus is van grote invloed op de financiële markten. In het eerste kwartaal van 2020 zijn de aandelenbeurzen met ongeveer 20% gedaald. Ook is in dezelfde periode de rente onder druk komen te staan. Beide ontwikkelingen zetten de dekkingsgraad van pensioenfondsens fors onder druk. SPT is een gesloten pensioenfonds met een vergrijzende populatie. Hierdoor kan SPT zich geen grote beleggingsrisico's veroorloven. Omdat het beleggingsbeleid hierop is afgestemd, is SPT minder gevoelig voor de extreme volatiliteit van de financiële markten. Per eind april 2020 is de actuele dekkingsgraad van SPT gedaald naar 109%, een daling met 4% ten opzichte van eind 2019. De beleidsdekkingsgraad is gedaald naar 111%.

Inmiddels wordt duidelijk dat het coronavirus in 2020 een zware stempel zal drukken op de economische ontwikkelingen. Het bestuur zal zich het komend jaar ten volle inzetten om de belangen van de deelnemers van SPT ook in deze onzekere tijden zo goed mogelijk te waarborgen. Vanwege de aanhoudende onzekerheden ten aanzien van de ontwikkeling van de rente en de effectenbeurzen is het niet mogelijk een betrouwbare inschatting te maken van de effecten van de crisis op de financiële prestaties en positie van het fonds voor de rest van 2020.

Toeslagverlening

Het fonds heeft in november 2019 besloten tot een verhoging van de pensioenaanspraken en pensioenen met 0,36% per 1 januari 2020. Dit is verwerkt in de jaarrekening.

Risicoparagraaf

(bedragen in duizenden euro)

Solvabiliteitsrisico

In de risicoparagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. In deze paragraaf worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico dat het fonds loopt, is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt.

Indien het fonds niet solvabel is, bestaat het risico dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het pensioenfonds is, wordt getoetst aan de hand van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden gegeven de financiële risico's die het loopt (na afdekking) volgt uit de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling afgezet wordt tegen de beleidsdekkingsgraad om te bepalen of het pensioenfonds in een tekort situatie verkeert.

De standaard risicofactoren worden in de solvabiliteitstoets onder de noemer S1 tot en met S6 en de S10 meegenomen. Vanaf 2016 wordt geen rekening meer gehouden met eventuele additionele risico's. Hieromtrent heeft afstemming plaatsgevonden met bestuur, certificerend actuaris en DNB. Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van de strategisch vereiste dekkingsgraad ultimo 2019 van 107,6% en 2018 van 108,0%.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat bij de procentuele buffers rekening gehouden wordt met de veronderstelde positieve samenhang (correlatie) tussen renterisico, aandelen- en vastgoedrisico en kredietrisico. Daarnaast wordt rekening gehouden met het gegeven dat niet alle risico's zich tegelijk zullen manifesteren (diversificatie).

	2019		2018	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	4.465	0,1	9.854	0,3
Aandelen- en vastgoedrisico (S2)	114.118	6,1	108.100	6,1
Valutarisico (S3)	3.380	0,0	0	0,0
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	22.030	0,8	27.032	1,0
Verzekeringstechnisch risico (S6)	38.977	0,6	36.650	0,6
Liquiditeitsrisico (S7)	0	0,0	0	0,0
Concentratierisico (S8)	0	0,0	0	0,0
Operationeel risico (S9)	0	0,0	0	0,0
Actief beheer risico (S10)	0	0,0	0	0,0
Totaal som van de S-en	182.970	7,6	181.636	8,0
Diversificatie/correlatie	-48.585		-48.054	
Totaal vereist eigen vermogen	134.385	7,6	133.582	8,0
Actuele dekkingsgraad		113,3		110,1
Beleidsdekkingsgraad		111,9		113,4
Minimaal vereiste dekkingsgraad		104,0		104,0
Strategisch vereiste dekkingsgraad		107,6		108,0
Feitelijk vereiste dekkingsgraad		108,7		107,8

De beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds is per 31 december 2019 hoger dan de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling volgens het standaardmodel, waardoor het pensioenfonds niet in een tekort verkeert. In het boekjaar 2019 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 111,9%. Afgezet tegen de beleidsdekkingsgraad van 2018 van 113,4%, is de beleidsdekkingsgraad afgenomen met 1,5%-punt.

Renterisico (S1)

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen.

Onderstaande duratiecijfers geven meer inzicht.

- duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 13,3
- duratie van de pensioenverplichtingen 12,8

Voor de vaststelling van het renterisico bij het vereist eigen vermogen worden de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen afgezet tegen de kasstromen van de voorziening pensioenverplichtingen. Vervolgens worden beide kasstromen afgezet tegen door DNB bepaalde renteschokken die per looptijd verschillen. Op basis van deze renteschokken kan de impact op de technische voorziening en de impact op alle rentegevoelige beleggingen worden berekend. Overeenkomstig kan een afdekkingspercentage worden berekend. Rentegevoeligheid is één van de belangrijkste factoren bij de bepaling van de (strategische) assetallocatie van de portefeuille.

	Feitelijke verdeling		Strategische verdeling	
	in €	%	in €	%
Impact op technische voorziening voor risico fonds (A)	26.412		26.412	
Impact op de rentegevoelige beleggingen (B)	22.305		21.947	
Renterisico	4.107	0,1%	4.465	0,1%
Afdeckingspercentage (B/A)		84,5%		83,1%

Derivaten

Met behulp van derivaten wordt het strategisch afdeckingspercentage vorm gegeven. Strategisch dekt het fonds volgens het beleggingsmandaat 85% van het renterisico af.

Het renterisico is afgedekt door middel van rentederivaten. Door deze swaps wordt de duratie van de portefeuille van vastrentende waarden verlengd van 1,8 naar 13,3 jaar.

Het beleggingsbeleid van het fonds is erop gericht dat bij materiële neerwaartse renteveranderingen het renterisico voor circa 85% is afgedekt. Ten behoeve van het vereist eigen vermogen is de door te rekenen renteschok wettelijk voorgeschreven. Het feitelijke renteafdeckingspercentage dat hieruit volgt is ultimo 2019 gelijk aan 84,5%.

Hoogte buffer

Op basis van de vereist eigen vermogen berekeningen bedraagt de buffer voor het feitelijk renterisico € 4.107 (0,1%) en voor het strategisch renterisico € 4.465 (0,1%) ultimo 2019.

Aandelen- en vastgoedrisico (S2)

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen en vastgoed in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwaarden (prijsrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende zakelijke waarden categorieën getoond.

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Verdeling Aandelen en Vastgoed per categorie:</i>				
Ontwikkelde markten (Mature markets)	454.687	98,0	348.913	97,8
Opkomende markten (Emerging markets)	9.314	2,0	7.785	2,2
	464.001	100,0	356.698	100,0

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch aandelen- en vastgoedrisico rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven schokken die variëren overeenkomstig de risicograad van het type belegging. De buffer voor het feitelijk aandelen- en vastgoedrisico bedraagt € 135.002 (7,3%) en voor het strategisch aandelen- en vastgoedrisico € 114.118 (6,1%).

Valutarisico (S3)

Het valutarisico wordt veroorzaakt, doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden, terwijl een gedeelte van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luiden. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen.

Strategisch wenst het pensioenfonds geen valutarisico te lopen. Zonder afdekking van valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

Het valutarisico wordt berekend aan de hand van een scenario waarbij wordt uitgegaan van een waardedaling van de beleggingen in vreemde valuta. Hierbij geldt dat valuta van opkomende landen een zwaardere schok kennen dan valuta van ontwikkelde landen. Het valutarisico is het totale negatieve effect op de waarde van alle beleggingen als gevolg van dit scenario.

Afdekking van het valutarisico vindt bij SPT plaats via valutatermijncontracten.

	2019		2018	
<i>Verdeling beleggingsportefeuille naar valuta voor afdekking met derivaten</i>				
Euro	1.653.609	79,9	1.524.736	82,7
Amerikaanse dollar	291.872	14,1	219.368	11,9
Australische dollar	11.297	0,5	8.839	0,5
Britse pound sterling	25.948	1,3	21.322	1,2
Canadese dollar	15.963	0,8	12.580	0,7
Deense kroon	3.077	0,1	2.285	0,1
Hongkongse dollar	4.988	0,2	4.405	0,2
Israëlische sjekel	751	0,0	621	0,0
Japanse yen	40.237	1,9	32.248	1,7
Nieuw-Zeelandse dollar	662	0,0	472	0,0
Noorse kroon	1.804	0,1	1.426	0,1
Singaporese dollar	2.102	0,1	1.843	0,1
Zweedse kroon	5.017	0,2	4.131	0,2
Zwitserse frank	12.902	0,6	9.177	0,5
	2.070.229	100,0	1.843.453	100,0

	2019		2018	
Verdeling beleggingsportefeuille naar valuta na afdekking met derivaten				
Euro	2.045.955	98,7	1.841.319	100,1
Amerikaanse dollar	6.338	0,3	-11.419	-0,6
Australische dollar	344	0,0	-310	0,0
Britse pound sterling	1.190	0,1	-1.261	-0,1
Canadese dollar	999	0,0	-836	0,0
Deense kroon	3.077	0,1	2.285	0,1
Hongkongse dollar	4.988	0,2	4.405	0,2
Nieuwe Israëlische sjekel	751	0,0	621	0,0
Japanse yen	-431	0,0	-2.445	-0,1
Nieuw-Zeelandse dollar	662	0,0	472	0,0
Noorse kroon	1.804	0,1	1.426	0,1
Singaporese dollar	2.102	0,1	1.843	0,1
Zweedse kroon	5.017	0,2	4.131	0,2
Zwitserse frank	201	0,0	-417	0,0
	2.072.997	100,0	1.839.814	100,0

Derivaten

Ter afdekking van de valutarisico's op de effectenportefeuille zijn er door de vermogensbeheerders valutatermijntransacties afgesloten. De post valutatermijntransacties bestaat uit de volgende transacties, omgerekend in euro per 31 december 2019:

	aankoop transacties	verkoop transacties
Euro	392.346	
Amerikaanse dollar	0	-285.534
Australische dollar	0	-10.953
Britse pound sterling	0	-24.758
Canadese dollar	0	-14.964
Japanse yen	0	-40.668
Zwitserse frank	0	-12.701
	392.346	-389.578

Het ongerealiseerde resultaat per balansdatum, berekend tegen de ultimo van het jaar geldende valutakoersen ad € 2.768 positief, wordt verrekend in het verloop van de valutatermijncontracten.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch valutarisico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 20% voor valuta in ontwikkelde landen en van 35% voor valuta in opkomende markten die berekend wordt op de niet-euro beleggingen na afdekking. De buffer voor het feitelijk valuta risico bedraagt € 4.607 (0,0%) en omdat het fonds in beginsel volgens de IPS strategisch geen valutarisico wil lopen, voor het strategisch valuta risico € 3.380 (0,0%).

Kredietrisico (S5)

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van haar tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentende waarden portefeuille kan naast de creditspread eveneens gemeten worden aan de hand van de ratingverdeling van de rentegevoelige beleggingsportefeuille. Deze ratingverdeling wordt afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een Europese AAA rating impliceert dat de vastrentende waarden belegging geen kredietrisico loopt. Daarentegen worden beleggingen die geclassificeerd staan onder 'lager dan BBB' als zeer risicovol beschouwd. Cash wordt als kredietrisicovrij beschouwd. Beleggingen die geen rating ontvangen worden als risicovol beschouwd.

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	315.919	21,9	296.688	21,0
AA	382.480	26,5	454.796	32,1
A	242.120	16,8	397.266	28,1
BBB	148.213	10,3	131.086	9,3
Geen rating ¹⁾	352.896	24,5	135.529	9,6
	1.441.628	100,0	1.415.365	100,0
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd < 1 jaar	853.091	59,2	637.418	45,0
Resterende looptijd van 1 tot 5 jaar	261.097	18,1	257.044	18,2
Resterende looptijd van 5 tot 10 jaar	195.328	13,5	253.383	17,9
Resterende looptijd langer dan 10 jaar	132.112	9,2	267.520	18,9
	1.441.628	100,0	1.415.365	100,0

1) Dit betreft onder meer beleggingen in Money Markets Funds, die niet over een rating beschikken, waarvan het risico als zeer laag wordt beoordeeld.

Hoogte buffer

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd conform de ratingverdeling van de vastrentendewaardenportefeuille. Naarmate de rating slechter wordt, neemt de te hanteren buffer toe. Afgaande op de hierboven genoemde ratingverdeling resulteert dit in een buffer voor het feitelijk kredietrisico van € 22.153 (0,7%) en voor het strategisch kredietrisico van € 22.030 (0,8%).

Verzekeringstechnisch risico (S6)

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk verzekeringstechnisch risico bedraagt € 38.977 (0,6%) en voor het strategisch verzekeringstechnisch risico € 38.977 (0,6%).

Liquiditeitsrisico (S7)

Het fonds loopt het risico dat het niet over voldoende liquide financiële middelen beschikt om op het beoogde moment aan de pensioenuitkeringsverplichtingen te voldoen. Ten behoeve van risicomanagement dient het fonds rekening te houden met liquiditeitsrisico, wat kan resulteren in het aanhouden van een reserve in het eigen vermogen. In het standaardmodel is de gevoeligheid van het vereist eigen vermogen voor het liquiditeitsrisico gelijkgesteld aan 0%.

Concentratierisico (S8)

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. In het standaardmodel is de gevoeligheid van het eigen vermogen voor het concentratierisico gelijkgesteld aan 0%.

De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

	2019		2018	
	€	%	€	%
Onroerende zaken				
<i>Verdeling onroerende zaken per regio:</i>				
Europa	2.827	14,3	1.928	12,4
Noord-Amerika	12.451	63,2	10.067	64,9
Azië/Oceanië	4.373	22,2	3.479	22,4
Overig	61	0,3	37	0,2
	19.712	100,0	15.511	100,0

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Verdeling onroerende zaken per sector:</i>				
Participaties in vastgoedmaatschappijen	19.712	100,0	15.511	100,0
	19.712	100,0	15.511	100,0
Aandelen				
<i>Verdeling aandelen per regio:</i>				
Europa	101.252	22,8	80.643	23,6
Noord-Amerika	285.602	64,3	214.245	62,8
Midden- en Zuid-Amerika	1.371	0,3	949	0,3
Azië/Oceanië	54.787	12,3	44.291	13,0
Overig	1.277	0,3	1.059	0,3
	444.289	100,0	341.187	100,0
<i>Verdeling aandelen per sector ¹⁾:</i>				
Technologie	79.072	17,7	62.637	18,2
Financiële dienstverlening	71.685	16,1	56.855	16,7
Gezondheidszorg	58.545	13,2	45.156	13,2
Industrie	54.608	12,3	41.830	12,3
Cyclische consumptiegoederen	47.903	10,8	43.906	12,9
Communicatie diensten	36.268	8,2	9.800	2,9
Defensieve consumptiegoederen	34.954	7,9	29.507	8,6
Energie	22.610	5,1	19.075	5,6
Basismaterialen	21.822	4,9	17.624	5,2
Nutsbedrijven	16.239	3,7	12.864	3,8
Overig	583	0,1	1.933	0,6
	444.289	100,0	341.187	100,0

Op basis van de Look Through-methode zijn voor zakelijke waarden van eenzelfde uitgevende instelling geen onderliggende posten groter dan 5% van de totale beleggingen in zakelijke waarden.

1) De sector verdeling per 31 december 2019 is gebaseerd op de huidige MSCI World Index verdeling. Hierdoor ontstaan er enkele verschuivingen die met name betrekking hebben op Communicatie diensten, Cyclische consumptiegoederen en Technologie.

	2019		2018	
	€	%	€	%
Vastrentende waarden				
<i>Verdeling vastrentende waarden per regio:</i>				
Europa	1.255.395	87,1	1.213.786	85,7
Noord-Amerika	102.285	7,1	104.651	7,4
Azië/Oceanië	57.580	4,0	70.463	5,0
Overige	25.914	1,8	26.465	1,9
Midden- en Zuid-Amerika	454	0,0	0	0,0
	1.441.628	100,0	1.415.365	100,0

Grote posten: vastrentende waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in vastrentende waarden. Bij SPT betreft dit alleen beleggingen in staatsobligaties.

	2019		2018	
	€	%	€	%
Duitsland	111.971	7,8	143.162	10,1
Nederland	152.930	10,6	150.039	10,6
Frankrijk	111.904	7,8	111.420	7,9
Money Market Funds	531.671	36,9	569.722	40,3

Ultimo 2019 zijn door SPT zelf geen beleggingen uitgeleend. Het fonds maakt in het beleggingsproces gebruik van beleggingsfondsen. Binnen deze fondsen wordt gebruik gemaakt van het uitlenen van effecten teneinde het fondsrendement te verhogen.

Hoogte buffer

In het standaardmodel is geen rekening gehouden met een buffer voor concentratierisico. Het risico dient sec kwalitatief toegelicht te worden.

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico betreft het risico dat ontstaat als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen. Ten behoeve van het risicomanagement dient het fonds rekening te houden met operationeel risico, wat kan resulteren in het aanhouden van een reserve in het eigen vermogen. In het standaardmodel is de gevoeligheid van het eigen vermogen voor het operationeel risico gelijkgesteld aan 0%.

Actief beheer risico (S10)

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt alleen een actief beheer risico becijferd voor de aandelenportefeuille indien de tracking error groter is dan 1%. Er worden geen buffers voor dit risico aangehouden, omdat de aandelenportefeuille conform het beleggingsbeleid van het fonds niet actief wordt beheerd.

Vastgesteld te Utrecht, 22 mei 2020

Het bestuur van SPT

Han Bakker (voorzitter)
Fokko Covers
Meilof Snijder
Sako Zeverijn

Raad van toezicht

Jacqueline Verhulst (voorzitter)
Gerard van de Kuilen

Overige gegevens

Statutaire bepaling van resultaatbestemming

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten te Utrecht is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling over het boekjaar 2019.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaire ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten, zoals vereist conform artikel 143 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die verbonden zijn aan Towers Watson Netherlands B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 20.000.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 1.000.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materieële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 142 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum tenminste gelijk aan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is tenminste gelijk aan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn. In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Coronacrisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amstelveen, 22-05-2020

drs. R.T. Schilder AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandartsspecialisten op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de staat van baten en lasten over 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten (hierna: de stichting) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 20,0 miljoen
Toegepaste benchmark	1,0% van het pensioenvermogen per 31 december 2019, zijnde het totaal van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds en de algemene reserve.
Nadere toelichting	Nadere toelichting Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van de stichting en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Gelet op het reserveoverschot hebben wij de materialiteit gesteld op 1,0% van het pensioenvermogen. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 1,0 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad	
Risico	De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. De stichting is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of de stichting voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in toelichting '[4] Algemene reserve' van de jaarrekening. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids) dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.

Onze controleaanpak	Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2019 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van de stichting beoordeeld op basis van het certificeringsrapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven. Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maandsdekkingsgraden: – Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Dit jaar hebben wij de toeslagverlening als key item aangemerkt. – Daarnaast heeft de certificerend actuaris een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. De certificerend actuaris heeft tevens de berekening van de beleidsdekkingsgraad ultimo 2019 getoetst. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaris.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2019.

Waardering en toelichting van beleggingen zonder direct genoteerde marktprijzen	
Risico	De beleggingen voor risico pensioenfonds zijn een significante post op de balans van de stichting. Alle beleggingen dienen krachtens de Wet verplichte beroepspensioenregeling te worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor een groot deel van de beleggingen voor risico pensioenfonds is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van netto contante waardeberekeningen. De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij netto contante waardeberekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij de stichting betreffen dit de posities in derivaten, zijnde valutatermijntransacties en swaps. De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen voor risico pensioenfonds beschreven in paragraaf 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling' en een nadere toelichting opgenomen in toelichting '[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds'. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2019 € 175,6 miljoen is belegd in derivaten. Dit betreft 8,4% van de totale beleggingen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen voor risico pensioenfonds zonder direct genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.
Onze controleaanpak	Bij de controle van de beleggingen voor risico pensioenfonds hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van een andere accountant. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel, hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de beleggingen, rekening houdend met omvang en risicoprofiel van de beleggingen, en deze vastgelegd in instructies. Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan. Door deze werkzaamheden, gecombineerd met de hierna beschreven werkzaamheden, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen voor risico pensioenfonds verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfonds per 31 december 2019. – Voor de waardering van de swaps en valutatermijntransacties hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en de in de waardering gehanteerde veronderstellingen zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves aangesloten met marktgegevens. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden zijn onafhankelijke waarderingsspecialisten betrokken. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen voor risico pensioenfonds onderzocht.

Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder direct genoteerde marktprijzen per 31 december 2019 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.
Waardering van en toelichting ten aanzien van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	
Risico	De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds betreft een significante post in de balans van de stichting. De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds dient krachtens de Wet verplichte beroepspensioenregeling te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuariel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij de stichting, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds beschreven in paragraaf 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling' en een nadere toelichting opgenomen in toelichting '[5] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds'. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds niet toereikend gewaardeerd en toegelicht is.

Onze controleaanpak	Bij de controle van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaire van de stichting. De certificerend actuaire onderzoekt onder meer de toereikendheid van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaire heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaire onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2019. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2019: – Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaire. – Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaire gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. – Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds onderzocht.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2019 of de toelichting van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds.

Benadrukking van de gevolgen van de Corona uitbraak voor het pensioenfonds

De ontwikkelingen rondom het Corona (Covid-19) virus hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en onze controleverklaring daarbij zijn gebaseerd op de condities op het moment dat deze zijn opgemaakt. De situatie verandert van dag tot dag. Ook Stichting Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten heeft te maken met de gevolgen zoals uiteengezet in het verslag van het bestuur onder 'Gevolgen coronavirus' en in de toelichting op de jaarrekening ten aanzien van de gebeurtenissen na balansdatum. Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van het bestuur;
- de overige gegevens;
- andere informatie, bestaande uit voorwoord voorzitter, kerncijfers, personalia, raad van toezicht, verantwoordingsorgaan en de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Eindhoven, 22 mei 2020

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. P.A.E. Dirks RA

Bijlagen

Begrippenlijst

De gehanteerde begrippen worden ook toegelicht op de website.

ABTN

Afkorting voor actuariële en bedrijfstechnische nota. In de ABTN wordt door het bestuur van een pensioenfonds uiteengezet welke actuariële en bedrijfstechnische opzet ten grondslag ligt aan een fonds. De ABTN (ook wel bedrijfsplan genoemd) gaat nader in op de organisatie van het fonds, de inhoud van de pensioenregeling, de financiële opzet (waaronder grondslagen), het beleidskader (toeslagen- en beleggingsbeleid), de sturingsmiddelen, de hoofdlijnen van het interne risicobeheersingssysteem alsmede de hoofdlijnen van de uitvoeringsovereenkomst.

Accountant

Een accountant is een onafhankelijke derde die beroepsmatig jaarrekeningen controleert, jaarrekeningen opmaakt of financiële administraties voert.

Actieve deelnemer (arbeidsongeschikten)

Een actieve deelnemer is de deelnemer aan de pensioenregeling die pensioen opbouwt in de pensioenregeling. Voor SPT zijn dit de arbeidsongeschikte deelnemers.

Activa

Bezittingen van het pensioenfonds.

Actuariële grondslagen

Dit zijn de veronderstellingen die de actuaris gebruikt bij de vaststelling van de pensioenverplichtingen. Deze veronderstellingen hebben onder meer betrekking op de gehanteerde rekenrente, de sterftekansen en de kostenopslagen.

Actuaris

Een actuaris combineert economische en wiskundige technieken ten behoeve van de vaststelling van de benodigde koopsommen of premies en de verplichtingen van het fonds (vaststelling voorziening pensioenverplichtingen). Tevens verricht de actuaris risicoanalyses en studies met betrekking tot het afstemmen van verplichtingen en beleggingen.

Actuele dekkingsgraad

De dekkingsgraad waarbij de verplichtingen gebaseerd zijn op de door DNB voorgeschreven rentetermijnstructuur. Zie ook 'Dekkingsgraad'.

Asset Liability Management-studie (ALM-studie)

Deze studie geeft inzicht in de toekomstige ontwikkelingen van de rechten en verplichtingen van een pensioenfonds en biedt een pensioenfondsbestuur de mogelijkheid diverse beleidsvariabelen (zoals beleggingsbeleid, premiebeleid en toeslagbeleid) in hun onderlinge samenhang te evalueren.

Autoriteit Financiële Markten

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is een bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan dat toezicht houdt op het gedrag van de gehele financiële marktsector. De AFM is toezichthouder op de pensioenfondsen voor zover het gaat om het effectentypisch gedragstoezicht en de controle of pensioenfondsen zich houden aan de wetten en regels die gaan over de informatie die aan deelnemers moet worden gegeven.

Balansrisico

De risico's die het pensioenfonds loopt met betrekking tot de beleggingen in relatie tot de verplichtingen.

Basispunt

Een honderdste deel van 1%, dus 0,01%.

Beleggingsbeleid

Een pensioenfonds is verplicht om op prudente wijze te beleggen. Het beleggingsbeleid van een pensioenfonds is enerzijds gericht op het zo veel mogelijk uitsluiten van beleggingsrisico's en anderzijds op het behalen van een zo hoog mogelijk rendement. Bovendien moet de afstemming van beleggingen op de pensioenverplichtingen goed zijn: het pensioenfonds moet op elk moment aan haar uitkeringsverplichtingen kunnen voldoen. Om optimaal aan deze uitgangspunten te voldoen is een juiste samenstelling van de beleggingsmix noodzakelijk, die met behulp van een ALM-studie kan worden vastgesteld.

Beleggingsmix

Verdeling van de beleggingen over beleggingscategorieën, waaronder zakelijke en vastrentende waarden en deelcategorieën daarvan.

Beleidsdekkingsgraad

Het voortschrijdend gemiddelde van de laatste 12 actuele maandelijkse dekkingsgraden. Zie ook 'Dekkingsgraad'.

Beleidsregel Uitbesteding Pensioenfondsen

Voorschriften van De Nederlandsche Bank met betrekking tot de uitbesteding door pensioenfondsen van werkzaamheden aan andere organisaties.

Benchmark

Een maatstaf voor de beoordeling en vergelijking van de performance van beleggers.

Boekwaarde

De waarde waartegen activa en passiva op de balans zijn opgenomen.

Certificerend actuaaris

De certificerend actuaaris, ook waarmede actuaaris genoemd, is belast met de beoordeling van de financiële positie van het fonds. Hij geeft jaarlijks een actuariële verklaring af, waarmerkt de actuariële verslagstaten en stelt een rapport op ter onderbouwing van zijn oordeel.

Code Pensioenfondsen

Een code van de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid met normen voor goed pensioenfondsbestuur.

Collateral

In onderpand gegeven zekerheden ter dekking van aangegane marginverplichtingen –dit betreft de verplichting van beleggers om een waarborgsom in geld of dekking in de vorm van effecten te storten bij hun bank of commissionair bij het schrijven van opties of andere afgeleide producten– welke voortkomen uit hoofde van de aangegane derivatenpositie(s).

Compliance

Het toezien op de naleving van wettelijke regels en de gedragscode die het pensioenfonds zelf heeft opgesteld met het oogmerk reputatieschade te voorkomen.

Compliance officer

De compliance officer houdt toezicht op de deugdelijkheid en effectiviteit van interne regels en procedures en op de naleving van de gedragscode van het fonds. Het bestuur van het pensioenfonds benoemt een compliance officer. De compliance officer vervult een onafhankelijke rol binnen het pensioenfonds.

Contante waarde van de voorziening pensioenverplichtingen

De waarde die op dit moment aanwezig moet zijn om, rekening houdend met rente-aangroei (rekenrente) en eventuele andere actuariële grondslagen, toekomstige pensioenbetalingen te kunnen verrichten. De contante waarde fluctueert in de tijd vooral ten gevolge van fluctuaties in de rente, maar ook door veranderingen in de levensverwachting. Zie ook het begrip 'Rekenrente'.

Credit rating

Een rating is een risico-indicator. Een slechte rating betekent een hoog risico. Voor een hoog risico eisen beleggers en banken een hoge rente. Hoe slechter de rating dus is, hoe duurder het voor een onderneming wordt om geld te lenen. Een rating wordt toegekend door een daarin gespecialiseerd bedrijf. De grootste ratingbureaus zijn Moody's Investors Service en Standard & Poor's.

Creditspreads

Het verschil tussen de rente op een bedrijfsobligatie en de swaprente.

Dekkingsgraad

Een maatstaf voor de solvabiliteit van een pensioenfonds. De dekkingsgraad is de verhouding tussen het aanwezige vermogen (AV) en de voorziening pensioenverplichtingen (VPV) van het fonds, uitgedrukt in een percentage:

$$\text{Dekkingsgraad} = \text{AV} / \text{VPV} \times 100\%.$$

Hierbij is het aanwezige vermogen (AV): het totaal van de voorziening pensioenverplichtingen en de reserves. Hierbij zijn de verplichtingen (VPV): de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening.

Er is sprake van onderdekking als het aanwezig vermogen minder bedraagt dan het minimaal vereist vermogen. Het minimaal vereist vermogen bedraagt in beginsel 104% van de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening. Zie ook 'Actuele dekkingsgraad' en 'Beleidsdekkingsgraad'.

De Nederlandsche Bank

De Nederlandsche Bank (DNB) is een bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan, dat de naleving van de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling bewaakt.

Derivaten

Afgeleide financiële instrumenten, dat wil zeggen financiële contracten, waarvan de waarde wordt afgeleid van een onderliggende waarde (bijvoorbeeld een aandeel), een referentieprijs of een index (bijvoorbeeld de AEX-index). De hoofdvormen van derivaten zijn opties, future-contracten, forwardcontracten en swaps. Ook valutatermijncontracten en swaptions worden als derivaten aangemerkt.

Duration

Aanduiding van de koersgevoeligheid van vastrentende waarden als gevolg van veranderingen in de rentestand.

Effectentypisch gedragstoezicht

Gedragstoezicht dat vooral betrekking heeft op de gedragingen van directies en besturen van financiële instellingen, zoals de naleving van gedragscodes, corporate governance en dergelijke. Het gedragstoezicht wordt uitgeoefend door de Autoriteit Financiële Markten. Een ander onderwerp van aandacht van het gedragstoezicht is de consumentenbescherming. Effectentypisch gedragstoezicht onderscheidt zich van prudentieel toezicht dat wordt uitgeoefend door De Nederlandsche Bank.

Emerging Market Debt

Schuldpapier van overheden of bedrijven in opkomende markten. Dit zijn over het algemeen markten in Midden- en Zuid-Amerika, Midden- en Oost-Europa, het Verre Oosten en Afrika.

Emerging Market Equity

Aandelen van bedrijven in opkomende markten. Dit zijn over het algemeen markten in Midden- en Zuid-Amerika, Midden- en Oost-Europa, het Verre Oosten en Afrika.

Ervaringssterfte

Een correctie op landelijke sterftecijfers zodanig dat naar verwachting de sterftecijfers (inclusief ervaringssterfte) een goede inschatting maken van de sterfteverwachting binnen het fonds. De landelijke sterftecijfers komen voort uit de sterftetafel inclusief sterftetrend.

ESG

Deze afkorting staat voor Environmental, Social & Governance. Het houdt in dat factoren als energieverbruik, klimaat, beschikbaarheid van grondstoffen, gezondheid, veiligheid en goed ondernemingsbestuur worden meegewogen bij de selectie en het beheer van deelnemingen in bedrijven.

Fiduciair Management

Fiduciair management is te omschrijven als een integrale en objectieve oplossing voor pensioenfondsen met verschillende behoeften binnen vermogensbeheer. Bij fiduciair management worden oplossingen aangedragen voor strategische, tactische en operationele vraagstukken in combinatie met een op maat gesneden verslaglegging.

Fiduciaire verantwoordelijkheid

Verantwoordelijkheid tot eerlijk en verantwoord handelen in het (financiële) belang van een andere persoon/entiteit.

Financieel Toetsingskader (FTK)

Benaming van het toezichtregime dat vanaf 1 januari 2007 van toepassing is op de financiële positie en het financiële beleid van pensioenfondsen. Het Financieel Toetsingskader (FTK) verving de Actuariële Principes Pensioenfondsen. Het FTK is opgenomen in de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Per 1 januari 2015 is deze aangepast en staat sindsdien bekend als het nieuwe Financieel Toetsingskader (nFTK).

Forwards / FX forwards / Futures

Een future (of termijncontract) is een financieel contract tussen twee partijen die zich verbinden om op een bepaald tijdstip een bepaalde hoeveelheid van een product of financieel instrument te verhandelen tegen een vooraf bepaalde prijs. Men komt dus een transactie in de toekomst overeen. Verschil tussen een forward en een future is dat een forward niet gestandaardiseerd is en 'over the counter' (OTC) wordt verhandeld. OTC slaat op financiële transacties die niet via de beurs verlopen, maar die direct tussen twee partijen (meestal een bank en een tegenpartij, die ook weer een bank kan zijn) afgesloten worden. Een FX Forward heet ook wel een valutatermijncontract. Dit is een forwardcontract waarmee op termijn een valuta wordt gekocht of verkocht. Meestal wordt een FX Forward gebruikt om het risico van dalingen van valutakoersen af te dekken.

Geclearde swap

Bij een geclearde swap treedt een centrale tegenpartij (Central Counterparty; CCP) op als partij waarmee een swap wordt afgesloten.

Gedragscode

De gedragscode bevat voorschriften voor bestuurders, leden RvT en VO en eventuele adviseurs van het pensioenfonds ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige vertrouwelijke informatie. Deze informatie betreft voor een belangrijk deel de beleggingstransacties namens het fonds.

Gerealiseerd resultaat

Resultaat na verkoop van de beleggingen.

Gewezen deelnemer

De tandarts of tandarts-specialist die door middel van (een) gedane premiestorting(en) vanwege eigen tandheelkundige verrichtingen aanspraken op ouderdomspensioen jegens het fonds heeft.

Governance

Bestuurlijke organisatie.

Haalbaarheidstoets

Met de haalbaarheidstoets wordt getoetst of het beleid van SPT overeenkomt met de risicohouding. Sinds 2015 moet SPT jaarlijks een haalbaarheidstoets uitvoeren.

High Yield

Obligaties met een credit rating (kredietwaardigheid) lager dan BBB, ook wel "non-investment grade" genoemd.

ICT

Informatie- en communicatietechnologie. Hoogwaardige technologie die bestemd is voor het verstrekken en uitwisselen van informatie, met name met behulp van computers, telecommunicatie en informatiesystemen.

IMVB convenant

Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfonds. Het doel van het convenant is om negatieve gevolgen van beleggingen door pensioenfonds op samenleving en milieu te voorkomen en aan te pakken.

Indexatie

Zie het begrip 'Toeslag'.

Intern toezicht

Onder intern toezicht wordt verstaan het kritisch bezien van het functioneren van (het bestuur van) het fonds en omvat het ten minste de volgende taken:

- het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks en balances binnen het fonds;
- het beoordelen van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd;
- het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn. Het intern toezicht wordt uitgevoerd door een raad van toezicht.

Investment cases

Onderzoek waarin op een gestructureerde wijze wordt gekeken of een belegging of beleggingscategorie voor een beleggingsportefeuille als geheel een toegevoegde waarde heeft, onder andere op basis van economische veronderstelling, risico's en verwachte rendementen.

IPS

Investment Policy Statement. Hierin wordt het strategisch beleggingsbeleid omschreven.

ISAE 3402

De ISAE 3402 is een internationale standaard die toeziet op zogenaamde Third Party Assurance rapportages. Met deze verklaring wordt aangegeven dat een serviceorganisatie alle processen beheerst en onder controle heeft.

De ISAE3402 standaard kent 2 type rapportages:

- Type I: voor de opzet en het bestaan van beheersmaatregelen;
- Type II: naast de opzet en het bestaan ook de effectieve werking van de beheersmaatregelen voor een bepaalde periode.

Kansstelsels

Dit zijn veronderstellingen met betrekking tot onder meer sterfte- en arbeidsongeschiktheidskansen.

Kosten pensioenbeheer

De kosten pensioenbeheer omvatten alle kosten die samenhangen met pensioenbeheeractiviteiten, zoals de kosten van de rechten-administratie, pensioenuitkeringen, deelnemercommunicatie, bestuur, advies, ondersteuning, controle en toezicht. Deze kosten worden weergegeven als totaal bedrag en per deelnemer.

Kosten vermogensbeheer

De totale kosten vermogensbeheer worden weergegeven in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen.

Kosten van het vermogensbeheer bestaan uit:

1. de beheervergoeding aan de vermogensbeheerders, het bewaarloon, kosten van ondersteuning bij het vermogensbeheer, kosten van de accountant betreffende het vermogensbeheer en kosten met betrekking tot de beleggingsadministratie.
2. kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht of kosten voor transacties die gedurende het jaar zijn uitgevoerd.

Marktwaaarde

Waarde van een beleggingsobject als het op dat moment verkocht zou worden.

Money market fund/geldmarktfonds

Beleggingsfondsen die beleggen in kortlopende liquide schuldpapier met een hoge rating.

MSCI

MSCI World is een wereldwijde aandelenindex. De index wordt onderhouden door de onderneming Morgan Stanley Capital International (MSCI). De index wordt sinds 1969 berekend en de startwaarde was 100 punten. Het is een veel gebruikte standaard benchmark voor wereldwijde beleggingsfondsen.

Nabestaandenpensioen

Verzamelnaam voor weduwen-, weduwnaars-, partnerpensioen en wezenpensioen.

Nominale waarde

De waarde die vermeld staat op een verhandelbaar waardepapier zoals een aandeel of obligatie. Deze nominale waarde wijkt gewoonlijk af van de koers van het waardepapier en is daarom meestal anders dan de boekwaarde.

Ongerealiseerd resultaat

Herwaardering van de beleggingen over het jaar. Gelijk aan het resultaat dat zou zijn gerealiseerd als aan het eind van het jaar alle beleggingen zouden zijn verkocht.

Ouderdomspensioen

Pensioen bestemd voor de financiële verzorging van de pensioengerechtigde nadat deze de in de pensioenregeling omschreven pensioenleeftijd heeft bereikt.

Outperformance (under-)

Het rendement dat een vermogensbeheerder meer (minder) heeft behaald over een door hem beheerde portefeuille ten opzichte van het rendement van de benchmark.

Overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten.

Overlopende passiva

Vooruit ontvangen bedragen.

Partnerpensioen

Pensioen dat wordt uitgekeerd aan de partner en eventuele ex-partner na het overlijden van de deelnemer of gepensioneerde.

Passiva

Eigen vermogen en schulden van het pensioenfonds.

Pensioengerechtigde

De persoon die op grond van het pensioenreglement pensioen ontvangt.

Pensioenresultaat

De verwachte koopkracht op lange termijn. Dit wordt berekend door de som van de verwachte uitkeringen te delen door de som van de verwachte uitkeringen zonder toepassing van kortingen en met toepassing van jaarlijkse volledige toeslagverlening ter grootte van de prijsinflatie.

Pensioenwet

De wet die vanaf 1 januari 2007 de voormalige Pensioen- en spaarfondsenwet (PSW) vervangt.

Performance

Het rendement dat is behaald met de beleggingen.

Premievrije aanspraken

Indien het deelnemerschap aan een pensioenregeling eindigt, anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioenleeftijd, verkrijgt de gewezen deelnemer een premievrije aanspraak op ouderdomspensioen, partner- en wezenpensioen.

PRI

PRI of UNPRI staat voor (United Nations) Principles for Responsible Investments. Een sterk groeiend internationaal netwerk van beleggers die zich inzetten ter bevordering van de integratie van ESG in het beleggingsproces.

Prudentieel toezicht

Bedrijfseconomisch toezicht dat zich met name richt op de handhaving c.q. waarborging van de financiële soliditeit van het pensioenfonds. Dit type toezicht berust bij De Nederlandsche Bank. Prudentieel toezicht onderscheidt zich van effectentypisch gedragstoezicht dat wordt uitgeoefend door de Autoriteit Financiële Markten.

Raad van toezicht

Het instellen van een raad van toezicht is één van de vier opties in de Principes voor goed pensioenfondsbestuur om invulling te geven aan het intern toezicht op pensioenfondsen. Deze raad bestaat ten minste uit drie onafhankelijke deskundigen. Zie ook 'Intern toezicht'.

Rekenrente

De rekenrente is het fictieve percentage dat het belegde vermogen wordt geacht op te brengen in de toekomst en waarvan bij de berekening van de contante waarde van de voorziening pensioenverplichtingen (VPV) wordt uitgegaan. In het Financieel Toetsingskader wordt de rekenrente bepaald op basis van de rentetermijnstructuur (marktwaarde). De rekenrente is geen vast gegeven, maar een in de tijd fluctuerende variabele.

Rentetermijnstructuur

De rentetermijnstructuur, of yield curve, is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds. Een rentetermijnstructuur heeft doorgaans een stijgend verloop. Als iemand zijn geld voor een langere periode uitleent, eist hij normaliter een hogere vergoeding dan bij een lening over een korte termijn.

Risicomanagement

Risicomanagement is het vakgebied met betrekking tot het identificeren en kwantificeren van risico's en het vaststellen van beheersmaatregelen. Met beheersmaatregelen worden activiteiten bedoeld waarmee de kans van optreden of de gevolgen van risico's worden beïnvloed.

Risicomanager

Dit is de persoon die verantwoordelijk is voor het risicomanagement binnen een organisatie.

SLA

SLA staat voor Service Level Agreement. Een contract tussen dienstverlener en klant met meetbare condities over de te verlenen service.

Solvabiliteit

Het vermogen om (nu en op termijn) aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

Sterftetafel

Statistisch overzicht met betrekking tot onder meer sterftetekans per leeftijd van een groep personen, zoals bijvoorbeeld alle mannen in de bevolking van Nederland. De meest recente publicatie van de Nederlandse sterftetafel betreft de Prognosetafel AG2018.

Sterftetrend

Statistisch overzicht waarbij rekening wordt gehouden met de verwachte toekomstige verandering van de overlevingskansen. Met ingang van 1 januari 2007 moet de sterftetrend op grond van de Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling (FTK) worden meegenomen bij de vaststelling van de verplichtingen en de actuarieel benodigde premie. De meest recent geschatte sterftetrend is verwerkt in de Prognosetafel AG2018.

Strategische beleggingsportefeuille

De strategische beleggingsportefeuille beschrijft de langetermijnverdeling van de bezittingen over de verschillende beleggingscategorieën.

Swaprente

Een vastgestelde lange rente waartegen een variabele korte rente gedurende een vastgestelde looptijd kan worden geruild.

Swaps

Een swap is een derivaat waarbij een partij een bepaalde kasstroom of bepaald risico (bijvoorbeeld rente) ruilt met de kasstroom of het risico van een andere partij. Deze twee componenten worden ook wel de 'poten' (legs) van de transactie genoemd. Swaps zijn derivaten, dat wil zeggen dat het afgeleide producten zijn.

Toeslag

Een toeslag is een verhoging van een ingegaan pensioen of een aanspraak op pensioen, gebaseerd op een in het pensioenreglement omschreven toeslagregeling.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten bestaan uit de kosten pensioenbeheer en de kosten vermogensbeheer.

Ultimate Forward Rate (UFR)

De verwachte risicovrije rente op lange termijn voor lange looptijden. Sinds eind september 2012 wordt in de bepaling van de rentetermijnstructuur (voor looptijden vanaf 20 jaar) mede rekening gehouden met deze verwachting. De UFR is gelijk aan het 120-maands gemiddelde van de forward rate bij een looptijd van 20 jaar.

Uniform Pensioenoverzicht

Het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) informeert een (gewezen) deelnemer en zijn/haar eventuele partner over zijn/haar huidige en toekomstige pensioensituatie. Alle pensioenfonds en verzekeraars gebruiken dezelfde indeling van het UPO. Hierdoor zijn de bedragen uit de overzichten makkelijk vergelijkbaar. Ook kunnen de bedragen uit de verschillende overzichten eenvoudig bij elkaar worden opgeteld.

Valutarisico

Het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen in valutawisselkoersen.

Valutatermijncontract

Zie Forwards / FX Forwards / Futures.

Vastrentende waarden

Beleggingen met meestal een vaste looptijd en een overeengekomen plan van rente en aflossing, zoals obligaties. Andere vormen van vastrentende waarden zijn bijvoorbeeld onderhandse leningen en hypotheke.

Verantwoordingsorgaan

Orgaan waaraan het bestuur van het pensioenfonds jaarlijks verantwoording moet afleggen. In dit orgaan zijn de deelnemers en de pensioengerechtigden vertegenwoordigd.

Volatiliteit

De beweeglijkheid van beurskoersen. Ook wel gebruikt om de beweeglijkheid van de dekkingsgraad aan te geven.

Voorziening pensioenverplichtingen (VPV)

Het op de balans opgenomen bedrag waarover een pensioenfonds moet beschikken om er zeker van te kunnen zijn dat voldaan kan worden aan de pensioenverplichtingen. Dit bedrag fluctueert in de tijd – zie ook de begrippen ‘Contante waarde van de voorziening pensioenverplichtingen’ en ‘Rekenrente’.

Wet verplichte beroepspensioenregeling

De pensioenwetgeving die geldt voor beroepspensioenfondsen.

Wezenpensioen

Een tijdelijke uitkering die kan worden toegekend aan de kinderen, die de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde bij overlijden nalaat en die ten tijde van dat overlijden jonger zijn dan 18 jaar, dan wel studerend of invalide zijn én jonger zijn dan 27 jaar.

Zakelijke waarden

Aandelen en onroerende zaken. Onder onroerende zaken wordt verstaan beleggingen in onroerend goed, zoals kantoren, winkels en woningen. Deze kunnen zowel op directe wijze geschieden als op indirecte wijze door belegging in al dan niet beursgenoteerde beleggingsfondsen.

Inventarisatie Code Pensioenfonds

Hoe werkt de naleving van de Code?

De Code is wettelijk verankerd. De normen in de Code zijn een aanvulling op wet- en regelgeving. In 2018 is de Code Pensioenfonds geactualiseerd. De normen zijn ingedeeld aan de hand van acht thema's. De Code richt zich op drie functies van goed pensioenfondsbestuur: besturen, toezicht houden en verantwoording afleggen over wat het pensioenfonds gepland en gerealiseerd heeft. Een goede scheiding van verantwoordelijkheden is van belang, met een systeem van controle en evenwicht tussen de functies. Daarbij dient een pensioenfonds integer en transparant te handelen. Daarnaast is diversiteit belangrijk. Diversiteit in leeftijd, geslacht, achtergrond, opleiding en vaardigheden zorgt voor een meervoudig perspectief in het bestuur, RvT en de verantwoording. Er moet een goede balans gerealiseerd worden in het bestuurlijk proces, waarbij het bestuur in gesprek is met VO en RvT. De Code wil ook gedrag van bestuurders, intern toezichthouders en belanghebbenden in de verantwoordingsfunctie beïnvloeden. Hierbij gaat het om integriteit en transparantie over werkprocessen en beloning. De Code gaat uit van de regiefunctie van het bestuur.

De pensioenfonds mogen deze Code naleven volgens het 'pas-toe-of-leg-uit'-beginsel. Dit betekent dat een pensioenfonds de normen van de Code toepast of in het jaarverslag motiveert waarom het een norm niet (volledig) toepast. Afwijken van de norm is dus mogelijk, als daar een goede reden voor is. Hoe het pensioenfonds de normen toepast, hangt mede af van zijn activiteiten en overige specifieke kenmerken. De Code geldt namelijk voor alle soorten pensioenfonds. Het type pensioenfonds, de bestuursstructuur of het type regeling (DB of DC) kan verschillen, maar ook bijvoorbeeld de omvang van het vermogen en/of de deelnemersaantallen.

De Code en SPT

SPT is een beroepspensioenfonds voor Tandartsen en tandarts-specialisten. Het fonds is sinds 1997 een 'gesloten fonds' met voornamelijk gewezen deelnemers en gepensioneerden. De gemiddelde leeftijd van de deelnemers is 50 plus en het merendeel van de deelnemers is man.

Nr uit de Code 2019		Wordt nageleefd: Volledig Gedeeltelijk (Nog) niet	Vastgelegd in	Toelichting
Vertrouwen waarmaken				
1.	Het bestuur voert de regeling naar beste vermogen uit, in een evenwichtige afweging van belangen en heeft hiervoor de eindverantwoordelijkheid.	Volledig	ABTN	
2.	Het bestuur is verantwoordelijk en zorgt voor de uitvoering van de pensioenregeling. Het heeft een visie op de uitvoering, stelt eisen waaraan deze moeten voldoen en bepaalt welk kostenniveau aanvaardbaar is	Volledig	Uitbestedingsbeleid en Investment Policy Statement	
3.	Het bestuur stelt een missie, visie en strategie op. Ook zorgt het voor een heldere en gedocumenteerde beleids- en verantwoordelijkheidscyclus. Daarnaast toetst et bestuur periodiek de effectiviteit van zijn beleid en stuurt zonodig bij.	Volledig	Missie, visie en strategie, ABTN	
4.	Bij alle besluiten legt het bestuur duidelijk vast op grond van welke overwegingen het besluit is genomen.	Volledig	Verslagen van vergaderingen	
5.	Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Volledig	Jaarverslag	
6.	Het bestuur houdt rekening met de verplichtingen die het fonds is aangegaan en draagt daarbij zorg voor optimaal rendement binnen een aanvaardbaar risico.	Volledig	Investment Policy Statement	
7.	Het bestuur zorgt ervoor dat er onder belanghebbenden draagvlak bestaat voor de keuzes over verantwoord beleggen.	Volledig	Investment Policy Statement	
8.	Het bestuur bevordert en borgt een cultuur waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is. Ook zorgt het ervoor dat het integrale risicomanagement adequaat georganiseerd is.	Volledig	Risicomanagement beleidsplan	
9.	Het bestuur zorgt voor een noodprocedure om in spoedeisende situaties te kunnen handelen	Volledig	Noodprocedure spoedeisende situaties	

Nr uit de Code 2019		Wordt nageleefd: Volledig Gedeeltelijk (Nog) niet	Vastgelegd in	Toelichting
Verantwoordelijkheid nemen				
10.	Het bestuur zorgt voor een heldere en expliciete taak- en rolverdeling tussen bestuur en uitvoering. Hierbij horen passende sturings- en controlemechanismen.	Volledig	ABTN Uitbestedingsbeleid	
11.	Bij uitbesteding van taken neemt het bestuur in de overeenkomst met de dienstverlener adequate maatregelen op voor als de dienstverlener of een door hem ingeschakelde derde onvoldoende presteert, de overeenkomst niet naleeft, schade veroorzaakt door handelen of nalaten.	Volledig	Overeenkomsten met uitbestedingspartijen	
12.	Het bestuur zorgt dat het zicht heeft op de keten van uitbesteding.	Volledig	Uitbestedingsbeleid	
13.	Het bestuur zorgt ervoor dat het beloningsbeleid van partijen aan wie taken worden uitbesteed niet aanmoedigt om meer risico's te nemen dan voor het fonds aanvaardbaar is. Om dit te bereiken maakt het bestuur dit onderdeel van de contractafspraken bij het sluiten of verlengen van de uitbestedingsovereenkomst of – indien van toepassing – via zijn aandeelhouderspositie.	Volledig	Uitbestedingsbeleid	
14.	Het bestuur evalueert jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering en de gemaakte kosten kritisch en spreekt een dienstverlener aan als deze de afspraken niet of onvoldoende nakomt.	Volledig	Uitbestedingsbeleid	
Integer handelen				
15.	Het bestuur legt de gewenste cultuur vast en stelt een interne gedragscode op.	Volledig	Gedragscode	
16.	De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers ondertekenen de interne gedragscode van het fonds en een jaarlijkse nalevingsverklaring, en zij gedragen zich daarnaar.	Volledig	Gedragscode Integriteitsbeleid	
17.	Alle nevenfuncties worden gemeld aan de compliance officer.	Volledig	Gedragscode	
18.	Tegenstrijdige belangen of reputatierisico's worden gemeld. De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers vermijden elke vorm en elke schijn van persoonlijke bevoordeling of belangenverstrengeling. Zij laten zich op hun functioneren toetsen.	Volledig	Integriteitsbeleid Gedragscode	
19.	Het lidmaatschap van een orgaan is niet verenigbaar met dat van een ander orgaan binnen het fonds of van de visitatiecommissie.	Volledig	Statuten	

Nr uit de Code 2019		Wordt nageleefd: Volledig Gedeeltelijk (Nog) niet	Vastgelegd in	Toelichting
20.	Het bestuur zorgt dat onregelmatigheden kunnen worden gemeld en dat betrokkenen weten hoe en bij wie.	Volledig	Incidenten- en klokkenluidersregeling	
21.	De organisatie kent een klokkenluidersregeling en bevordert dat ook externe dienstverleners een klokkenluidersregeling hebben. De organisatie zorgt ervoor dat men weet hoe en bij wie kan worden gemeld.	Volledig	Incidenten- en klokkenluidersregeling	
22.	Het bestuur kent de relevante wet- en regelgeving en interne regels, weet hoe het fonds daar invulling aan geeft en bewaakt de naleving (compliance).	Volledig	Integriteitsbeleid Gedragscode	
Kwaliteit nastreven				
23.	Het bestuur is collectief verantwoordelijk voor zijn functioneren. De voorzitter is eerste aanspreekpunt; hij/zij is als eerste verantwoordelijk voor zorgvuldige besluitvorming en procedures.	Volledig	Statuten	
24.	Het bestuur waarborgt dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.	Volledig	Integriteitsbeleid Gedragscode	
25.	Ieder bestuurslid heeft stemrecht	Volledig	Statuten	
26.	Het bestuur zorgt voor permanente educatie van zijn leden.	Volledig	Geschiktheidsplan	
27.	Het bestuur staat open voor kritiek en leert van fouten.	Volledig	Klachten- en geschillenregeling, onderdeel van het reglement (bijlage C)	
28.	Het eigen functioneren is voor het bestuur en voor het intern toezicht een continu aandachtspunt. Het bestuur en het intern toezicht evalueren in elk geval jaarlijks het eigen functioneren van het orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekken het bestuur en het intern toezicht één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij.	Volledig	Geschiktheidsplan	
29.	Het eigen functioneren is voor het BO een continu aandachtspunt. Het BO evalueert in elk geval jaarlijks het functioneren van het eigen orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betreft het BO één keer in de drie jaar een onafhankelijk derde partij.	N.v.t.		
30.	Het eigen functioneren is voor het VO een continu aandachtspunt. Het VO evalueert met enige regelmaat het functioneren van het eigen orgaan.	Volledig	Geschiktheidsplan	
Zorgvuldig benoemen				

Nr uit de Code 2019		Wordt nageleefd: Volledig Gedeeltelijk (Nog) niet	Vastgelegd in	Toelichting
31.	De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn als tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Gedeeltelijk	Diversiteitsbeleid	Benoeming van nieuwe leden wordt bemoeilijkt door samenstelling populatie. Het bestuur heeft beperkt invloed op de samenstelling en/of diversiteit van het VO.
32.	Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur. Daarbij houdt het rekening met opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd. Het bestuur toetst de geschiktheid van bestuursleden bij het aantreden en gedurende het bestuurslidmaatschap	Volledig	Geschiktheidsplan Functieprofielen	
33.	In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er ten minste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Gedeeltelijk	Nvt	Bestuur en VO voldoen niet aan de norm, RvT wel vwb M/V De deelnemers-populatie kent geen deelnemers jonger dan 40 jaar
34.	De zittingsduur van een lid van het bestuur, het VO, het BO en raad van toezicht is maximaal vier jaar. Een bestuurslid en een lid van het BO kunnen maximaal twee keer worden herbenoemd, een lid van de raad van toezicht maximaal één keer. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.	Gedeeltelijk	Statuten	
35.	Het bestuur, het BO en het intern toezicht houden bij het opstellen van de profielschets rekening met het diversiteitsbeleid. Het VO houdt hier rekening mee bij het opstellen van de competentievisie.	Volledig	Geschiktheidsplan Diversiteitsbeleid	
36.	Het bestuur, het VO of het BO en de raad van toezicht leggen bij de vacature de eisen voor de vacante functie vast. Hierbij wordt rekening gehouden met de in de normen 31, 32 en 33 opgenomen eisen.	Volledig	Geschiktheidsplan	
37.	Bij de vervulling van een vacature wordt actief gezocht (en/of actief opgeroepen om te zoeken) naar kandidaten die passen in de diversiteitsdoelstellingen. Het bestuur neemt hierover tijdig contact op met degenen die betrokken zijn bij het voordragen of de verkiezing van kandidaten.	Volledig	Diversiteitsbeleid	

Nr uit de Code 2019		Wordt nageleefd: Volledig Gedeeltelijk (Nog) niet	Vastgelegd in	Toelichting
38.	Het bestuur en het BO toetsen voorgedragen kandidaten mede aan de hand van de diversiteitsdoelstellingen. Het VO bevordert dat in de procedure de competentievisie wordt meegenomen, inclusief de diversiteitsdoelstellingen.	Volledig	Diversiteitsbeleid	
39.	Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van de raad van toezicht of visitatiecommissie wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het verantwoordingsorgaan. Een lid van het verantwoordingsorgaan wordt benoemd door het bestuur en ontslagen door het verantwoordingsorgaan zelf. In uitzonderlijke situaties kan het bestuur in overleg met het intern toezicht een lid ontslaan.	Gedeeltelijk	Profielschetsen Statuten	Bestuur wordt benoemd, ontslagen door BPVT. De leden van het VO worden benoemd door de algemene vergadering van deelnemers. De leden kunnen worden ontslagen door de algemene vergadering van deelnemers of door het verantwoordingsorgaan.
40.	Het bestuur zorgt ervoor dat de statuten een schorsingsprocedure kennen.	Volledig	Statuten	
Gepast belonen				
41.	Het pensioenfonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Dit beleid is in overeenstemming met de doelstellingen van het pensioenfonds. Ook is het beleid passend gelet op de bedrijfstak, onderneming of beroepsgroep waar voor het fonds de pensioenregeling uitvoert	Volledig	Beloningsbeleid	
42.	De beloningen staan in redelijke verhouding tot verantwoordelijkheid, functie-eisen en tijdsbeslag.	Volledig	Beloningsbeleid	
43.	Het bestuur is terughoudend als het gaat om prestatie-gerelateerde beloningen. Prestatie-gerelateerde beloningen zijn niet hoger dan 20 procent van de vaste beloning. Ze zijn niet gerelateerd aan de financiële resultaten van het fonds	Volledig	Beloningsbeleid	
44.	Het bestuur voorkomt dat door een te hoge beloning van de leden van het intern toezicht een financieel belang een kritische opstelling in de weg staat.	Volledig	Beloningsbeleid	
45.	Bij tussentijds ontslag van een bestuurslid zonder arbeidsovereenkomst of van een lid van het intern toezicht verstrekt het bestuur geen transitie- of ontslagvergoeding. Bij ontslag van een (andere) medebeleidsbepaler moet een eventuele transitie- of ontslagvergoeding passend zijn gelet op de functie en de ontslagreden.	Volledig	Beloningsbeleid	

Nr uit de Code 2019		Wordt nageleefd: Volledig Gedeeltelijk (Nog) niet	Vastgelegd in	Toelichting
Toezicht houden en inspraak waarborgen				
46.	Intern toezicht draagt bij aan effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds en aan beheerste en integere bedrijfsvoering	Volledig	Statuten Reglement RvT	
47.	Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Volledig	Jaarverslag	
48.	Leden van het intern toezicht zijn betrokken bij het pensioenfonds en moeten zich zodanig onafhankelijk opstellen dat belangen tegenstellingen worden voorkomen. Ze hebben daarbij het vermogen en de durf om zich kritisch op te stellen richting het bestuur.	Volledig	Reglement RvT	
49.	De raad van toezicht stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur.	Volledig	Statuten Reglement RvT	
50.	Het bestuur weegt de aanbevelingen van de raad van toezicht of visitatiecommissie zorgvuldig en motiveert afwijkingen.	Volledig	Verslagen van vergaderingen	
51.	Het BO voert zijn taak uit als 'goed huisvader' (m/v) voor alle belanghebbenden.	Nvt		
52.	Het BO zorgt dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen functioneren.	Nvt		
53.	Het BO bewaakt of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst of het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het BO of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt.	Nvt		
54.	BO onderneemt actie als het van oordeel is dat het bestuur niet naar behoren functioneert.	Nvt		
55.	Het bestuur gaat een dialoog aan met het VO dan wel het BO bij het afleggen van verantwoording.	Volledig	Verslagen gezamenlijke vergaderingen/Jaarverslag	
56.	Het bestuur draagt de accountant of actuaris die controle uitvoert in beginsel geen andere werkzaamheden op dan controle. Geeft het bestuur wel een andere opdracht, dan vraagt dit zorgvuldige afweging en een afzonderlijke opdrachtformulering	Volledig	Overeenkomsten	
57.	Het bestuur beoordeelt vierjaarlijks het functioneren van de accountant en de actuaris en stelt het intern toezicht en VO of BO van de uitkomst op de hoogte	Volledig	Uitbestedingsbeleid	
Transparantie bevorderen				

Nr uit de Code 2019		Wordt nageleefd: Volledig Gedeeltelijk (Nog) niet	Vastgelegd in	Toelichting
58.	Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Volledig	Jaarverslag	
59.	Het bestuur geeft inzicht in het beleid, de besluitvormingsprocedures, de besluiten en de realisatie van het beleid.	Volledig	Jaarverslag	
60.	Het bestuur vervult zijn taak op een transparante (open en toegankelijke) manier. Dat zorgt ervoor dat belanghebbenden inzicht kunnen krijgen in de informatie, overwegingen en argumenten die ten grondslag liggen aan besluiten en handelingen.	Volledig	Communicatiebeleidsplan	
61.	Het bestuur legt gemotiveerd vast voor welke wijze van uitvoering is gekozen. Deze informatie is beschikbaar voor de belanghebbenden.	Volledig	ABTN Communicatiebeleidsplan	
62.	Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden	Volledig	Investment Policy Statement	
63.	Het bestuur stelt beleid vast rond transparantie en communicatie. Het bestuur evalueert dit beleid periodiek en in ieder geval eens per drie jaar.	Volledig	Communicatiebeleidsplan	
64.	Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Volledig	Communicatiebeleidsplan	
65.	Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Volledig	Klachten- en geschillenregeling	

